

**Додаток А до Стратегії розвитку
Ланнівської територіальної громади у
2019-2027 роках**

Ланнівська територіальна громада
Полтавська область

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ
ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ**

ЗМІСТ

1. Історичний розвиток громади.....	7
2. Географічне розташування	11
3. Природно-ресурсний потенціал.....	13
4. Населення та трудові ресурси.....	18
5. Місцева соціальна інфраструктура	25
6. Транспорт і зв'язок	33
7. Містобудівна документація	37
8. Відповідність регіональній стратегії розвитку.....	41
9. Структура економіки та розвиток головних секторів.....	45
10. Фінансовий стан та бюджет територіальної громади	52
11. Управління та система органів влади	60
12. Органи самоорганізації населення та громадських об'єднань.....	64
13. Аналіз опитування щодо умов життя та якості громадських послуг.....	65
14. Аналіз опитування бізнесу	80

СПИСОК МАЛЮНКІВ

Село Нижня Ланна, будівля залізничної станції "Ланна", 1897 р,	8
Розташування Ланнівської територіальної громади відносно сусідніх громад Полтавської області	11
Відстані від населених пунктів до адміністративного центру Ланнівської територіальної громади.....	12
Схема планування території Полтавської області	13
Розміщення родовищ природного газу Полтавської області.....	14
Структура земельного фонду Ланнівської сільської територіальної громади.....	15
Ґрунти Полтавської області	16
Об'єкти природно-заповідного фонду на території Ланнівської територіальної громади.....	17
Вікова структура населення Ланнівської територіальної громади, %.....	20
Відсоток безробітних до всього населення в Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, %.....	22
Динаміка заробітної плати у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області протягом 2018-2022 рр., грн.	23
Динаміка зміни кількості закладів освіти Ланнівської територіальної громади та їх завантаженість	26
Динаміка зміни дітей, учнів та вчителів у закладах освіти Ланнівської територіальної громади.....	26
Вартість освіти в розрізі закладів освіти Ланнівської територіальної громади, грн. на 1 дитину.....	27
Карта доріг Ланнівської територіальної громади	33
Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за різними видами діяльності в Ланнівській територіальній громаді, %	47
Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %	48
Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %	48
Місце Ланнівської сільської територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності у 2022 році	52
Баланс бюджету Ланнівської сільської територіальної громади.....	53
Динаміка структури доходів бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2020-2022 рр.	53
Питома вага місцевих податків і зборів Ланнівської територіальної громади у порівнянні із сусідніми територіальними громадами та середніми показниками Полтавської області та України у 2022 р., млн.грн.....	54
Фіскальна віддача території Ланнівської територіальної громади у порівнянні із сусідніми територіальними громадами та середніми показниками Полтавської обл. за 2021-2022 рр., млн грн.....	55
Структура видатків місцевого бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2022 р.	57
Динаміка видатків бюджету Ланнівської територіальної громади, 2021-2022 роки.....	58

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Динаміка міжбюджетних трансфертів до бюджету Ланнівської територіальної громади	58
Гендерна структура депутатського корпусу Ланнівської ТГ	60
Структура депутатів Ланнівської територіальної громади за місцем проживання	61
Гендерна та вікова структури апарату Ланнівської сільської ради	63
Структура опитаних мешканців Ланнівської територіальної громади за віком, %	65
Структура опитуваних за місцем проживання та роботи, %	66
Розподіл думок щодо рівня задоволеності мешканців громадами умовами проживання, %	66
Розподіл думок серед мешканців громади щодо можливості переїзду та взаємозв'язок відповідей «рішуче так» з відповідями цих мешканців щодо задоволеності умовами проживання, %	67
Розподіл думок серед мешканців Ланнівської територіальної громади щодо створення громади, %	68
Розподіл респондентів щодо прозорості роботи влади, %	68
Відсоток мешканців, які обирали той чи інший спосіб інформування громадою, %	69
Частка мешканців, які обирали той чи інший спосіб інформування громадою в залежності від віку, %	69
Розподіл респондентів щодо відчуття свого впливу на рішення Ланнівської територіальної громади, %	70
Розподіл респондентів щодо сприяння зі сторони влади громадській активності мешканців, %	70
Розподіл респондентів щодо їхньої участі в громадських організаціях, %	71
Розподіл респондентів щодо співпраці Ланнівської територіальної громади з громадськими організаціями, %	71
Середня оцінка респондентів щодо стану середовища проживання в громаді, бали	72
Середня оцінка респондентів щодо розвитку транспортної мобільності, бали	73
Середня оцінка респондентів щодо їхньої оцінки доступності освітніх послуг в Ланнівській територіальній громаді, бали	74
Середня оцінка респондентів щодо рівня надання соціальних послуг у громаді, бали	74
Середня оцінка респондентів щодо культурного дозвілля в громаді, бали	75
Розподіл респондентів щодо оцінювання умов економічного розвитку, бізнесу у Ланнівській територіальній громаді, %	76
Розподіл думок респондентів щодо сфер, які вимагають найбільшої підтримки від Ланнівської сільської ради, %	77
Розподіл думок респондентів щодо сфер, які вимагають найбільшої підтримки від Ланнівської сільської ради, в залежності від місця проживання мешканців, %	77
Структура відповідей на питання про власність підприємств, %	80
Розподіл підприємств у Ланнівській територіальній громаді в залежності від періоду створення, %	80
Розподіл опитаних підприємств за видами їхньої діяльності, %	81
Структура збуту за середньо-зваженою оцінкою опитаних підприємств, %	81

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Присутність сприятливих чинників для розвитку підприємств у Ланнівській територіальній громаді на думку СПД, %.....	82
Розподіл відповідей щодо планів інвестувати в розвиток свого бізнесу на території Ланнівської ТГ, %.....	83
Розподіл відповідей щодо планів на розширення діяльності підприємств за межами Ланнівської територіальної громади, %.....	83
Чинників, які можуть заважати розвитку Ланнівської територіальної громади на думку представників бізнесу, %.....	84
Пріоритетні види економічної діяльності в Ланнівській територіальній громаді на думку підприємств, %.....	85
Середня оцінка рівня співпраці бізнесу Ланнівської ТГ із різними організаціями, в балах.....	85
Середні оцінки діяльності органів місцевого самоврядування з розвитку громади, в балах.....	86
Структура оцінок громади підприємствами, як місця для ведення бізнесу, %.....	86

СПИСОК ТАБЛИЦЬ

Місце Ланнівської територіальної громади в системі розселення області, району.....	18
Чисельність мешканців у населених пунктах Ланнівської територіальної громади, осіб	18
Природний та міграційний рух населення Ланнівській територіальній громаді, осіб	19
Розподіл населення Ланнівської територіальної громади за віком, осіб (сумарно по всіх населених пунктах)	20
Розподіл населення за віком у населених пунктах, що увійшли до складу Ланнівської територіальній громаді станом на 2023 рік, осіб	21
Кількість безробітних у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області	21
Середня заробітна плата у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, грн.....	22
Мережа закладів освіти Ланнівської територіальної громади*	25
Заклади культури Ланнівської територіальної громади	28
Гуртки, клуби за інтересами, аматорські об'єднання на території Ланнівської територіальної громади	29
Характеристика закладів охорони здоров'я Ланнівської територіальної громади	29
Стан житлового фонду Ланнівської територіальної громади.....	31
Відстань від центру громади та наявність сполучення громадським транспортом	33
Протяжність доріг місцевого призначення, які знаходяться на балансі Ланнівської територіальної громади, метрів	34
Обласні та районні автомобільні дороги, які проходять через Ланнівську територіальну громаду	35
Протяжність мереж водопостачання та водовідведення	36
Забезпеченість населених пунктів Ланнівська сільська територіальна громада містобудівною документацією (розробленою після 2011 р.).....	38
Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.....	42
Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років	44
Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності в Ланнівській територіальній громаді, Полтавському районі та Полтавській області.....	45
Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за видами діяльності в Ланнівській громаді та Полтавській області(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до її складу)	46
Найбільші роботодавці Ланнівської територіальної громади.....	49
Громади-конкуренти Ланнівської територіальної громади	50
Найбільші платники податків у Ланнівській територіальній громаді за 2022 р., млн. грн.....	56
Структура та чисельність апарату виконавчого комітету Ланнівської територіальної громади	62

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Ланнівська територіальна громада із адміністративним центром у селі Ланна створена у два етапи: 1 етап – 27 квітня 2018 року, як добровільне об'єднання двох сільських рад: Ланнівської (селище Ланна, села Куми, Львівське, Чалівка та Коржиха) і Нижньоланнівської (село Нижня Ланна). 2 етап – наприкінці 2020 року до Ланнівської ТГ ввійшли ще 3 сільських ради: Федорівська (село Федорівка), Климівська (село Климівка) та Верхньоланнівська (села Верхня Ланна, Редути, Холодне Плесо), чим було остаточно сформовано Ланнівську сільську територіальну громаду в сучасних її межах.

Землі Ланнівської громади, виходячи зі знахідок артефактів, були заселені людиною ще за доби палеоліту. Людина жила на них і за мезолітичної епохи, використовувала з метою ведення мисливства та збиральництва у неолітичний час. Проте сучасні поселення виникали тут від кінця 17 до початку 20 ст., про що свідчать перші писемні згадки про них.

Історія сіл та селища Ланнівської громади тісно пов'язана з Карлівщиною або Карлівським маєтком – найбільшим і найбагатшим в російській імперії, загальна площа якого у певні моменти часу склала близько 100 000 га. Уперше під назвою Карлівка слобода стала відомою в жовтні 1731 р. Отже, зазначена дата береться за точку відліку історії сучасного міста. З будівництвом у 1731 р. Української оборонної лінії почало заселятися і сучасне с. Федорівка, а, вірогідно, кількома роками пізніше – с. Варварівка. Разом вони склали першооснову новоствореного маєтку. На поч. 1770-х рр. до них приєдналася слобода Климівка. Станом на кін. XVIII ст. кількість населених пунктів Карлівського маєтку зросла до 11. Зокрема, там уперше згадуються сучасні села Климівка і Попівка на р. Орчику, Верхня Ланна на р. Ланні, Кирилівка і Кирилпіль на р. Берестовій

Найефективнішим господарником Карлівського маєтку виявився Розумовський Лев Кирилович. За часів його діяльності в 1817 р. у містечку Карлівка та селах маєтку діяли: 4 винокурених заводи, воскопильний і цегельний заводи, а також невеликі за обсягом продукції: полотняна фабрика, пивоварня, маслосілля тощо. У тому ж році вперше згадується сучасне с. Нижня Ланна, де працював селітряний завод. Село Нижня Ланна стрімко розвивається, на початок 19 ст. вже налічує більше 90 господарств. В 1900 році освячено Кирило–Мефодіївську церкву, існувала школа.

Селище Ланна (кол. назва – Чубарівка) виникає з початком будівництва тут в 1903 році цукрового заводу, як робітниче поселення. Села Куми, Львівське, Чалівка, Коржиха з'являються як хутори наприкінці 19 ст., набувають розвитку з появою Ланнівського цукрозаводу. До кінця 20 ст. існувало також село Педашка, найдавніше із сіл сільради (на рубежі 19-20 століть там існувала школа). У 80-х роках перестало існувати та зняте з обліку.

Отже, протягом 19 та початку 20 ст. всі нині існуючі села громади територіально були у володінні Карлівської економії, спочатку графів Розумовських, а в 1849 році їх викупили члени царської родини (Велика Княгиня Олена Павлівна та її нащадки). Ці власники запроваджували на своїх землях порівняно прогресивні на той час в цій частині України форми та методи господарювання. Про це свідчить, зокрема, відміна кріпосництва та наділення селян землею на території економії за два роки раніше до

офіційної відміни кріпацтва в російській імперії (1859 р.), впровадження більш передових на той час технологій в сільському господарстві, впровадження нових сільгоспкультур, порід худоби, будівництво переробних підприємств. До початку Першої світової війни було запущено в експлуатацію три цукрових заводи: 1905 р. (за ін. даними 1904 р.) – Карлівський; 1910 р. – Ланнівський; 1914 р. – Мартинівський.

Завдяки зусиллям власників Карлівського маєтку відбулося будівництво залізничної гілки Полтава – Карлівка, що була відкрита для руху вже в жовтні 1896 р. Це сприяло вирішенню питання про добудову відрізка залізниці Карлівка – Костянтиноград та його відкриття в 1897 р., а в 1901 р. була відкрита гілка Костянтиноград – Лозова. Від тих часів на Карлівщині з перебудовами збереглися два архітектурні об'єкти – донині діючі будівлі Карлівського і Ланнівського вокзалів (мал. 1.1).

Мал. 1.1. Село Нижня Ланна, будівля залізничної станції "Ланна", 1897 р,

В 20 ст. офіційно існувало село Котлярівка, засноване на рубежі 19-20 століть. Знаходиться на відстані до 3-х км від села Нижня Ланна. На картах початку 19 ст. поблизу був розміщений «селітренний завод». В перших роках 20 століття село було центром Ланнівського управління Карлівської економії. В середині 20 століття існувала початкова школа. В 70-х роках 20-го ст. зняте з обліку, хоча і на сьогодні там проживають люди. Офіційно вважається частиною села Нижня Ланна. Станція "Котлярівка" знаходиться в с. Ланна.

Село Федорівка, найстаріше з сіл нинішньої громади, з'являється наприкінці 17 століття на березі Орчика, в місці впадіння в Орчик річки Ланна, входила до складу земель Полтавської Першої сотні Полтавського полку. У 1828 році збудовано муровану Благовіщенську церкву Марією Григорівною Розумовською (1772–1865), руїни цієї церкви збереглися до сьогоднішніх днів. На рубежі 19-20 століть існувало дві школи. В другій половині 19 ст. виникає поселення Маріампіль (в даний час в межах села Федорівка). Було центром Федорівського управління Карлівської економії.

Село Климівка засновано наприкінці 17 або початку 18 століття на березі річки Орчик. В 1871 році відкрито Вознесенську церкву, існувала школа.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Село Верхня Ланна засновано на початку 18 століття вище по течії річки Ланна. Отримує поштовх до розвитку завдяки вигідному розташуванню на шляху з міста Полтави на Константиноград. Існувала поштова станція. На середину 19 ст. вважається хутором.

Село Холодне Плесо виникає в 2-й половині 19 століття, стрімко розвивається (на рубежі 19 та 20 століть існувала школа).

Село Редути засноване на початку 20 ст.

На території громади зареєстрована значна кількість археологічних, архітектурних та історичних пам'яток від бронзового, раннього залізного віку, козацького часу, кінця 19-початку 20 ст., а також братські могили та поховання воїнів.

Таблиця 1.1

Зведений перелік пам'яток Ланнівської громади

Населений пункт	Перелік пам'яток
Селище Ланна та околиці	3 археологічні пам'ятки, комплекс будівель Ланнівського цукрозаводу
Нижня Ланна	10 курганів, могильників, залишки майдану, залишки поселення, будівля станції Ланна
Федорівка	Залишки поселення Маріамполь, федорівський блокгауз, 36 курганів, груп курганів, могильників, майданів, Церква Благовіщення Пресвятої Богородиці (1826 р.)
Климівка	7 курганів, курганних могильників, будинок земської школи (1914 р.)
Верхня Ланна	Залишки селища черняхівської культури, майдану, загалом 6 археологічних пам'яток
Чалівка	1 археологічна пам'ятка
Коржиха	2 археологічні пам'ятки
Львівське	2 археологічні пам'ятки
Холодне Плесо	1 археологічна пам'ятка залишків селища черняхівської культури
Редути	5 археологічних пам'яток залишків селища черняхівської культури

Джерело: дані громади

Найбільш масовими пам'ятками на території громади виступають кургани – ґрунтові насипи над похованнями ряду епох.

В селі Нижня Ланна народився український графік, заслужений художник України А.П. Василенко, заслужені діячі мистецтв України, члени Національної спілки композиторів України О.І. Чухрай, Ю.Б. Алжнев. Працювали заслужені працівники сільського Господарства України П.А. Король, В.Т. Шандиба.

Висновки

- На території Ланнівської громади мешкали люди ще в давні часи. Найбільш масовими пам'ятками на території громади виступають кургани – ґрунтові насипи над похованнями ряду епох.
- На території громади зареєстрована значна кількість археологічних, архітектурних та історичних пам'яток від бронзового, раннього залізного віку,

козацького часу, кінця 19-початку 20 ст., а також братські могили та поховання воїнів.

➤ До архітектурної спадщини Ланнівської громади відносять такі яскраві об'єкти як церква Благовіщення Пресвятої Богородиці у с. Федорівка (збудована у 1828р), яка є пам'яткою архітектури національного значення, знаходиться в аварійному стані та потребує продовження реставраційних робіт. Також до цікавого об'єкту архітектурної пам'ятки відносять будинок земської школи у с. Климівка (споруджена у 1914р.).

➤ Поселення, які існують в громаді й дотепер, виникали тут від кінця 17 до початку 20 ст., про що свідчать перші писемні згадки про них.

➤ Історично на території Ланнівської громади виробництва сільськогосподарської продукції, завжди активним була і її промислова переробка.

РОЗДІЛ 2

ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

Ланнівська територіальна громада розташована у південно-східній частині Полтавської області. Межує на півночі та північному заході з Карлівською ТГ та Мартинівською ТГ, на сході, півдні та південному заході – з новоствореним Красноградським районом Харківської області. Населені пункти сільської ради географічно об'єднані басейнами річок Ланна та Орчик. Ланнівська територіальна громада належить до мікрорайону Карлівщини (мал. 2.1)

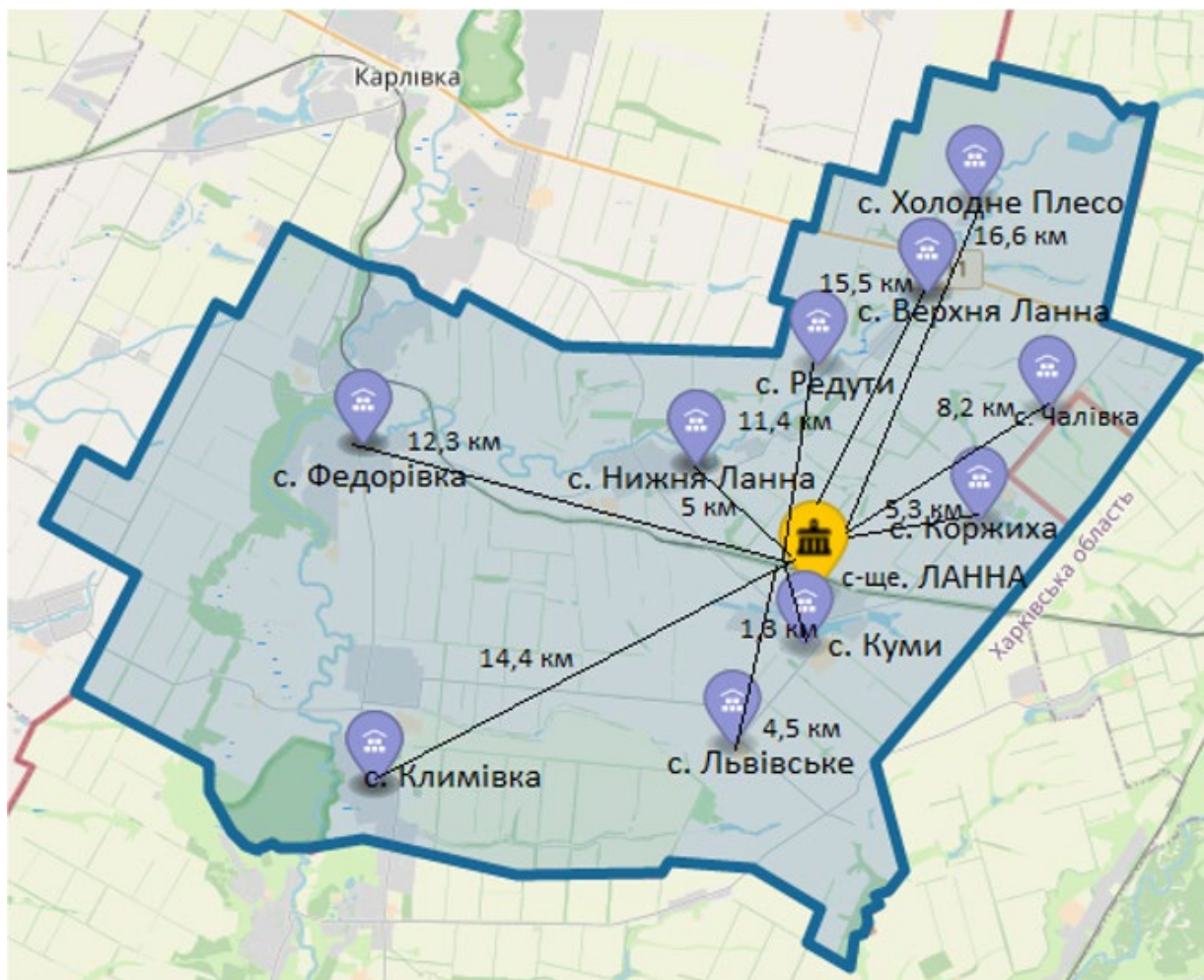

Мал. 2.1. Розташування Ланнівської територіальної громади відносно сусідніх громад Полтавської області

Джерело: Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Карлівщина (Карлівська, Ланнівська та Мартинівська територіальні громади) / Упорядк., редак. Супруненко О. Б., підг. до друку Лимаря О. С., Супруненко О. Б., Ткаченка О. М.; вступ. ст. Супруненко О. Б., Пилипця В. А., Лимаря О. С., Смоляр Н. О., Халимон О. В., Арояна А. С.; авт. статей: Андрієць В. А., Ароян А. С., Безуглий С. К. та ін.; ДКІТ ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Харків; Полтава: ТОВ «Майдан», 2021. – 368 с.:

Географічні координати розташування селища Ланна: 49°21'09" пн.ш. 35°15'32" сх.д. / 49.35250° пн.ш. 35.25889° сх.д. Адміністративним центром громади є селище Ланна, розташована на межі Полтавської та Харківської областей на лівому березі річки Ланна (притоки Орчика) (мал. 2.2). Відстань від адміністративного центру селища Ланна до обласного центру (м. Полтава) складає 71,6 км, до м. Карлівки (колишній районний центр) – 18,1 км, до м. Харків -119 км.

Ланнівська ТГ є досить компактною, серед населених пунктів в громаді, найдалше від адміністративного центру селища Ланна знаходиться с. Холодне Плесо – 16,6 км автомобільними шляхами, найближче – с. Куми (1,3 км) (мал. 2.2)

Мал. 2.2. Відстані від населених пунктів до адміністративного центру Ланнівської територіальної громади

Джерело: <https://gromada.info/gromada/lannivska/>

Висновки

- Ланнівська ТГ знаходиться на автомобільних і залізничних шляхах між Полтавською і Харківською областями.
- Громада компактно розміщена, відстань між адміністративним центром та населеними пунктами громади не перевищує 16,6 км. Ланнівська ТГ має порівняно низьку густоту населення: 26 осіб на км².

РОЗДІЛ 3. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

До складу природних факторів входять дані, що відображають кліматичні, геоморфологічні, геологічні та гідрогеологічні умови громади, матеріали гідрографічних та геоморфологічних досліджень, характеристика ґрунтів та рослинності, а також відомості про наявність місцевих мінеральної сировини, ресурсів питної води, енергоресурсів тощо.

Ланнівська громада знаходиться в межах Полтавської рівнини в Лівобережно-Дніпровській лісостеповій фізико-географічній зоні і розташована по руслу р. Ланна, яка впадає в р. Орчик. Села Холодне Плесо, Верхня Ланна, Редути розташувалися по різних берегах річки Ланна, по руслу річки Орчик розмістилося село Федорівка, нижче по течії річки Орчик на лівому березі розташувалося село Климівка. Рельєф спокійний з ухилом в північному напрямку до русла річок Орчик та Ланна (мал. 3.1).

Мал. 3.1. Схема планування території Полтавської області

Джерело: Схема планування території Полтавської області

Мінеральна сировина. На території громади наявні корисні копалини: газ, нафта, глина, пісок. Територія громади входить до нафтогазоносною області, що включає територію – Полтавської, Сумської та Харківської. Тут видобувається майже 90%

української нафти й газу. Лише на території Полтавщині розвідано біля 300 родовищ корисних копалин, серед яких нафта, газ та конденсат, залізна руда, граніт, пісок, глина, бішофіт та інші. Ланнівська громади має поклади природного газу (Ланнівське родовище). Роботи від пошуку, розвідці родовищ газу до їх розробки, а також видобутку та транспортування на території громади здійснює філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування».

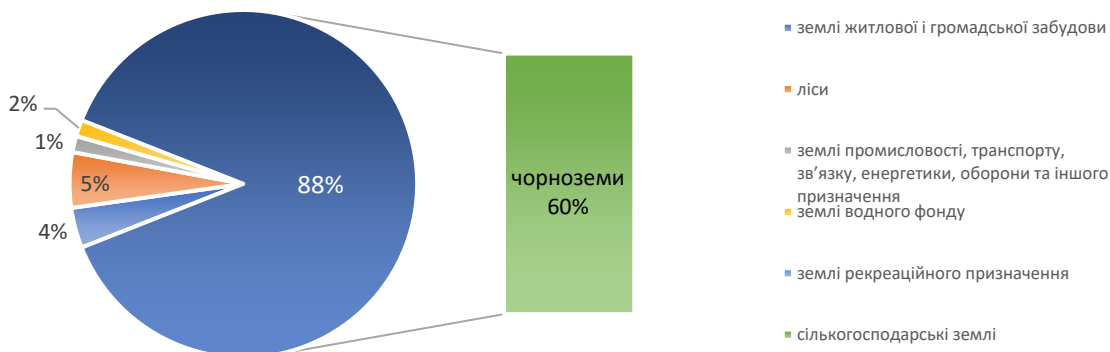

Рис 3.2. Розміщення родовищ природного газу Полтавської області

Джерело: Стратегія регіонального розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки

Клімат. Громада розташована у середній частині Лівобережної України. Кліматичний пояс – помірно-континентальний з прохолодною зимою і теплим (іноді спекотним) літом. Середня температура січня: $-3,7^{\circ}\text{C}$, липня: $+21,4^{\circ}\text{C}$, кількість опадів становить 580-480 мм/рік, що випадають переважно влітку у вигляді дощів. Відносна вологість повітря становить у середньому 74%, найменша вона у травні – 61%, а найбільша у грудні 88%. Взимку над територією громади переважають східні та південно-східні вітри, що пов'язано з вторгненням холодних мас повітря, навесні – північно-східні та східні вітри, влітку та восени північно-західні, північні і північно-східні. В цілому кліматичні умови за кількістю тепла, світла і вологи сприятливі для людей та вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур.

Земельний фонд. Земельний фонд Ланнівської сільської територіальної громади станом на 01.01.2022р. становив 26942,2 га. У структурі земельного фонду землі сільськогосподарського призначення складають 23720,46 га; землі житлової і громадської забудови – 1012,79 га; землі лісгосподарського призначення – 1387,42 га; землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення – 405,44 га; землі водного фонду – 416,09 га; землі рекреаційного призначення – 9 га.

Мал. 3.3. Структура земельного фонду Ланнівської сільської територіальної громади

Геологія. В геологічній будові верхньої частини розрізу до регіонального водоупору (глини, мергелі кийвської світи палеогену ¹) беруть участь піщано-глинисті відклади палеогенової та четвертинної систем. Переважні ґрунти – чорноземи, є незначні площі опідзолених ґрунтів. В долинах річки значні площі займають лучно-болотні, болотні і торфоболотні ґрунти. Ґрунти є високо родючими – чорноземи, які придатні для вирощування практично усіх видів сільськогосподарської продукції, притаманної даній кліматичній зоні. Якісний показник ґрунту на території громади відповідає середньому у Полтавській області і складає 72 бали (для порівняння: по Україні – 69, Львівській області – 43, Івано-Франківській області – 42 бали). Застосування правильної агротехніки дозволяє одержувати доволі високі врожаї сільськогосподарських культур.

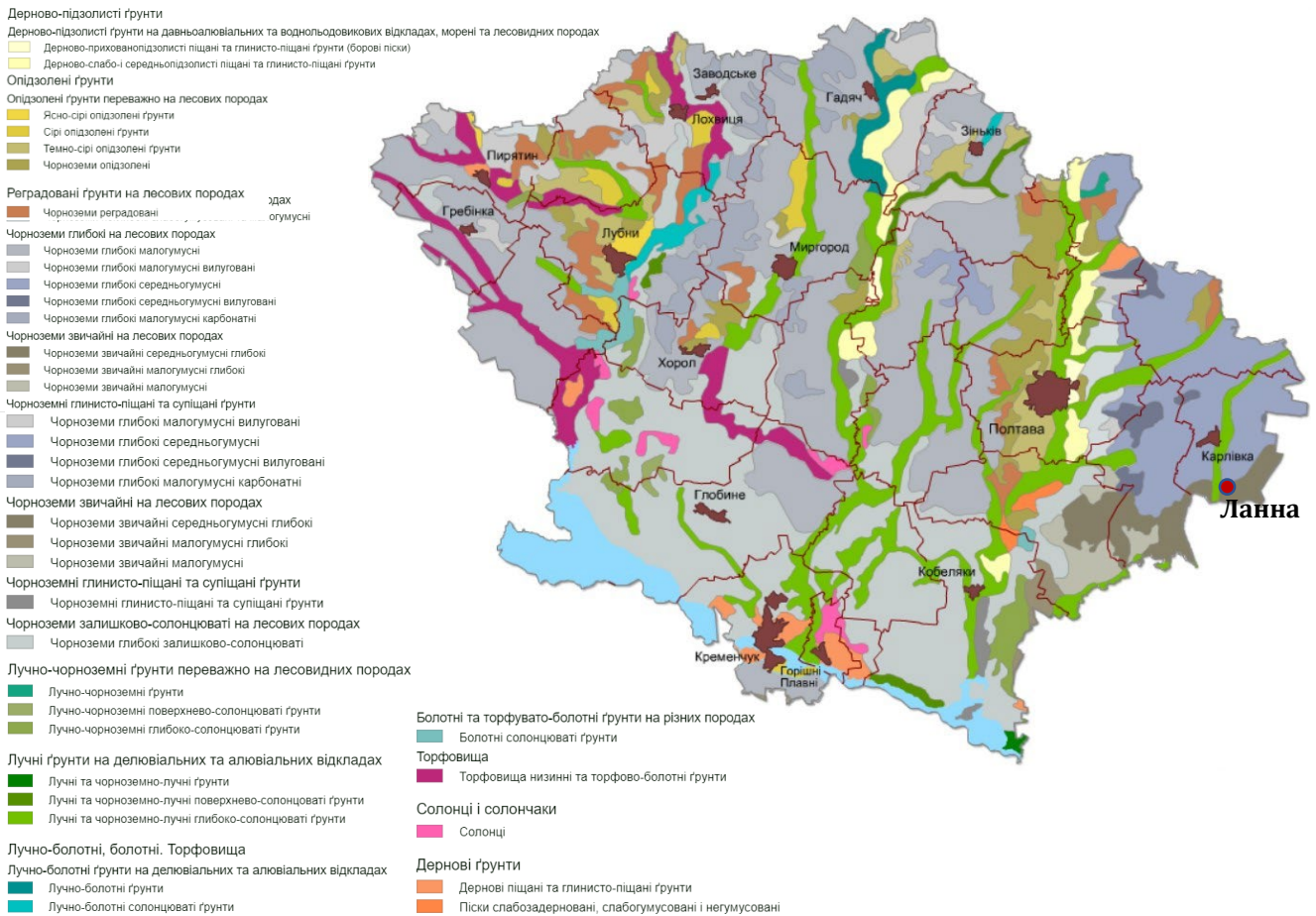
Об'єкти природно-заповідного фонду. На території громади розташовано один ботанічний заказник місцевого значення та три ландшафтні заказники – теж місцевого значення.

Ботанічний і ландшафтний заказники «Климівський» - створені відповідно до Рішень Полтавської облради від 20.12.1993 р. (розширений Рішенням облради від 07.12.2011 р.) та від 20.12.1993 р. відповідно. Від початку заснування перебував на балансі Климівської сільської ради. Площа 144,3 га. Заказник розташований на схилах корінного правого берега р. Орчик в околицях села Климівка на межі з Харківською областю. Заповідні об'єкти створено з метою збереження заплавних природних компонентів на правому березі р. Орчик, де чергуються кленово-дубово-соснові насадження із заболоченими ділянками з різноманітним рослинним та тваринним світом. Місце відтворення болотної та водоплавної дичини та мешкання інших тварин. Заповідні об'єктує виступає стабілізатором мікроклімату, регулятором ґрунтових вод та водного режиму річки Орчик. Виконують екологічні та рекреаційні функції. Мають багату флору, з рідкісними червонокнижними видами рослин.

¹ **Мергель** - осадова хемогенна дрібнозерниста гірська порода змішаного глинисто-карбонатного складу: 50-75% – карбонати (кальцит, рідше доломіт); 25-50% – нерозчинний (переважно глинистий) залишок

Світа - сукупність шарів гірських порід, що залягають одна над одною і об'єднуються подібним складом та спільністю умов відкладання

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 3.4. Ґрунти Полтавської області

Джерело: Стратегія розвитку Полтавської області. (<https://media.poda.gov.ua/docs/4oyd5tqd/strategiya-rozvytku-poltavskoyi-oblasti-na-2021-2023-roky.pdf>)

Ландшафтний заказник «Федорівський» – межує із селом Федорівка південно-західною частиною, створений з метою збереження у природному стані ділянки долини малої річки Орчик із типовими біотипами, в тому числі й лучно-степовими з численними популяціями рідкісних видів рослин. Місцевість являє собою ділянку долини малої річки Орчик із добре збереженим біорізноманіттям, у складі якого й соцологічно цінні степові місцевості. Площа – 150 га. На території заказника збережено біорізноманіття та різні біотипи, в складі яких збереглися рідкісні види, зокрема й лучно-степові, які є зональними для регіону.

Ландшафтний заказник «Піщанка» – заповідний об'єкт місцевого значення, розташований на південній околиці села Верхня Ланна загальною площею 26 га. Заповідний об'єкт створено з метою збереження унікальних ландшафтів розгалуженої балки із добре збереженою степовою рослинністю та багатою флорою, в складі якої є рідкісні види.

Заказник «Федорівський»

*Ботанічний заказник
«Климівський»*

Ландшафтний заказник «Піщанка»

Мал. 3.5. Об'єкти природно-заповідного фонду на території Ланнівської територіальної громади

Дані території є частиною національної екологічної мережі, що визначено Генеральною схемою планування території України та Законом України “Про екологічну мережу України”. Мають невеликі площі та м'який, здебільшого регулюючий, режим, що не передбачає вилучення земель з господарської діяльності і не змінює форми власності на землю.

Висновки

- Громада має високий земельно-ресурсний потенціал, основу якого складають сільськогосподарські землі (88%), у т. ч. найбільш родючі ґрунти – чорноземи (60%). У поєднанні із кліматичними умовами за кількістю тепла, світла і вологи, а також сприятливі для вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур.
- Надмірна сільськогосподарська освоєність і велика частка орних земель зумовлюють основні екологічні проблеми, пов'язані із землеробством, зокрема втрата гумусу ґрунту, деградація, ерозія, хімічна забрудненість ґрунтів. Негативні наслідки загрозливого характеру очікуються від посилення зміни клімату, що може спричинити надзвичайні ситуації природного характеру.
- Наявність об'єктів природно-заповідного фонду ставить вимогу здійснення заходів збереження, відновлення та збалансованого використання природоохоронних територій.

РОЗДІЛ 4

НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ

Ланнівська громада, утворена шляхом об'єднання 5-ти сільських рад, займає площу 269,8 кв. км і має населення 7 137 осіб. Населення громади проживає в 11-ох населених пунктах. Найбільше мешканців проживає у с. Ланна (25% від населення громади), с. Федорівка (23%) та с. Климівка (14%). Найменше мешканців – у населених пунктах Львівське (2%), Редути (1%) та Холодне плесо (0,1%).

Ланнівська громада за чисельністю населення – це 16-та громада в районі (7 070 мешканців, що становить 1,2% від населення району та 0,5% від населення області). Для порівняння: населення Полтавської області становить 1 352 283 мешканців. Міське населення – 62,7%, сільське – 37,3%. Громада має порівняно низьку густоту населення: 26 осіб на км². Наприклад, в Карлівській міській громаді густота населення становить 60,8 осіб на км², в Полтавському районі – 53,1 осіб на км².

Таблиця 4.1.

Місце Ланнівської територіальної громади в системі розселення області, району

Регіони	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі району/області	Населення, осіб	Населення у % до загального населення району/області	Густота населення
Ланнівська громада	269,422	-	7 070	-	26,24
Полтавський район	10 844,2	2,5%	575 766	1,2%	53,1
Полтавська область	28 748	1,0%	1 352 283	0,5%	47,04

Існує тенденція зменшення чисельності населення громади протягом 2018-2022 рр. (табл.4.2). За 2022 р. відбулося зменшення населення громади на 291 особу (на 4,0%).

Для порівняння: у Карлівській міській ТГ відбулося зменшення чисельності населення з 20 492 до 20 292 осіб (на 1,0%), в Мартинівській сільській ТГ - з 4 685 до 4 415 осіб (на 5,8%).

Таблиця 4.2

Чисельність мешканців у населених пунктах Ланнівської територіальної громади, осіб

Назва населеного пункту	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ланна	1906	1910	1854	1836	1770
Куми	943	865	841	833	705
Львівське	217	215	210	190	174
Чалівка	208	210	208	202	190
Коржиха	280	283	237	232	229
Климівка	1108	1082	997	975	957
Федорівка	1758	1754	1731	1729	1639
Нижня Ланна	755	749	736	710	699
Верхня Ланна	654	663	684	594	649

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Редути	57	57	58	54	54
Холодне Плесо	4	4	6	6	4
Всього	7890	7792	7562	7361	7070

Джерело: дані громади

Кожного року протягом аналізованого періоду в громаді спостерігається негативний природний приріст населення. У 2020 р. померло на 54 особи більше, ніж народилося, у 2021 р. – на 85 осіб більше, у 2022р. – на 55 осіб більше. Хоча позитивно, що сальдо міграції за 2018-2022 рр. кожного року додатне (найбільше сальдо було в 2019р. (+54 особи), в 2022р. – +4), проте це не перекидає негативний природний приріст. Таким чином, в громаді відбулося загальне зменшення мешканців на 820 осіб за 5 років. Деталі природного та міграційного руху в громаді подані в табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Природний та міграційний рух населення Ланнівській територіальній громаді, осіб

Показники руху населення	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Народжені	64	34	61	34	36
Померлі	135	128	115	119	91
Природний приріст	-71	-94	-54	-85	-55
Прибули	223	178	58	93	30
Вибули	201	124	49	65	26
Сальдо міграції	+22	+54	+9	+28	+4
Громада (загальне зменшення)	-49	-40	-45	-57	-51
Полтавська область (загальне зменшення)	-12 999	-13 390	-13 461	-10 962	-19 246

Джерело: дані громади

За даними загалом в Полтавській області за 2022 р. – загальне зменшення населення становило -19 246 осіб (-19535 – природне скорочення, 289 осіб прибуло). Це 1,4% від існуючого населення області. У Полтавському районі загальне зменшення населення становило – -681 особа (-667 – природне скорочення та -14 – міграційний спад). Це становить 0,1% від населення району.

Середній вік населення в цілому по області поступово збільшується. З часу проведення Всеукраїнського перепису населення середній вік жінок збільшився з 43,1 до 45,3 року на 1 січня 2020 року, чоловіків – з 37,4 до 39,7 року. Тобто, середній вік населення Полтавщини становив 42,7 року, що свідчить про поступове старіння населення.

Важливими для розвитку Ланнівської громади є її трудові ресурси. Працездатне населення громади станом на 01.01.2023 р. становило 4458 осіб, тобто 63,1% від населення громади (табл. 4.4.). Для порівняння у Карлівській міській ТГ працездатне населення становить 59%, старше за 60 років – 24%.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

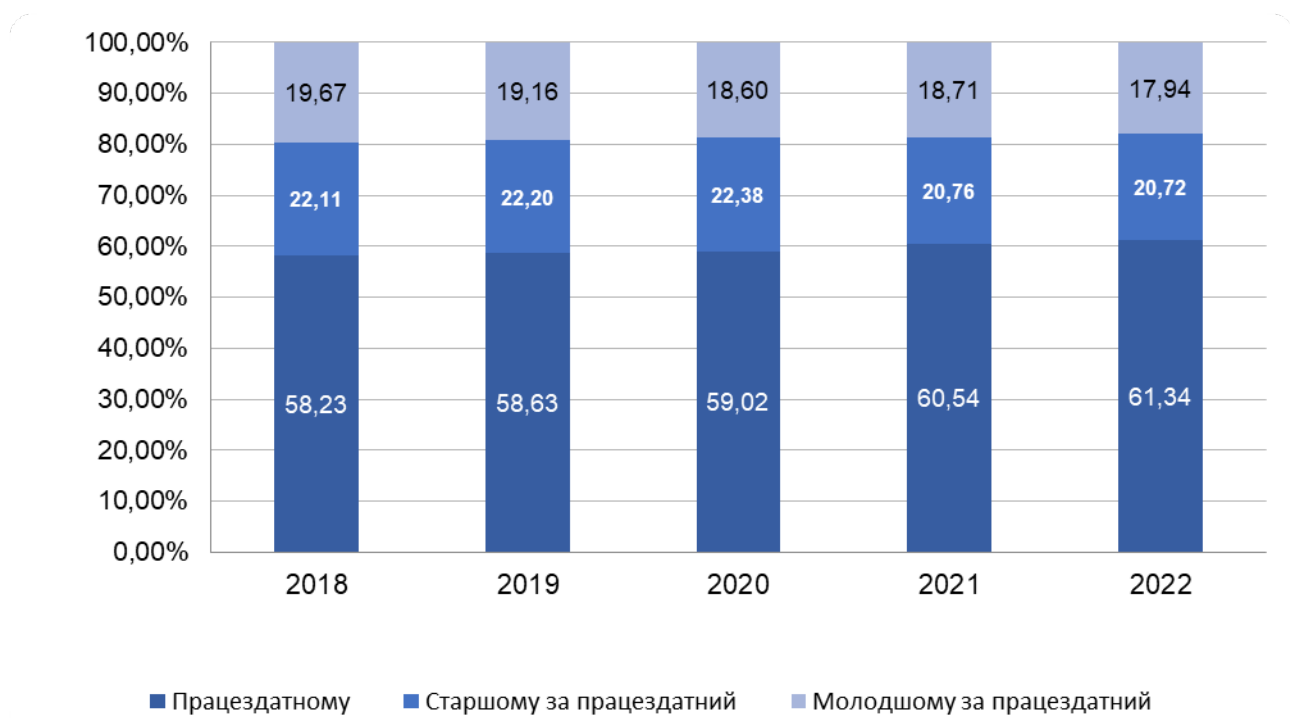
І хоча відсоток працездатного населення від всього населення зростає останні 5 років, проте кількість осіб працездатного віку зросла лише на 23 особи за цей період. По інших категоріях населення спостерігається лише зменшення кількості осіб за ці роки (мал. 4.2.).

Таблиця 4.4

Розподіл населення Ланнівської територіальної громади за віком, осіб
(сумарно по всіх населених пунктах)

Показники населення	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Загальна кількість населення	7890	7792	7562	7361	7070
<i>Населення у віці:</i>					
Молодшому за працездатний	1498	1456	1405	1377	1304
Працездатний	4435	4455	4457	4456	4458
Старшому за працездатний	1684	1687	1690	1528	1506
Діти дошкільного віку	356	347	342	321	318
Діти шкільного віку	982	955	1000	988	976

Джерело: дані громади

Мал.4.2. Вікова структура населення Ланнівської територіальної громади, %

Джерело: дані громади

Розглядаючи розподіл різних категорій населення по віку, варто зазначити, що у всіх населених пунктах громади відсоток працездатного населення найбільший, порівняно з іншими категоріями (табл. 4.5.).

У більшості населених пунктів на другому місці – відсоток населення по категорії «Старші за працездатний» (близько 21% в середньому і найбільший відсоток у с. Нижня Ланна та с. Климівка). Лише в двох населених пунктах на другому місці не категорія віку

«Старшому за працездатне», а «Молодшому за працездатний» - це с. Чалівка і с. Верхня Ланна.

Найбільший відсоток дітей дошкільного віку порівняно з іншими населеними пунктами спостерігаємо в с. Верхня Ланна та с. Куми. Найбільший відсоток дітей шкільного віку порівняно з іншими населеними пунктами спостерігаємо в с. Верхня Ланна та с. Львівське.

Таблиця 4.5

Розподіл населення за віком у населених пунктах, що увійшли до складу Ланнівської територіальної громаді станом на 2023 рік, осіб

Показники населення	Населені пункти										
	Ланна	Куми	Львівське	Чалівка	Коржиха	Нижня Ланна	Климівка	Федорівка	Верхня Ланна	Редуги	Холодне Плесо
Загальна кількість населення	1770	705	174	190	229	699	957	1639	649	54	4
<i>Населення у віці:</i>											
Молодшому за працездатний	349	123	36	38	41	108	153	250	135	-	-
Працездатному	1061	429	102	119	140	424	576	1032	390	54	4
Старшому за працездатний	360	153	36	33	48	167	228	357	124	-	-
Діти дошкільного віку	78	38	7	6	12	33	41	54	45	-	-
Діти шкільного віку	251	118	31	27	30	82	127	193	112	-	-

Джерело: дані громади

Зайнятість населення та безробіття

У Полтавській області в 2021-2022рр. спостерігається збільшення кількості безробітних у відсотках до всього населення (табл. 4.6). В Ланнівській громаді на початок 2021 р. кількість безробітних знизилася порівняно з 2020 р., населення зменшилось на 201 особу і відсоток безробітних також – з 4,42% до 3,27%. Проте, на 2022 р. у громаді кількість безробітних порівняно з попереднім роком зросла в 1,8 рази (до 432 особи), а населення скоротилося на 291 особу, тому відсоток безробітних до всього населення громади збільшився з 3,27% до 6,11%.

Таблиця 4.6

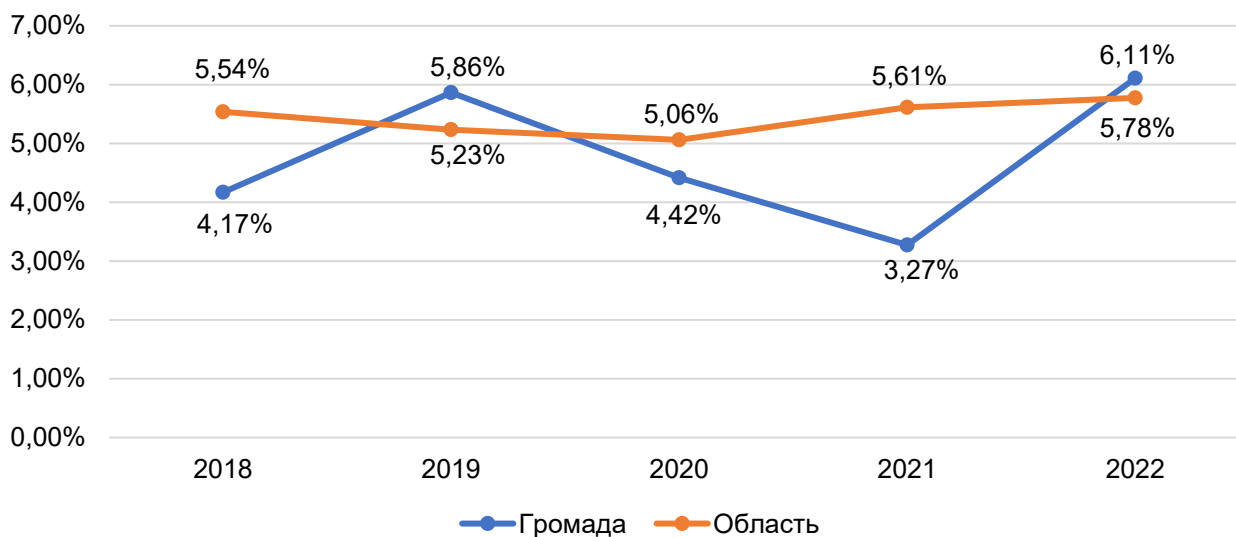
Кількість безробітних у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області

Регіони	2018	2019	2020	2021	2022
Громада	329	457	334	241	432
Область, тис. осіб	78 300	73 300	70 200	77 000	78 100

Джерело: дані громади

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Збільшення кількості безробітних пов'язане із зупинкою в умовах війни цукрового заводу в с. Ланна. І цей відсоток більший, ніж відсоток безробітних до всього населення у Полтавській області на 2022р. - 5,78% (мал. 4.3).

Мал. 4.3. Відсоток безробітних до всього населення в Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, %

Джерело: дані громади

Поряд з цим, якщо аналізувати відсоток безробітних до населення працездатного віку на 2022 р., то рівень безробіття у громаді нижчий (9,7%) ніж загалом по області (12,4%). Середня заробітна плата у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області подана в табл.4.7.

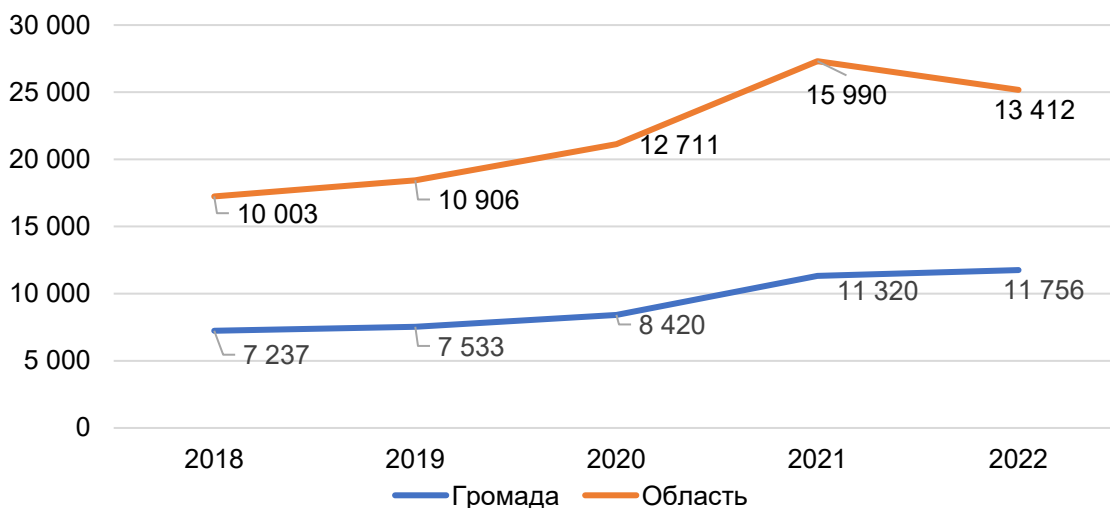
**Таблиця 4.7
Середня заробітна плата у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області, грн.**

Адміністративно-територіальна одиниця	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Громада	7 237	7 533	8 420	11 320	11 756
Область	10 003	10 906	12 711	15 990	13 412

Джерело: дані громади

На мал. 4.4. відображено, що середня заробітна плата по громаді нижча, ніж по області, хоча кожного року спостерігається зростання з/п в громаді, а в області у 2022р. відбувся спад середньої з/п порівняно з попереднім роком. Для порівняння: дані про середню заробітну плату по сусідній - Карлівській громаді відсутні, проте середня заробітна плата у м. Карлівка становить 10392 грн. Найбільш високооплачуваною галуззю в м. Карлівка є "Сільське господарство" - середня заробітна плата становить 25000 грн.

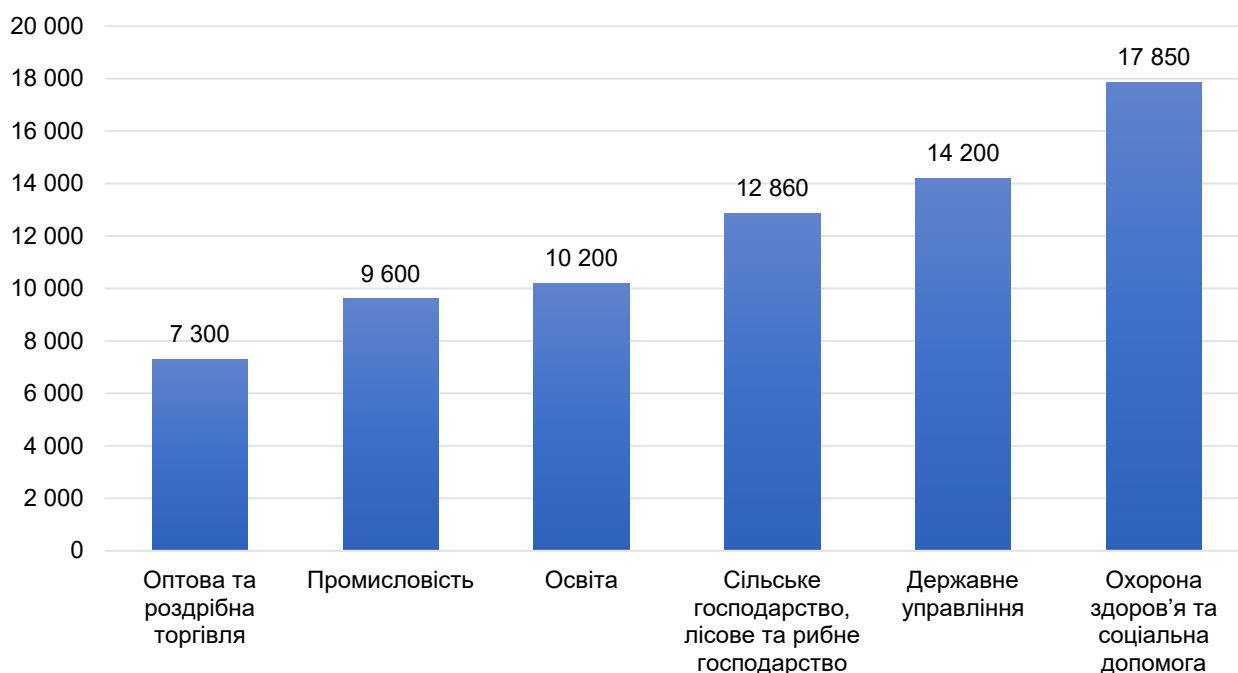
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 4.4. Динаміка заробітної плати у Ланнівській територіальній громаді та Полтавській області протягом 2018-2022 рр., грн.

Джерело: дані громади

Найбільша зарплата у громаді у працівників «Охорони здоров'я та соціальної допомоги» та «Державного управління» (і це більші з/п за середню заробітну плату по області). Дані по середній з/п за основними видами діяльності в громаді подані на мал. 4.5.

Мал. 4.5. Розмір середньої заробітної плати за основними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді станом на 2023р., грн.

Джерело: дані громади

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- Загалом ситуація по динаміці населення громади посередня (оскільки спостерігається зменшення кількості населення). Кількість народжених на 2022р. зменшилась в 1,8 рази порівняно з даними на 2020р.
- Зменшення природного приросту призводить до того, що в громаді поступово зменшується кількість дітей дошкільного та шкільного віку. Проте позитивно, що відсоток працездатного населення становить 61,34%, і є більшим за аналогічні співвідношення у районі та області.
- Негативно те, що кількість безробітних зросла у 2022 р., проте у великій мірі це пов'язано із військової агресією росії та тимчасовим зниженням ділової активності. Рівень з/п для даної місцевості є прийнятним, порівнюючи із середньою з/п в сусідніх громадах.

РОЗДІЛ 5

МІСЦЕВА СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Заклади освіти

У громаді налічується 10 закладів освіти загальною місткістю 1411 місць, у т.ч. 127 місця – у закладах дошкільної освіти, 1284 – у закладах загальної середньої освіти. Середня наповнюваність закладів освіти складає 56% і 52% відповідно.

Таблиця 5.1

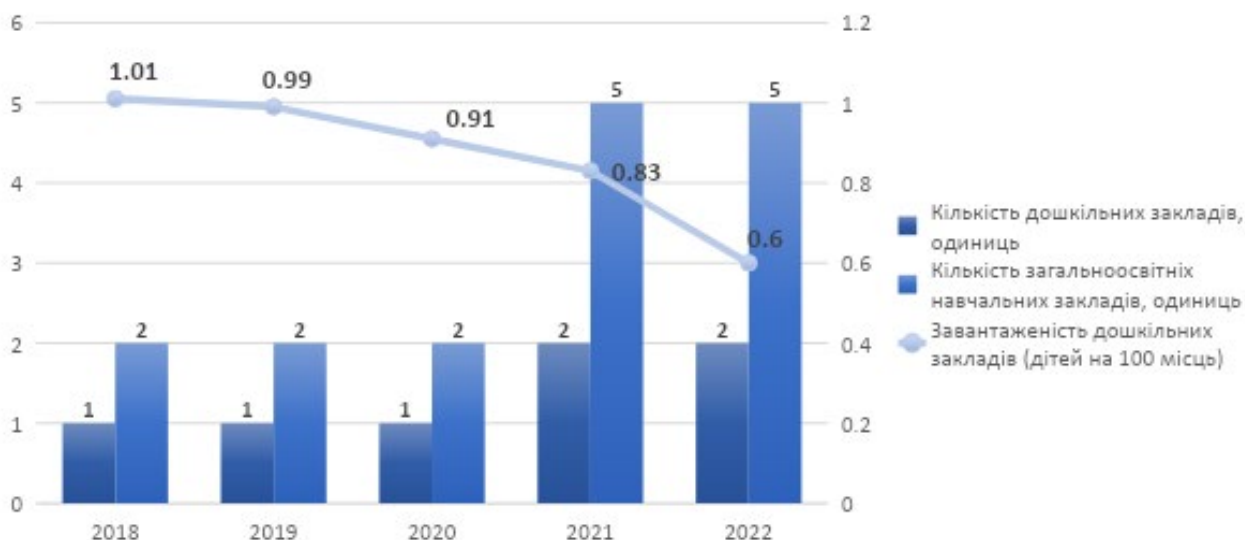
Мережа закладів освіти Ланнівської територіальної громади*

Заклади освіти	Кількість учнів (дітей)	Кількість класів (груп)	Наповнюваність класів (груп)	Потужність закладу	Завантаженість закладу	Кількість педагогічних працівників
Опорний заклад «Ланнівський ліцей» Ланнівської сільської ради	378	19	20	680	56%	39
Нижньоланнівська гімназія Ланнівської сільської ради	74	9	8	134	55%	18
Нижньоланнівська гімназія Ланнівської сільської ради (дошкільний підрозділ)	13	1	13	14	93%	2
Климівська гімназія Ланнівської сільської ради	75	9	8	215	35%	12
Климівська гімназія Ланнівської сільської ради (дошкільний підрозділ)	15	1	15	22	68%	1
Федорівський ліцей імені Г.Т.Берегового Ланнівської сільської ради	132	11	12	215	61%	25
Федорівський ліцей імені Г.Т.Берегового Ланнівської сільської ради (дошкільний підрозділ)	17	1	17	36	47%	2
Верхньоланнівська гімназія Ланнівської сільської ради	80	9	9	167	48%	12
ЗДО «Малютко»	58	4	14	90	64%	8
ЗДО «Колобок»	9	1	9	37	24%	2
Всього у ЗЗСО	739	58	13	1411	52%	106
Всього у ЗДО	112	7	16	199	56%	15

* - станом на 01.01.2023 року

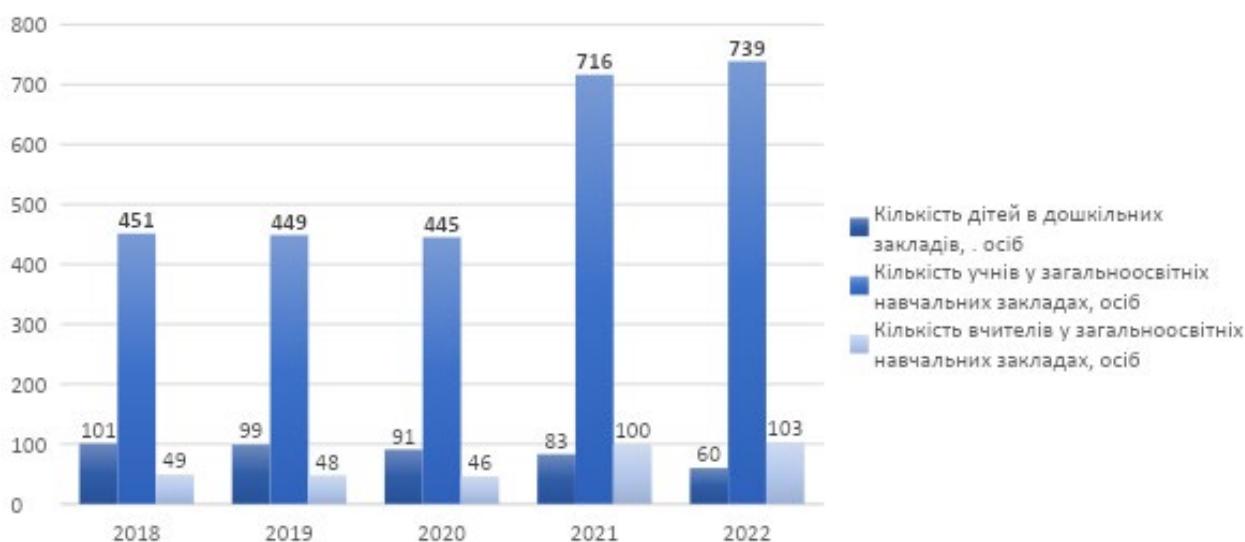
Джерело: дані громади

За останні 5 років в громаді із приєднанням до громади нових населених пунктів збільшилась кількість закладів освіти, проте зменшувалась наповнюваність класів, що пов'язано із демографічною ситуацією (мал. 5.1 - 5.2). Зазначимо, що якість надання освітніх послуг у школах з малою наповнюваністю учнів, як правило, є значно нижчою, ніж в школах з оптимальною наповнюваністю. Причиною цього є слабка матеріально-технічна база та низький рівень викладання предметів через відсутність фахівців-предметників, зниження вимог до рівня професійної кваліфікації окремих вчителів, відсутність умов для професійного зростання.

Мал. 5.1. Динаміка зміни кількості закладів освіти Ланнівської територіальної громади та їх завантаженість

Джерело: дані громади

Мал. 5.2. Динаміка зміни дітей, учнів та вчителів у закладах освіти Ланнівської територіальної громади

Джерело: дані громади

Враховуючи низьку наповнюваність закладів освіти у громаді, а також складну демографічну ситуацію, в громаді створено опорний заклад освіти «Ланнівський ліцей» з метою оптимізації мережі закладів освіти, забезпечення рівного доступу усіх дітей до якісної освіти, раціонального і ефективного використання ресурсів, що є одним із механізмів реформування системи загальної середньої освіти й упорядкування шкільної мережі. Для дітей та педагогічних працівників з інших населених пунктів забезпечено підвезення до опорної школи. За кількістю опорних шкіл у 2020 р. Полтавщина посідала 2 місце в Україні.

Витрати на освіту займають 52,3% усіх видатків бюджету громади, які покриваються за рахунок державної субвенції. Витрати на 1 дитину коливаються від 64365,79 до

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

123655,55 грн. за дитину. Найнижчий рівень витрат в опорному закладі «Ланнівський ліцей» – 40812,5 грн. на дитину, що свідчить про більш ефективне використання наявних фінансових, кадрових, інфраструктурних, матеріально-технічних ресурсів (мал.5.3).

Мал. 5.3. Вартість освіти в розрізі закладів освіти Ланнівської територіальної громади, грн. на 1 дитину

Джерело: дані громади

Будівлі закладів освіти Ланнівської територіальної громади мають значний термін експлуатації, високий рівень фізичного зносу внаслідок дії природно-кліматичних, технологічних факторів та інших факторів життєдіяльності людини. Це негативно впливає на енергоємність, механічні та експлуатаційні якості будівель. За період 2013-2020 рр. проведено ряд заходів по ремонту закладів освіти:

Опорний заклад «Ланнівський ліцей» Ланнівської сільської ради:

- зроблено капітальний ремонт кабінету фізики вартістю 140 тис.грн.;
- проведено капітальний ремонт першого та другого корпусів в частині заміни вікон та дверей термомодернізації фасадів та заміни покрівлі. Загальна сума витрат становить 6798,6 тис. грн.;
- придбано шкільний автобус вартістю 1848,0 тис. грн.;
- встановлено вуличні тренажери на суму 199,0 тис.грн.;
- проведено капітальний ремонт туалетних приміщень початкової школи на суму 662,8 тис. грн.;
- проведено капітальний ремонт харчоблоку на суму 1445,6 тис. грн
- придбано мультимедійні дошки для старшої школи, меблі та одномісні парті. На умовах співфінансування придбано дидактичні матеріали та мультимедійне обладнання для НУШ, кабінети фізики, хімії, біології, інформатики, ресурсна кімната;

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- проведено капітальний ремонт частини корпусу №1 опорного закладу на облаштування пожежної сигналізації на суму 249,9 тис. грн., а також придбано м'ясорубку та овочерізку для їдальні цього ж закладу на суму 39,0 тис. грн.
- придбано інше обладнання для харчоблоку на загальну суму 386,6 тис.грн.
Нижньоланнівська гімназія Ланнівської сільської ради:
- здійснено повну заміну віконних та дверних блоків на металопластикові;
- проведено капітальний ремонт санвузлів на суму 262,4 тис.грн.
Федорівський ліцей імені Г.Т.Берегового:
- придбано дидактичні матеріали та обладнання для НУШ, придбано меблі для початкової школи (одномісні парти та дошка).

Культура

Робота закладів культури спрямована на збереження і розвиток української національної культури, шляхом збереження існуючої мережі і посилення їх ролі в розгортанні процесів національно-культурного відродження, поліпшення матеріально-технічної бази. Показник кількості відвідувань мешканцями заходів у сфері культури, кількість учасників гуртків за інтересами вказує на високий рівень залученості мешканців до культурного життя громади, а також залученість дітей до позашкільної та гурткової роботи.

Таблиця 5.2

Заклади культури Ланнівської територіальної громади

№ з/п	Назва закладів культури	Кількість місць	Кількість користувачів протягом року	Кількість відвідувань бібліотеки протягом 2022 р.	Кількість працівників
1	Ланнівський сільський будинок культури	400	-	-	5
2	Нижньоланнівський сільський будинок культури	260	-	-	3
3	Климівський сільський будинок культури	350	-	-	3
4	Федорівський сільський будинок культури	400	-	-	2
5	Верхньоланнівський сільський будинок культури	350	-	-	2
6	Ланнівська сільська бібліотека-філіал	-	357	2521	1
7	Нижньоланнівська сільська бібліотека-філіал	-	311	2018	1
8	Климівська сільська бібліотека-філіал	-	388	2512	1
9	Федорівська сільська бібліотека-філіал	-	593	2248	1
10	Верхньоланнівська сільська бібліотека-філіал	-	364	1921	1

Джерело: дані громади

**Гуртки, клуби за інтересами, аматорські об'єднання
на території Ланнівської територіальної громади**

№ з/п	Назва закладів культури	Кількість гуртків, клубів	Мають звання зразковий	Спрямування	Кількість учасників
1	Ланнівський сільський будинок культури	2	1	Хореографія, вокал	48
2	Нижньоланнівський сільський будинок культури	4	-	Хореографія, вокальний спів, драматичний, клуби за інтересами (йога, більярд, теніс, шахи)	20
3	Климівський сільський будинок культури	5	2	Хореографія, вокальний спів, драматичний	55
4	Федорівський сільський будинок культури	4	-	Хореографія, вокальний спів, драматичний, художньо-естетичний	49
5	Верхньоланнівський сільський будинок культури	2	1	Хореографія, вокальний спів, декоративно-прикладне мистецтво	18
6	Ланнівська сільська бібліотека-філіал	2	-	Художньо-естетичний, декоративно-прикладне мистецтво	13
7	Нижньоланнівська сільська бібліотека-філіал	1	-	Художньо-естетичний	8
8	Климівська сільська бібліотека-філіал	-	-	Літературно-мистецький	12
9	Федорівська сільська бібліотека-філіал	1	-	Літературно-мистецький	32
10	Верхньоланнівська сільська бібліотека-філіал	-	-	-	-

Джерело: дані громади

Заклади охорони здоров'я

Охорона здоров'я на території Ланнівської територіальної громади представлена системою Первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), яка складається з 3-х фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАП) та 3-х амбулаторій загальної практики та сімейної медицини, що рівномірно розміщені по громаді. Штатна чисельність персоналу складає 26,25 од., у т.ч. лікарів – 3,25 од. У громаді бракує лікарів: у 2-х амбулаторіях вони відсутні взагалі, а ще в одній не повні заповнені вакансії.

Таблиця 5.4

Характеристика закладів охорони здоров'я Ланнівської територіальної громади

№ з/п	Назва закладу	Назва показника	Значення показника штатів	
			згідно штатного розпису	фактично
1	Ланнівська АЗПСМ та ФАПи	Штатна чисельність персоналу, - з них лікарів	16,25 3,0	16,25 2,25
		Кількість підписаних декларацій / пакетів	3423/1	
		Фінансування від НЗСУ	1211,6 тис. грн.	

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

		Фінансування з місцевого бюджету за напрямками, всього/ у тому числі на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	1193,4 тис. грн./ 180,2 тис. грн.	
2	Климівська АЗПСМ	Штатна чисельність персоналу, - з них лікарів	5,0 1,0	4,0 1,0
		Кількість підписаних декларацій / пакетів	462/1	
		Фінансування від НЗСУ	163,5 тис. грн.	
		Фінансова підтримка з місцевого бюджету, всього/ у тому числі на оплату комунальних послуг та енергоносіїв -	106,0 тис. грн./ 46,7 тис. грн.	
3	Федорівська АЗПСМ	Штатна чисельність персоналу, - з них лікарів	5,0 1,0	4,0 0
		Кількість підписаних декларацій / пакетів	425/1	
		Фінансування від НЗСУ	197,1 тис. грн.	
		Фінансування з місцевого бюджету за напрямками, всього/ у тому числі на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	233,0 тис. грн./ 51,1 тис. грн.	
4	Верхньоланнівська АЗПСМ	Штатна чисельність персоналу, - з них лікарів	2,0 0	2,0 0
		Кількість підписаних декларацій / пакетів	-	
		Фінансування від НЗСУ	-	
		Фінансування з місцевого бюджету за напрямками, всього/ у тому числі на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	186,0 тис. грн./ 43,9 тис. грн.	
5	Разом по закладах охорони здоров'я Ланнівської територіальної громади	Штатна чисельність персоналу, - з них лікарів	28,25 5,0	26,25 3,25
		Кількість підписаних декларацій / пакетів	4310/ 1	
		Фінансування від НЗСУ	1572,2 тис. грн.	
		Фінансування з місцевого бюджету за напрямками, всього/ у тому числі на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	1718,4 тис. грн. / 321,9 тис. грн.	

Джерело: дані громади

Торгівельна інфраструктура

На території Ланнівської громади функціонує 17 магазинів, дві перукарні та два заклади громадського харчування. Задоволення потреб населення громади в продовольчих та непродовольчих товарах здійснюють приватні підприємці. В торгівельних закладах можна придбати товари першої необхідності – продукти харчування, хліб, кондитерські вироби, тютюнові вироби, спиртні напої, промислові товари.

Житловий фонд

Середня забезпеченість мешканців громади житлом складає 28,6 м кв. на особу – показник в цілому відповідає середньому по Україні та сільських територіях. Порівняно з попереднім роком житловий фонд на території громади знизився, проте має високий рівень обладнання газопостачання (90,7%) та водопостачанням (75,5%). Для

порівняння середній показник обладнання житлового фонду по Україні у сільській місцевості становить водопроводом 32,3%, та газом 54,1%.

Таблиця 5.5.

Стан житлового фонду Ланнівської територіальної громади

Показники	2020	2021	2022	2023
Заселені будинки, разом	2873	2861	2847	2835
У тому числі – індивідуальні будинки	2705	2703	2698	2675
Житловий фонд, кв. м. загальної площі	209007	208924	207839	206161
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	71,2	71,2	75,5	75,5
% помешкань підключених до комунального газопостачання	90,7	90,7	90,7	90,7
% помешкань, підключених до комунальної системи каналізації	37,8	37,8	37,8	37,8
% помешкань, підключених до центрального опалення	-	-	-	-

Джерело: дані громади

Пошта та зв'язок

Територія громади має доступ до мережі зв'язку Vodafone, КиївСтар, Lifecell, але залишається недостатнім рівень покриття території послугами широкосмугового Інтернету. Існують зони, де прийом цифрового телебачення несталий або відсутній, що обмежує доступність мешканців громади до інформаційного контенту.

Висновки

Аналіз стану розвитку соціальної інфраструктури громади дозволив виявити наступні тенденції:

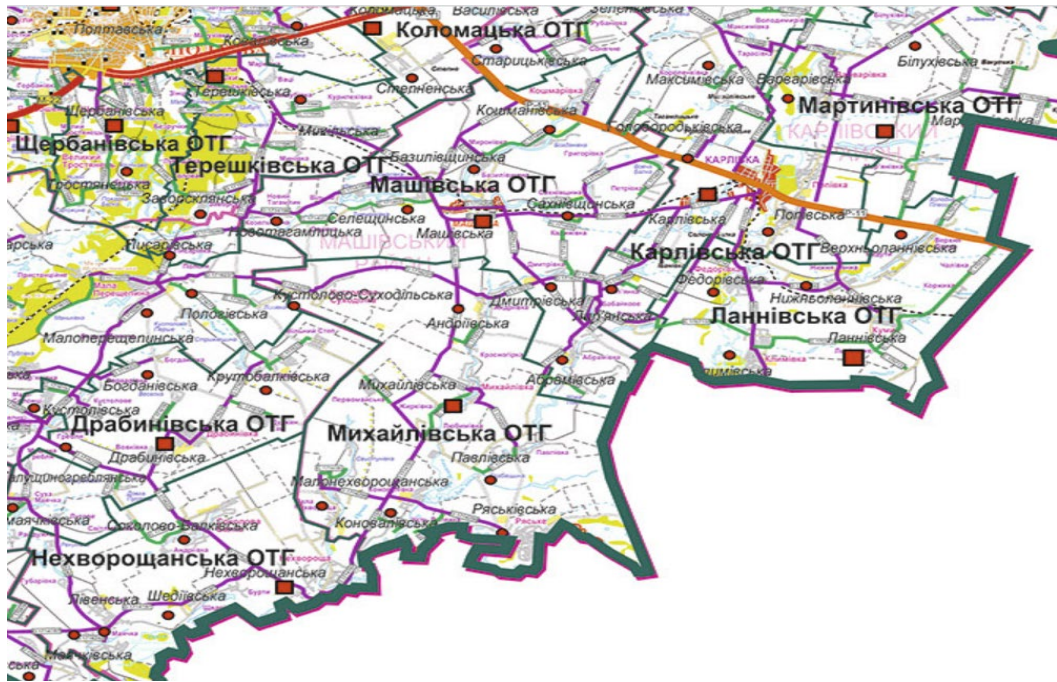
- Зниження рівня завантаженості закладів освіти з 1,0 до 0,56, що ускладнюється несприятливою демографічною ситуацією. Освітня мережа (10 закладів) формує велике навантаження на місцевий бюджет громади (53% усіх видатків у 2022 році). До того ж громада стикається з дефіцитом кваліфікованих педагогічних кадрів, що знижує якість освітніх послуг (зокрема за середнім балом ЗНО випускників шкіл та часткою дітей, що не подолали поріг);
- Існує потреба оновлення інфраструктури будівель закладів освіти та культури. Передусім це стосується термомодернізації приміщень з метою покращення температурного режиму в зимовий період, реконструкції та капітального ремонту приміщень харчоблоку, проведення капітального ремонту, покращення матеріально-технічного оснащення. Ситуація ускладнюється у зв'язку із тим, що бюджетні можливості громади є обмеженими, а це фактично унеможливорює належне фінансування заходів з модернізації місцевої інфраструктури;
- Низький рівень охоплення території громади високошвидкісним інтернет-зв'язком, низький рівень доступності мешканців громади до якісних послуг Інтернет;

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- Культурна складова розвитку залишиться вразливою через невідповідність матеріально-технічної бази установ культури сучасним вимогам. Заклади культури потребують капітального ремонту, оновлення обладнання та інвентарю.

РОЗДІЛ 6 ТРАНСПОРТ І ЗВ'ЯЗОК

Ланнівська територіальна громада розташована в Південно-східній частині Полтавської області, на відстані 55 км від магістрального автошляху Київ-Харків. Через населені пункти Ланнівської територіальної громади пролягають автомобільні шляхи районного значення Карлівка – Федорівка – Климівка (01707094), Верхня Ланна – Федорівка (01707100), Карлівка – Ланна (01707093) та регіональна дорога Красноград – Полтава (Р-11).

Мал. 6.1. Карта доріг Ланнівської територіальної громади

Джерело: Агентство місцевих доріг (URL: <http://amd.pl.ua/karta-dorig>)

Згідно з адміністративно-територіальним устроєм адміністративний центр громади знаходиться в с. Ланна Карлівського району Полтавської області, яке розташоване на відстані 18 км від районного центру м. Карлівка та 70 км від обласного центру м. Полтави. Мінімальна відстань від населених пунктів до адміністративного центру складає 2 км (с. Куми), максимальна – 20 км (с. Климівка та с. Велике Плесо).

Таблиця 6.1

Відстань від центру громади та наявність сполучення громадським транспортом

№ п/п	Назва населеного пункту	Час доїзду до центральної садиби селище Ланна	Відстань до адміністративного центру громади, км
<i>Нижньоланнівський старостинський округ</i>			
1	с. Нижня Ланна	10 хв	5
<i>Федорівський старостинський округ</i>			
2	с. Федорівка	25 хв	17

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

<i>Верхньоланнівський старостинський округ</i>			
3	с. Верхня Ланна	25 хв	18
4	с. Редути	20 хв	15
5	с. Холодне Плесо	25 хв.	20
<i>Климівський старостинський округ</i>			
6	с. Климівка	35 хв	20
<i>Центральна садиба селище Ланна</i>			
7	с-ще Ланна		
8	с. Львівське	10 хв	5
9	с. Куми	5 хв	2
10	с. Чалівка	15 хв	10
11	с. Коржиха	10 хв	8

Джерело: *google maps* (<https://www.google.com.ua/maps>)

Загальна протяжність доріг комунальної власності – 79,4 км. У цілому по громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям. Транспортне сполучення у сільській місцевості дорогами загального користування забезпечує доступність сіл до районного центру, центрального селища Ланна та старостинських округів.

Таблиця 6.2

**Протяжність доріг місцевого призначення, які знаходяться на балансі
Ланнівської територіальної громади, метрів**

Назва населеного пункту	Довжина
<i>Ланнівське ГСКП</i>	
с-ще Ланна	11949
с. Коржиха	4947
с. Куми	9017
с. Львівське	2464
с. Чалівка	2598
с. Верхня Ланна	0
с. Холодне Плесо	0
с. Редути	0
<i>ГСКП "Нижньоланнівське"</i>	
с. Нижня Ланна	48408
с. Федорівка	0
с. Климівка	0

Джерело: дані громади

Ланнівське ГСКП та ГСКП "Нижньоланнівське" здійснюють благоустрій доріг місцевого значення (поточні ремонти, очищення, вуличне освітлення).

Загальна протяжність автомобільних доріг через Ланнівську ТГ становить 92,2 км. Їх найменування та довжина через Ланнівську громаду представлена у табл. 6.3.

Таблиця 6.3

**Обласні та районні автомобільні дороги, які проходять
через Ланнівську територіальну громаду**

Індекс	Найменування дороги	Протяжність, км
O1707093	Карлівка-Ланна	10,3
O1707094	Карлівка-Федорівка-Новоселівка	13,8
O1707095	Карлівка-Розумівка-Бабайкове	6,5
O1707100	Верхня Ланна-Федорівка	14,9
C170711	Верхня Ланна-Холодне Плесо	3,4
C170712	Чалівка-Ланна-Львівське	18,9
C170713	Розумівка-Львівське-Педашка	18,7
C170714	Карлівка-Розумівка-Бабайкове/Федорівка	3,9
C170715	Карлівка-Розумівка-Бабайкове/Лип'янка	1,8

Джерело: <http://amd.pl.ua/karta-dorig>

Однією з найважливіших проблем громади є стан дорожнього покриття на переважній більшості доріг. Щороку проводиться ямковий ремонт доріг, але ці заходи не можуть в повній мірі вирішити проблему. За період існування громади проведено масштабний капітальний ремонт проїзної частини вул. Шевченко в селищі Ланна, що є першою за значенням в населеному пункті, бо вона з'єднує промислові комплекси виробничих підприємств ТОВ «Ланнівська МТС» та ТОВ «Ланнівський цукровий завод», по ній здійснюється підвезення дітей до школи, це вулиця з інтенсивним рухом. Триває поточний ремонт дороги обласного значення Карлівка-Новоселівка, роботи проходять в межах с. Федорівка.

Існує залізничне сполучення: станції ДП «Південна залізниця» села Нижня Ланна – станція «Ланна, до селища Ланна, сіл Куми, Львівське – станція «Котлярівка» до с.Коржиха», с.Чалівка - станція «Коржиха» до с. Федорівка та с.Климівка – станція «Орчик» (проміжні станції між станціями Карлівка та Красноград сполучення Полтава-Лозова).

Громадський транспорт на маршрутах між населеними пунктами практично відсутній за винятком соціального автобусу, який у відповідні дні здійснює підвезення мешканців громади до найближчого міста Карлівка, колишнього районного центру, та залізничного сполучення, яке здійснюється за допомогою електропоїздів за маршрутом Полтава – Лозова – Полтава, Полтава – Красноград – Полтава.

Мешканці громади потребують рейсового автобусу, який би здійснював сполучення між населеними пунктами громади та її центральною садибою.

Інженерно-технічна інфраструктура

У Ланнівській ТГ надання житлово-комунальних послуг на досить високому рівні: водопостачання охоплено 75,5% помешкань громади, газопостачання – 90,7 %. Ланнівське ГСКП (обслуговує селище Ланна, села Куми, Львівське, Чалівка, Коржиха, Верхня Ланна, Редути, Холодне плесо) і ГСКП «Нижньоланнівське» (обслуговує села Нижня Ланна, Федорівка, Климівка) надають наступні комунальні послуги: вивіз ТПВ, водопостачання, водовідведення, освітлення вулиць, утримання доріг. Також вони надають послуги з благоустрою, зокрема відповідають за обрізання дерев і кущів вздовж транспортних шляхів. 80% водопровідних мереж знаходяться в хорошому стані (встановленні пластикові труби, замінено усі насоси).

Таблиця 6.4

Протяжність мереж водопостачання та водовідведення

Показники	Період, рр.				
	2018	2019	2020	2021	2022
Протяжність мережі водопостачання, км	35,9	37,7	38,0	76,645	76,645
Протяжність мережі водовідведення, км	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Споживання води, тис. м ³ всього, у тому числі:	136,4	125,21	116,3	115,5	120,4
- населення	133,6	123	114,3	112,8	117,9
- підприємства	2,8	2,21	2,0	2,7	2,5

Тверді побутові відходи у Ланнівській ТГ сортуються, є контейнери для збору пластику. Організований збір та вивіз твердих побутових відходів здійснюється провідними підприємствами, які працюють на території громади ПП «Ланнівський цукровий завод», ТОВ «Ланнівська МТС» та ПП «Ланна Агро». Але на території ТГ є несанкціоновані сміттєзвалища.

РОЗДІЛ 7

МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Перехід до територіально спрямованої політики розвитку держави, що визначено в державній Стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, перенесення на рівень територіальної громади можливості самостійно визначати власні пріоритети розвитку відповідно до наявних ресурсів та економічного потенціалу співмірно до економічних, соціальних і екологічних потреб посилює роль містобудівної документації не лише як гарантії забезпечення високих стандартів соціально-культурного та побутового обслуговування населення, але і як інструменту підвищення конкурентоспроможності територій, засобу згуртування різних суб'єктів територіального розвитку навколо нових цінностей і довгострокових пріоритетів.

Документація з просторового планування покликана юридично закріплювати бачення майбутнього просторового розвитку громади на всіх територіальних рівнях. Основні напрями просторової організації та розвитку Ланнівської сільської територіальної громади Полтавського району визначені в наступних видах містобудівної документації:

- Генеральна схема планування території України - головний містобудівний документ національного рівня, затвердженій Законом України “Про Генеральну схему планування території України” прийнятий 7 лютого 2002 року. Термін дії нинішньої Генеральної схеми закінчився у 2020 р. Постановою Кабінету Міністрів України передбачено розроблення у найближчі роки нової Генеральної схеми;
- Схема планування території Полтавської області виконана ДП Український Державний науководослідний інститут проектування міст «Діпромисто» імені Ю.М. Білоконя. Схема розроблена на розрахунковий період до 2031 року.
- Концепція інтегрованого розвитку – визначає довгострокові, міждисциплінарні, просторові та соціально-економічні пріоритети розвитку території, є вихідними даними для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні на принципах сталого розвитку з метою підвищення якості життя, доступності та рівності можливостей, сприяння розвитку соціальних суспільних відносин та ділової активності, оптимізації адміністративної діяльності, відповідає державним і регіональним програмам розвитку та затверджується відповідним органом місцевого самоврядування.
- Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади – містобудівний документ, що повинен розроблятися паралельно з Концепцією інтегрованого розвитку території територіальної громади та Стратегією розвитку громади з дотриманням принципів цілісності і нерозривності території, взаємоузгодження показників оцінки ресурсного потенціалу громад, узгодження та взаємозв'язку із системою просторового та соціально-економічного планування на державному та регіональному рівнях; дотримання засад прозорості, відкритості та доступності для жителів громади та інших зацікавлених осіб.
- Генеральний план населеного пункту – містобудівна документація, що визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Склад і зміст Генерального плану визначається ДБН

Б.2.2.-12:2018 «Планування і забудова територій». Строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується. Виключно після затвердження генплану можливе використання земель за новим функціональним призначенням. На підставі затвердженого генерального плану розробляються план зонування території та план земельно-господарського устрою.

- Детальний план території у межах населеного пункту уточнює положення генерального плану населеного пункту та визначає планувальну організацію, функціональне призначення, просторову композицію, параметри забудови та ландшафтної організації частини території (її структурно-планувального елементу), призначеної для комплексної забудови.
- План зонування території (зонінгу) – документація, що є складовою комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади або генерального плану населеного пункту і визначає умови та обмеження використання території у межах визначених функціональних зон.

Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забудова територій має здійснюватись виключно на підставі затвердженої містобудівної документації. Зокрема, реалізація інвестиційних проектів потребує наявності планів зонування території або детальних планів територій для видачі забудовникам містобудівних умов та обмежень. У разі відсутності плану зонування або детального плану території, затвердженого відповідно до вимог цього Закону, передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам для містобудівних потреб забороняється. Також забороняється зміна цільового призначення земельної ділянки, яка не відповідає плану зонування території та/або детальному плану території.

Ланнівська сільська територіальна громада об'єднує 11 сільських населених пунктів – села: с.Куми, с-ще Ланна, с. Чалівка, с. Коржиха, с. Львівське, с. Н-Ланна, с.Верхня Ланна, с.Редути, с.Холодне Плесо, с.Климівка, с.Федорівка. Чинним генеральними планами забезпечені не всі населені пункти громади, при цьому необхідно визначити, що актуалізовано Генеральні плани с.Ланна, с. Куми, с. Чалівка, с. Коржиха, що загалом вказує на позитивну динаміку розроблення генеральних планів населених пунктів громади. Інші населені пункти громади або не мають генерального плану, або мають застарілі генеральні плани, затверджені ще до 1990 року.

Таблиця 7.1

Забезпеченість населених пунктів Ланнівська сільська територіальна громада містобудівною документацією (розробленою після 2011 р.)

Населений пункт	Актуальна містобудівна документація
с-ще Ланна	В наявності
с. Куми	В наявності
с. Чалівка	В наявності
с. Климівка	В наявності
с. Верхня Ланна	В наявності
с. Федорівка	В наявності
с. Нижня Ланна	В наявності

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

с. Коржиха	В наявності
с. Львівське	
с. Редути	
с. Холодне Плесо	

Джерело: дані громади URL: <https://lannivska-gromada.gov.ua/generalnij-plan-s-lanna-10-09-24-20-12-2022/>

За період життєдіяльності Ланнівської громади в оновленому (розширеному) форматі проведено чимало робіт по землеустрою та виготовленню містобудівної документації, а саме:

- проведено топографо-геодезичне обстеження території селища Ланна та села Куми;
- поновлено нормативну грошову оцінку земель в ряді населених пунктах громади; проведено геодезичну зйомку земельних ділянок с. Коржиха, с. Чалівка;
- проведено експертну оцінку вартості земельної ділянки під кладовищем с. Нижня Ланна;
- проведено експертну оцінку вартості земельної ділянки під сміттєзвалищем с. Нижня Ланна;
- розроблено паспорт водного об'єкту ставок в с. Коржиха (в межах села);
- проведено інвентаризацію земель для парку, кладовища, земель колишнього КСП імені Енгельса;
- проведено інвентаризацію земель для городництва с. Коржиха, с. Чалівка, с. Львівське, с-ще Ланна, с. Куми;
- проведено інвентаризацію земель кладовища с. Коржиха;
- проведення експертної оцінки земельних ділянок під кладовищами в с. Коржиха та с. Куми;
- виготовлення проектно-кошторисної документації Генеральних планів с. Чалівка та с. Коржиха;
- у 2023 році планується проведення робіт по інвентаризації водних об'єктів, що розташовані в адміністративних межах Ланнівської сільської ради.

Відсутній Комплексний план просторового розвитку як інструмент управління та просторової організації території Ланнівської територіальної громади. Розроблення даного документа повинне враховувати:

- взаємозв'язок та гармонізацію з положеннями актуальних на сьогоднішній день державних документів стратегічного характеру, а саме: Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року; Схеми планування території Полтавської області;
- загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення, розвитку території територіальної громади відповідно до Програми комплексного відновлення територій Полтавської області. Це також можливість вирішення важливих для громади проблем (захисту навколишнього природного середовища та природних ресурсів, розвитку транспорту та інженерної інфраструктури тощо)

в межах комплексних рішень об'єктних відновлень для територій, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України;

- результати містобудівного моніторингу, що повинен проводитися відповідно до Порядку проведення містобудівного моніторингу. Цей вид моніторингу дозволить ідентифікувати наявність відхилень від запланованих тенденцій у розвитку території громади, визначення їх причин, виявлення нових можливостей, ризиків та загроз, що впливають на просторовий розвиток громади

Розроблення Комплексного плану просторового розвитку є необхідним для здійснення необхідних «поліпшень» (наприклад, прокладання доріг та інженерних мереж, покращення екологічної ситуації, забезпечення техногенної безпеки тощо) з метою підвищення доданої вартості землі, яка безумовно буде перевищувати ренту і проявиться у збільшенні надходжень у бюджет громади за рахунок підвищення земельного податку та появи інвесторів. Оцінка і оновлення інформації про вільні земельні ділянки, що знаходиться у власності громади матиме пріоритетне значення. Здійснення контролю над правилами планування, що впливають на вартість землі, і здатність вчасно виводити землю на ринок підвищують стратегічну важливість землі і прав на забудову як цінних активів громади.

Висновки

Аналіз стану забезпечення містобудівною документацією, її актуальності та ступінь реалізації на території Ланнівської територіальної громади в цілому вказує на позитивну тенденцію формування просторової політики громади. Надалі основними проблемними питаннями у сфері забезпечення містобудівною документацією території Ланнівської сільської територіальної громади є:

- необхідність розроблення Концепції інтегрованого розвитку і Комплексного плану просторового розвитку громади;
- розроблення генеральних планів с. Львівське, с. Редути, с. Холодне Плесо;
- розроблення Програми комплексного відновлення території Ланнівської територіальної громади;
- розроблення інвестиційних пропозицій для активізації економічного розвитку громади з урахуванням як внутрішніх переваг, так і можливостей післявоєнної відбудови держави;
- забезпечення відкритості, прозорості та загальної доступності матеріалів містобудівної документації на веб-порталі територіальної громади.

РОЗДІЛ 8

ВІДПОВІДНІСТЬ РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Дана Стратегія розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722. При розробці Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегічні напрямки розвитку Ланнівської територіальної громади також сформовані відповідно до генеральних напрямків (цілей) Стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років.

Реалізація Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року сприятиме виконанню державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Регіональної стратегії розвитку (Стратегії розвитку Полтавської області) на період 2021 – 2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 8.1.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Регіональної стратегії розвитку Стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років проведено у таблиці 8.2.

Таблиця 8.1

**Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку
Ланнівської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії
регіонального розвитку на 2021-2027 роки**

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року									
	I. Конкурентоспроможна і відповідальна економіка	1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ОТГ	1.3. Розвиток підприємництва і зрівноваження ситуації на місцевому ринку праці	1.4. Ефективне і безпечне транспортне сполучення	II. Якісний простір для життя	2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	III. Високої якості публічні послуги	3.1. Розвиток культурної, рекреаційної та спортивної пропозиції, скерованої до різних груп мешканців
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах										
1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)										
1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)										
1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір										
1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів										
1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України										
1.5. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку										
II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів										
2.1. Розвиток людського капіталу										
2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва										

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій												
2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів												
2.5. Сталий розвиток промисловості												
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування												
3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі												
3.2. Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики												
3.3. Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування												
3.4. Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики												
3.5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації												
3.6. Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні												

Таблиця 8.2.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років

Стратегічні та оперативні цілі Регіональної стратегії розвитку Полтавської області на період 2021 – 2027 років	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Ланнівської територіальної громади до 2027 року									
	I. Конкурентоспроможна і відповідальна економіка	1.1. Система освіти, яка скерована на розвиток інтелектуального капіталу та працевлаштування	1.2. Економічна та інвестиційна активізація території ОТГ	1.3. Розвиток підприємництва і зрівноваження ситуації на місцевому ринку праці	1.4. Ефективне і безпечне транспортне сполучення	II. Якісний простір для життя	2.1. Захист природного середовища і підтримання високого рівня безпеки	2.2. Формування привабливих і функціональних публічних просторів	III. Високої якості публічні послуги	3.1. Розвиток культурної, рекреаційної та спортивної пропозиції, скерованої до різних
I. Висока якість життя, комфортні і безпечні умови та добробут										
1.1. Здорове населення області з максимальною тривалістю активного періоду життя										
1.2. Універсальна система соціального захисту населення та безпечні умови життя										
1.3. Сучасний освітній простір як базис для задоволення потреб суспільства та економіки, підвищення правової культури населення										
II. Збалансована інноваційна конкурентоспроможна економіка										
2.1. Інноваційний та науковий розвиток економіки області на основі смарт спеціалізації										
2.2. Ефективна бізнес та інвестиційна інфраструктура, активізація інвестиційної діяльності										
2.3. Сталий розвиток креативних індустрій, культури та туризму										
III. Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля										
3.1. Формування єдиного простору високого рівня життя										
3.2. Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості										
3.3. Раціональне та екологічнобезпечне господарювання										
3.4. Збереження та відтворення якості довкілля										

РОЗДІЛ 9

СТРУКТУРА ЕКОНОМІКИ ТА РОЗВИТОК ГОЛОВНИХ СЕКТОРІВ

Всього на території Ланнівської громади зареєстровано 62 суб'єктів господарювання, кількість юридичних осіб – 51. У громаді зареєстровано 142 ФОП станом на 2022 р.

Таблиця 9.1

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності в Ланнівській територіальній громаді, Полтавському районі та Полтавській області

Показники	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Усі суб'єкти ЄДРПОУ:					
Громада	62	62	62	62	62
Район	-	-	-		31 150
Область	60 654	61 157	64 686	66 529	65 364
з них СПД - юридичні особи *					
Громада	51	51	51	51	51
Район	-	-	-		6 142
Область	10 188	10 958	11 439	11 104	11 254
з них малі підприємства					
Громада	32	32	32	32	32
Район	-	-	-		
Область**	9 609	10 345	10 753	10 446	10 593
Фізичні особи-підприємці					
Громада	136	137	137	140	142
Район					25 008
Область**	50 466	50 199	53 247	55 425	54 110

* Усі суб'єкти ЄДРПОУ мінус державні та комунальні організації (установи, заклади), асоціації, корпорації, консорціуми, концерни та інші об'єднання юридичних осіб, філії (інші відокремлені підрозділи), представництва, товарні біржі, кредитні спілки, споживчі товариства, політичні партії, громадські організації, релігійні організації, профспілки та об'єднання профспілок, благодійні організації, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків

** <https://www.pl.ukrstat.gov.ua>

Економіка Ланнівської територіальної громади представлена майже всіма сферами діяльності, але не всі суб'єкти підприємницької діяльності зареєстровані в громаді. Фактично нема зареєстрованих в громаді промислових суб'єктів господарювання, рибного господарства, установ, які здійснюють фінансову діяльність, охорону здоров'я та соціальну допомогу і таких, які б надавали колективні, громадські, а також особисті послуги.

Таблиця 9.2.

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за видами діяльності в
Ланнівській громаді та Полтавській області

(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до її складу)

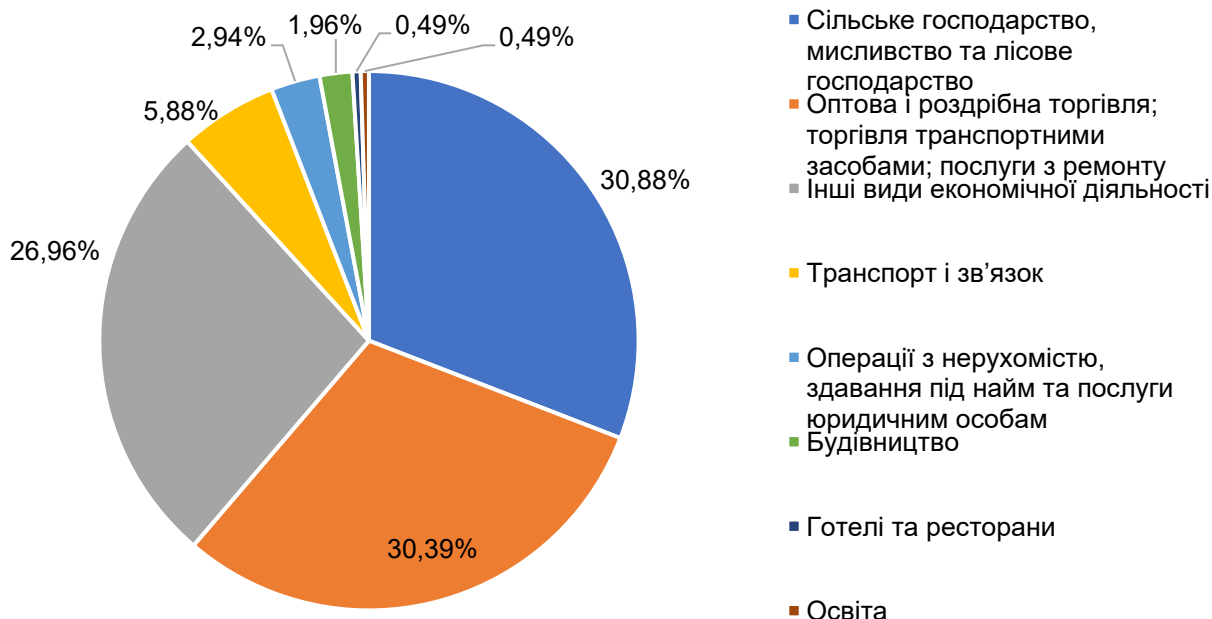
Галузі та види діяльності	Роки					Область, 2022 р.
	2018	2019	2020	2021	2022	
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	61	62	62	63	63	4128
Рибне господарство	-	-	-	-	-	
Промисловість, у т.ч.:	-	-	-	-	-	4319
добувна промисловість	-	-	-	-	-	
обробна промисловість	-	-	-	-	-	
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	-	-	-	-	-	
Будівництво	4	4	4	4	4	2067
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	61	61	61	62	62	28 622
Готелі та ресторани	1	1	1	1	1	2 035
Транспорт і зв'язок	10	10	10	10	12	9 591
Фінансова діяльність	-	-	-	-	-	241
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	6	6	6	6	6	2340
Професійна, наукова та технічна діяльність						3912
Освіта	1	1	1	1	1	526
Охорона здоров'я та соціальна допомога	-	-	-	-	-	1 199
Колективні, громадські та особисті послуги	-	-	-	-	-	446
Інші види економічної діяльності	54	54	54	55	55	4 347
Всього	198	199	199	202	204	65364

Джерело: дані громади

У Полтавській області по кількості зареєстрованих СПД за різними видами діяльності на першому місці - оптова і роздрібна торгівля (28622); далі - транспорт і зв'язок (9591); Інші види економічної діяльності (4347), промисловість (4319), а на 5 місці - сільське господарство (4128). Найменша кількість СПД працюють у сфері колективні, громадські та особисті послуги (446) та фінансовій діяльності (241).

Найбільше суб'єктів господарської діяльності Ланнівської громади зареєстровано у сфері сільського господарства, мисливства та лісового господарства (30,88%), на 2-му місці за кількістю - сфера оптової і роздрібної торгівлі; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту (30,39%). Детальніше структура кількості за видами діяльності представлена на мал. 9.1.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 9.1. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за різними видами діяльності в Ланнівській територіальній громаді, %

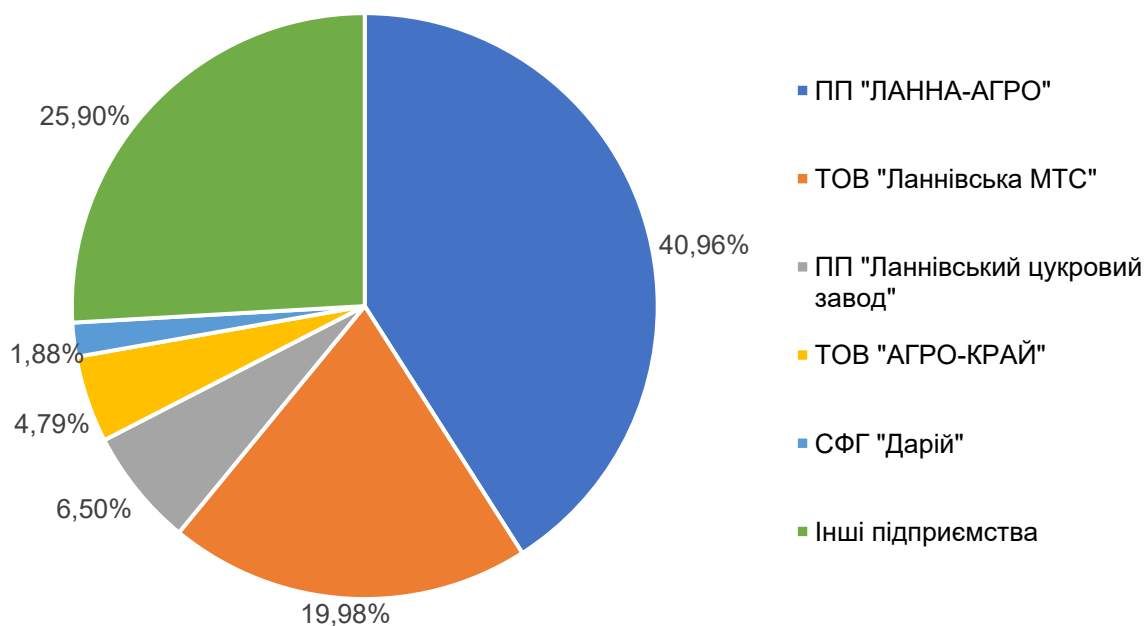
Джерело: дані громади

У Полтавській області на першому місці по обсягу реалізації продукції - галузь "Промисловість", на 2-му місці - "Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту, на 3-му - "Сільське господарство, мисливство та лісове господарство".

У Ланнівській громаді на 1-му місці природно, як для сільської територіальної громади - і по доходах суб'єктів господарювання, і по кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання - "Сільське господарство, мисливство та лісове господарство".

По обсягу доходу в Ланнівській громаді варто виділити такі підприємства з найбільшим доходом: ПП "ЛАННА-АГРО", ПП "Ланнівський цукровий завод", ТОВ "АГРО-КРАЙ", СФГ "Дарій". Дохід цих підприємств становить 74,10% від доходів усіх підприємств. Структура доходів підприємств виглядає наступним чином - мал. 9.2. ПП "ЛАННА-АГРО" та ТОВ "Ланнівська МТС" отримують 60,94% доходів від доходів усіх підприємств.

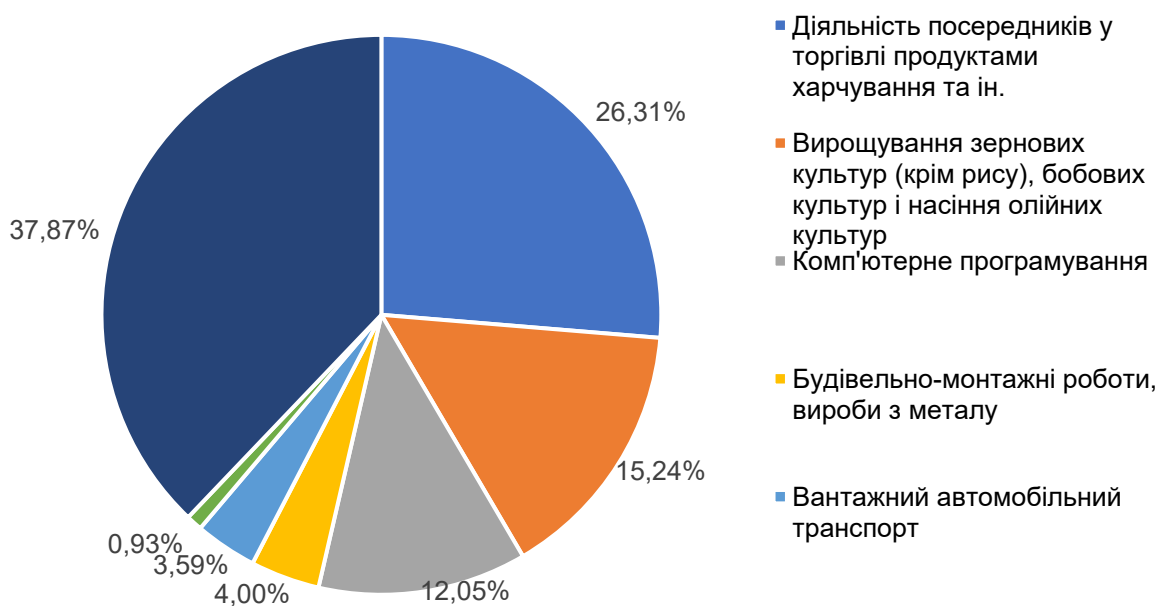
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 9.2. Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %

Джерело: дані громади

Щодо доходів суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб у Ланнівській громаді, то найбільше доходів серед усіх СПД-ФО отримують ті, які займаються наступними видами діяльності (мал. 9.3.): СПД-ФО, які займаються діяльністю посередників у торгівлі продуктами харчування та ін. (26,31%), вирощуванням зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (15,24%), а також комп'ютерним програмуванням (12,05%) – і отримують сумарно 53,61% доходів від усіх СПД-ФО.

Мал. 9.3. Структура доходів СПД-ФО за різними видами діяльності у Ланнівській територіальній громаді, %

Джерело: дані громади

Діяльність основних підприємств-роботодавців для населення громади зосереджена у сфері сільського господарства та державного управління. Найбільша кількість працівників працює в ПП «Ланна-Агро» (458 осіб), ПП «Ланнівський цукровий завод» (200 осіб) та Гуманітарному відділі Ланнівської сільської ради (289 осіб).

Таблиця 9.3.
Найбільші роботодавці Ланнівської територіальної громади

Підприємство, організація, установа	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників у 2023 р.
ПП «ЛАННІВСЬКИЙ ЦУКРОВИЙ ЗАВОД»	10.81 Виробництво цукру (основний)	200
ПП «ЛАННА-АГРО»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	458
ТОВ «ЛАННІВСЬКА МТС»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	211
СТОВ «НИВА»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	15
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ЛАННІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	84.11 Державне управління загального характеру	37
ГУМАНІТАРНИЙ ВІДДІЛ ЛАННІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	84.11 Державне управління загального характеру	289
ЛАННІВСЬКЕ ГСКП	36.00 Забір, очищення та постачання води	22
ГСКП «НИЖНЬОЛАННІВСЬКЕ»	36.00 Забір, очищення та постачання води	17
СФГ «ДАРИЙ»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	21
ТОВ «ВОЛЯ-ЛАН АГРО»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	11
ФГ «АПІКС»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	10
ФЕДОРІВСЬКЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО	47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	17

Джерело: дані громади

Охарактеризуємо діяльність основних роботодавців громади.

ПП «Ланнівський цукровий завод» 112 років займається виготовленням цукру III категорії з цукрових буряків, вирощених полтавськими агрономами. Підприємство працює понад на 10 ринках Європи, здобув сертифікати якості, визначні нагороди. Цукровий завод робить все можливе для збереження якості та натуральності свого продукту, має власну лабораторію для контролю якості, землі для вирощування буряку, проводив реконструкцію заводу, оновлює обладнання, підвищує кваліфікацію працівників.

ПП «Ланна-Агро» – це втілення новітніх технологій в сучасне сільське господарство. На підприємстві успішно розвивається рослинницька галузь. Стратегічно важливими культурами є цукровий буряк і соя, та окрім них вирощується озима пшениця, ячмінь, кукурудза, соняшник. Одним із пріоритетних напрямків роботи господарства є галузь тваринництва, зокрема молочне скотарство. Нові ферми, сучасне обладнання, кваліфікований персонал, застосовуються нові ефективні технології. Загалом, у ПП «Ланна — Агро» утримується більше 2 тис. голів великої рогатої худоби, з них майже тисяча дійних корів.

ТОВ «Ланнівська МТС» створене у 2004 р. Підприємство у своєму арсеналі має зернозбиральні та бурякозбиральні комплекси, що дає можливість вчасно виконувати необхідні роботи, надавати послуги підприємствам, організаціям, фермерам та фізичним особам. Основний вид діяльності - вирощування зернових та технічних культур. Впроваджуючи передові світові технології обробки ґрунту, поліпшення його родючості, ТОВ «Ланнівська МТС» збільшує врожайність сільськогосподарських культур. Підприємство нарощує технічний і виробничий потенціал. Продаж вирощеної продукції відбувається на внутрішньому ринку та на експорт. З початком повномасштабного вторгнення росії, підприємство припинило роботу, оскільки були перебої з потужностями, також відбулося зменшення кількості працівників, зниження потреби у продукції з боку посередників.

У СФГ «ДАРІЙ» вирощують зернові та технічні культури, а саме соняшник, сою та ріпак ярий.

Таблиця 9.4.

Громади-конкуренти Ланнівської територіальної громади

Показники	Ланнівська територіальна громада	Карлівська територіальна громада	Мартинівська територіальна громада
Територія, км ²	269,422 км ²	333,9 км ²	253,6 км ²
Населення	7070	20674	4685
Середня зарплата, грн	11 756	-	-
Сильні сторони	Розвинене рослинництво і наявні підприємства з переробки сільгосппродукції.	Центром громади є колишній районний центр, який забезпечений необхідними для життєдіяльності громади структурами, в т.ч. для розвитку переробної промисловості. Наявні водні ресурси, мінерально-сировинні, лісового фонду, земельні та рекреаційні ресурси. Наявність привабливих природних об'єктів для розвитку екотуризму, дозвілля, об'єкти культурної спадщини Наявність земель промисловості для залучення інвестицій/ Основні статті доходу: ПДФО - 59,0%,	Значна кількість покладів природного газу, що дає надходження до бюджету. Рента в структурі доходів становить 45%. ПДФО - 24,9%. Наявність земельних ресурсів. Хороша сировинна база та сприятливі кліматичні умови для ведення с/г та переробки с/г продукції. Наявність інвестиційних проектів. Прогресивна та дієва місцева влада.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

		ЗП із юросіб – 10,0%. Орендна плата із юросіб – 10,0%.	
Слабкі сторони		Відсутність умов для розвитку бізнесу. Стійка тенденція від'ємного приросту населення та трудової міграції. Відсутність облаштованих туристичних маршрутів, стоянок для туристів. Відсутність повнокомплектних закладів освіти у сільській місцевості із значними видатками на учня. Незадовільний стан доріг і тротуарів, систем водопостачання та водовідведення, очисних споруд.	Відсутність інституційної підтримки підприємництва. Слабо розвинута туристична інфраструктура, громадське харчування. Відсутність діючої інфраструктури для переробки с/г продукції. Відсутність можливостей для дозвілля та самореалізації населення. Соціальна та підприємницька пасивність населення. Сезонність зайнятості. Проблеми із забезпеченням водою. Поганий стан дорожньої інфраструктури.

Джерело: дані громади

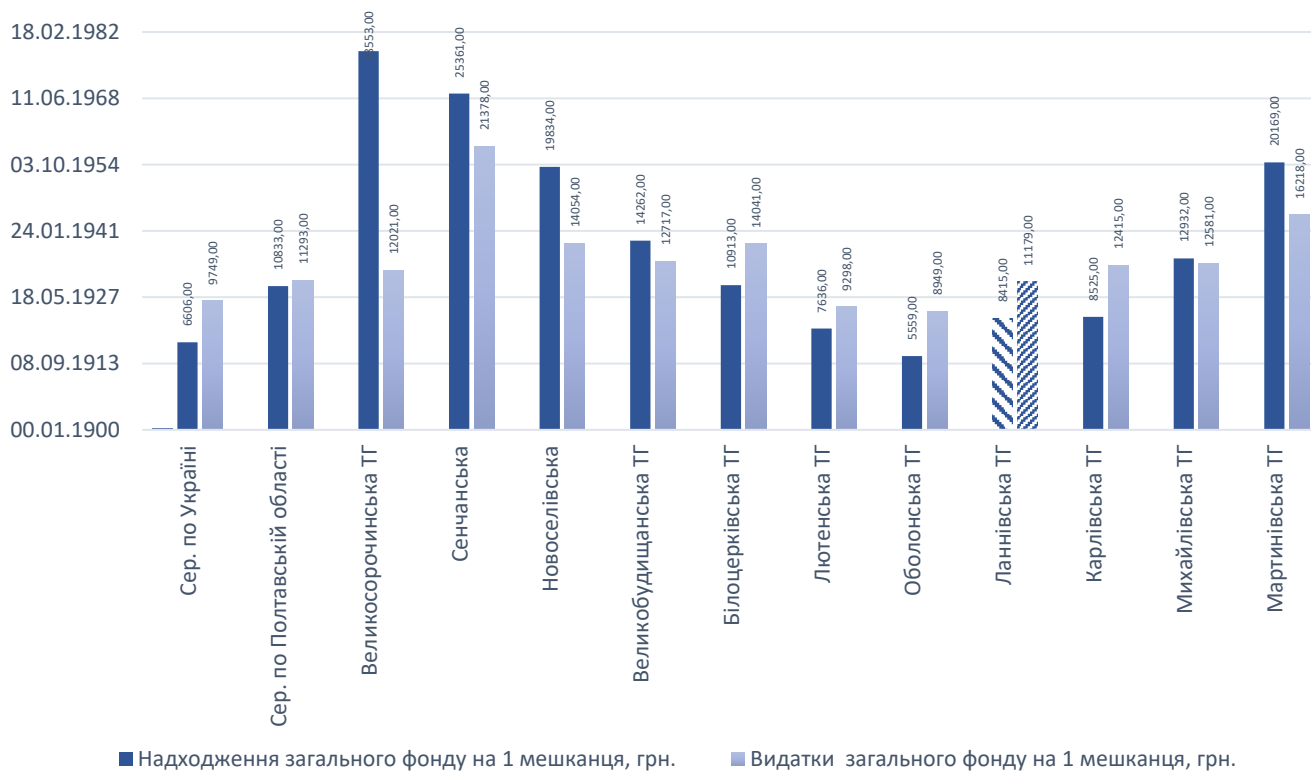
Додатково до інформації щодо сильних та слабких сторін громад-конкурентів (табл. 9.4.) варто зазначити, що у Карлівській громаді кількість підприємств є більшою – 691 суб'єктів ЄДРПОУ, ніж в Ланнівській ТГ (204). На території Карлівської громади зареєстровані такі найбільші підприємства, які орендують велику частину земель: ТОВ «Світоч», ТОВ «Промінь», ТОВ «Агромаш», ТОВ «Жовтень», СТОВ «Вітчизна», ТОВ АПК «Докучаєвські чорноземи». Також працюють промислові підприємства ПАТ «Карлівський машинобудівний завод», «Біохімпром», АТ «Полтавагазвидобування», та ДП «Жовтневий спиртзавод». Сільське господарство також є основною сферою діяльності підприємств громад - конкурентів.

РОЗДІЛ 10

ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Реалізація стратегічних цілей і пріоритетів у розвитку громад пов'язується перш за все з фінансовими можливостями, які формуються за рахунок успішної діяльності підприємств виробничого спрямування, вміння органів місцевого самоврядування ефективно залучати кошти додаткові фінансові ресурси, ефективного використання природно-ресурсного потенціалу території. Аналіз фінансового стану та бюджету Ланнівської територіальної громади дозволить виявити особливості формування та реалізації бюджетної політики громади, які мають суттєвий вплив на її результативність.

Доходи бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2022 році склали 87,19 млн грн, видатки відповідно 99,48 млн грн. На одного мешканця у 2022 році припадало 8415 грн. на особу надходжень загального фонду і на 22% більше від середнього показника по Україні. Видатки загального фонду на 1 мешканця становили 11179 грн. на особу, що на 13% більше від середнього показника по Україні. Проте, у порівнянні з сільськими територіальними громадами Полтавської області, що разом з Ланнівською громадою належать до групи з населенням до 10 тис. осіб (Великосорочинська, Сенчанська, Новоселівська, Великобудищанська, Білоцерківська сільських громади), Ланнівська громада має один із найнижчих показників доходів і видатків на 1 мешканця. Це також стосується, якщо громаду порівнювати з сусідніми територіальними громадами – Карлівська, Михайлівська, Мартинівська громади (мал. 10.1.).

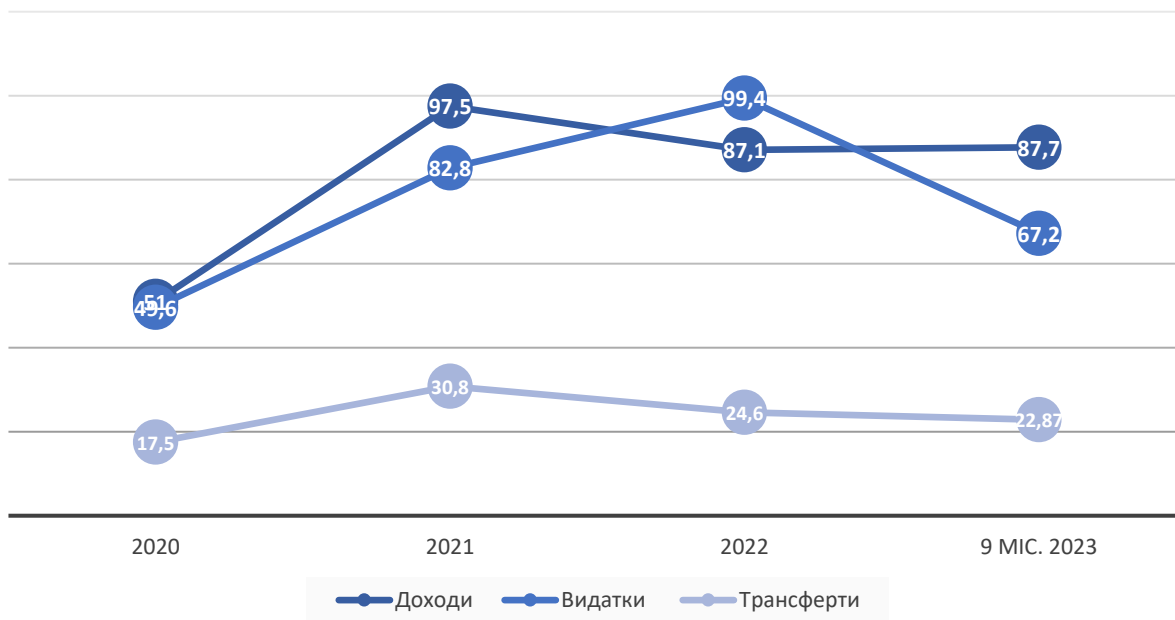

Мал. 10.1. Місце Ланнівської сільської територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності у 2022 році

Джерело: https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

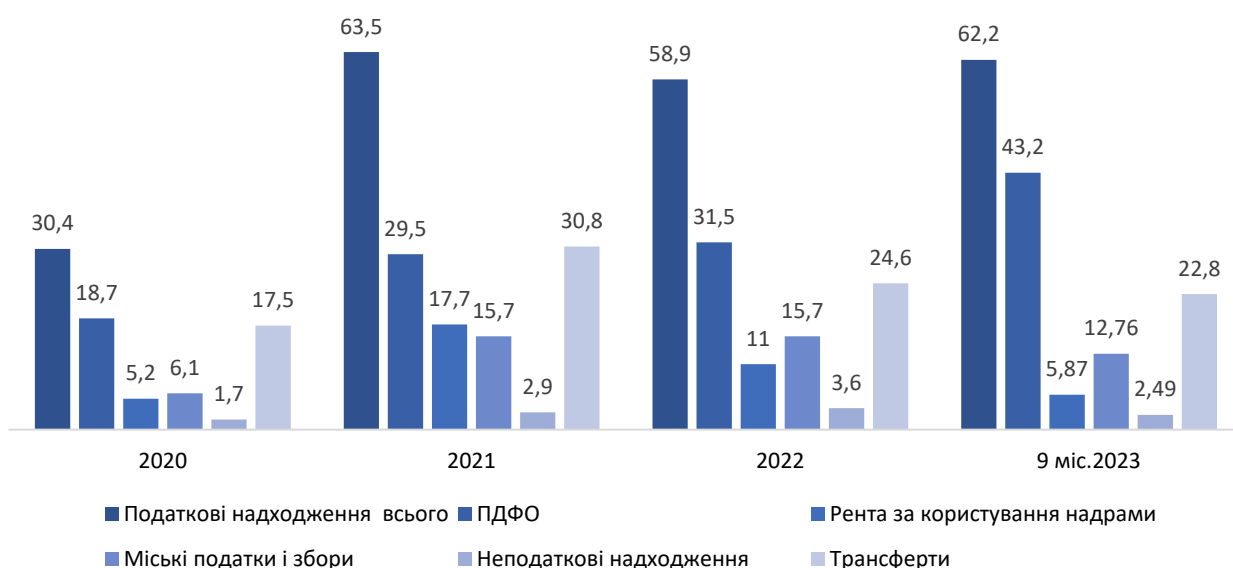
За даними порталу decentralization.gov.ua рівень дотаційної громади у 2022 склав 0,39% що вказує на відносно невисокий рівень залежності громади від дотаційних ресурсів державного бюджету. За період 2020-2022 рр. зменшились доходи бюджету і зросли видатки, що вибудовує негативну тенденцію щодо фінансової спроможності громади в майбутньому, ускладнить можливості реалізації на її території проектів зі стимулювання місцевого економічного розвитку (мал. 10.2).

Мал. 10.2. Баланс бюджету Ланнівської сільської територіальної громади

Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/07522000000/info>

Доходи. Основним джерелом формування дохідної частини бюджету є податкові надходження, частка яких у 2022 році склала 67,56%, неподаткові надходження – 4,17%, офіційні трансферти – 29,27% (мал. 10.3.).

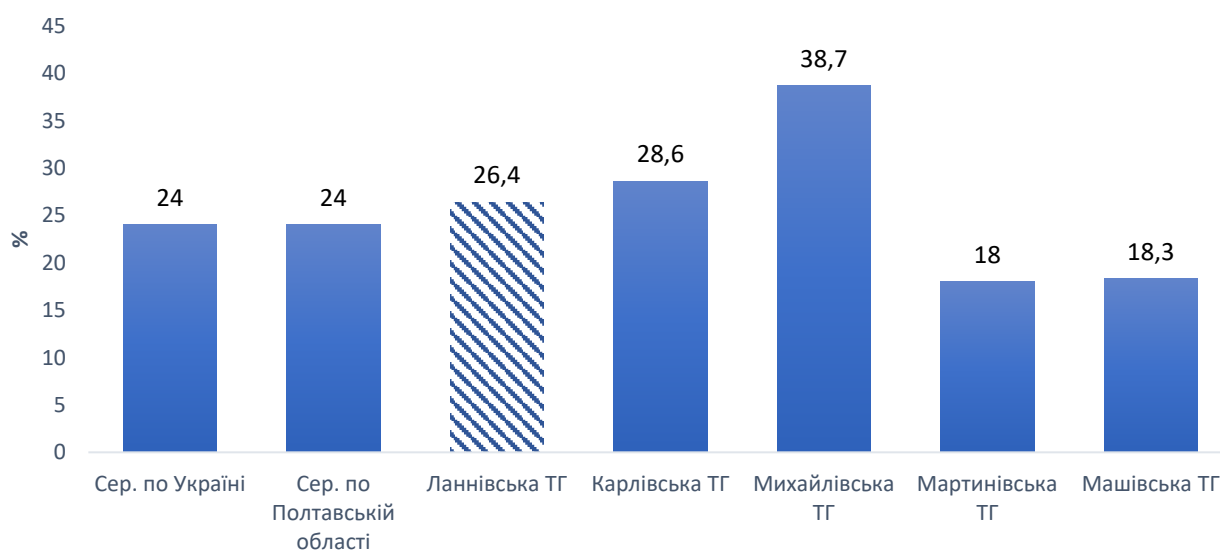
Мал. 10.3. Динаміка структури доходів бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2020-2022 рр.

*Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/16522000000/info/indicators?year=2022&month>

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) займає у 2022 р. найбільшу питому вагу в структурі бюджету громади - 53,48%. Приріст надходження ПДФО (+10,8 млн.грн.) до бюджету у 2021 р. зумовлене кількома чинниками: зростанням відрахувань із заробітних плат військовослужбовців, збільшення нормативу зарахування ПДФО до місцевих бюджетів - з 60% до 64% з початку 2022 року, приєднанням до громади нових сільських рад. Прийняття Закону України № 10037 передбачає з 1 жовтня спрямування військового ПДФО до державного бюджету з 1 жовтня 2023 і до 31 грудня року, в якому закінчиться воєнний стан. Це знизить дохідну частину бюджету громади у 2024 році.

Місцеві податки і збори у 2022 році другі за величиною податкові надходження до бюджету. Питома вага місцевих податків та зборів у бюджеті громади зростала протягом 2020-2022 рр. (+6,6%). У 2022 році частка місцевих податків та зборів склала 26,4% і була однією із найвищих у порівнянні із сусідніми громадами, що свідчить про прагнення зі сторони влади громади до посилення фінансової стійкості та самостійності місцевого бюджету та ефективності використання наявного фіскального потенціалу території (мал. 10.4).

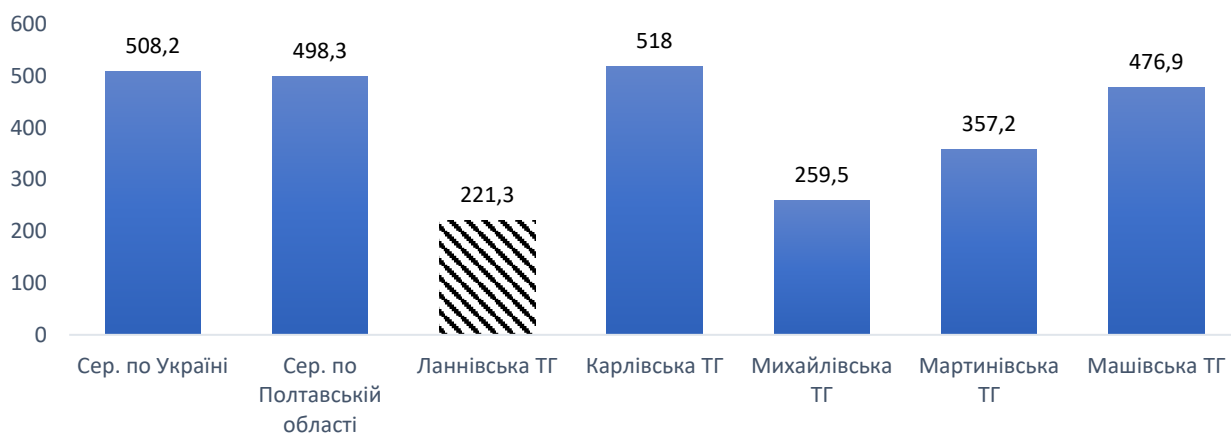
Надходження місцевих податків і зборів залежатиме від ефективності організації робіт із запровадження збору податків. Так податок на майно (земельний податок та орендна плата за землю) складає 6,8 млн. грн. і суттєво залежить від проведення або поновлення нормативної грошової оцінки земель, яка дозволить збільшити як надходження земельного податку, так і орендної плати за землю. Згідно ст. 18 Закону України «Про оцінку земель» нормативна грошова оцінка земельних ділянок сільськогосподарського призначення – раз у 5-7 років. Саме сільськогосподарські товаровиробники і фізичні особи (представники бізнесу на 4 групі оподаткування) є найбільшими платниками в структурі надходжень від сплати єдиного податку, а зростання питомої ваги від надходження цього виду доходів протягом 2020-2022 років є прямим доказом легалізації та ефективності роботи в цьому напрямку з боку громади.

Мал. 10.4. Питома вага місцевих податків і зборів Ланнівської територіальної громади у порівнянні із сусідніми територіальними громадами та середніми показниками Полтавської області та Україні у 2022 р., млн.грн.

Рентна плата за користування надрами становила 18,8% податкових надходжень бюджету громади. Основну частку рентної плати громада отримує від видобування природного газу, який є критично необхідною складовою доходної частини бюджету громади і на пряму залежить до зовнішніх чинників та кон'юнктури ринків природного газу. Значне зростання частки рентної плати за користування надрами 2020-2021 рр. (+ 12,5 млн. грн.) пов'язане: по-перше із збільшенням у 2021 році ціни на природній газ для населення, виробників теплової енергії та імпортованого палива; по-друге - за рахунок змін в законодавстві щодо зарахування з 1 січня 2018 року до місцевих бюджетів 5 відсотків рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату. Зменшення надходжень рентної плати у 2022 р. (-6,7 млн. грн.) відбулось через війну, оскільки у порівнянні з двома попередніми роками, зменшилася кількість виданих ліцензій на користування надрами.

Фіскальна віддача території громади (221,3 тис. грн./км²) як співвідношення надходжень загального фонду громади до площі території громади є низькою як у порівнянні з середніми значеннями по Україні і Полтавській області, так і у порівнянні з сусідніми громадами. Така ситуація вказує про недостатню ефективність використання просторового потенціалу громади, а також наявність резервів щодо використання просторового потенціалу громади, що необхідно враховувати при розробленні Стратегії розвитку.

Мал. 10.5. Фіскальна віддача території Ланнівської територіальної громади у порівнянні із сусідніми територіальними громадами та середніми показниками Полтавської обл. за 2021-2022 рр., млн грн.

Джерело: <https://decentralization.gov.ua/news/14281>

Найбільші роботодавці. Одним із важливих чинників, який впливає на доходну частину бюджету є податкові надходження, що актуалізує розробку політики по відношенню до підприємств, які мають стратегічне значення для економіки громади. Зазначена політика повинна сприяти підвищенню прозорості та прибутковості зазначених підприємств, підтримки їх діяльності усіма можливими засобами. Найбільшими роботодавцями на території Ланнівської сільської територіальної громади є ПП «ЛАННА-АГРО», ТОВ «ЛАННІВСЬКА МТС» та ПП «ЛАННІВСЬКИЙ ЦУКРОВИЙ ЗАВОД», які сумарно забезпечують 68% надходжень ПДФО до бюджету громади. Підприємства

належать до Агропромислової групи «Ланнівська», яке спеціалізується на вирощуванні сільськогосподарської продукції та тваринництві. Враховуючи залежність бюджету громади від надходжень ПДФО, політика щодо підтримки підприємств, які мають стратегічне значення для економіки громади матиме пріоритетне значення.

Другими найбільшими платниками ПДФО в межах території громад стали бюджетні установи – Гуманітарний відділ Ланнівської сільської ради та Виконавчий комітет Ланнівської сільської ради, які сумарно забезпечують близько 15% усіх податкових надходжень до бюджету громади (табл. 10.1).

Таблиця 10.1.

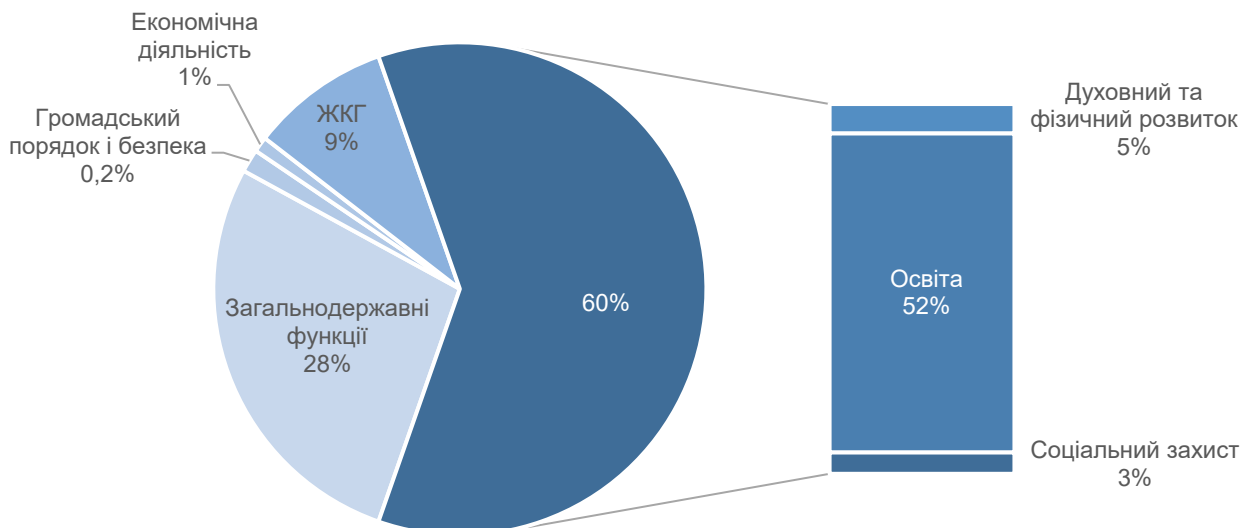
**Найбільші платники податків у Ланнівській територіальній
громаді за 2022 р., млн. грн.**

№	Назва	ПДФО	Плата за землю	Податок на нерухомість	Разом сплачено податків
1.	ПП «ЛАННА-АГРО»	20,2	1,43	0,1	21,73
2.	ТОВ «ЛАННІВСЬКА МТС»	9,8	0,98	0,3	11,08
3.	ПП «ЛАННІВСЬКИЙ ЦУКРОВИЙ ЗАВОД»	3,2	1,5	0,1	4,8
4.	ТОВ «АГРО - КРАЙ»	2,36	0,05	0,04	2,45
5.	ГУМАНІТАРНИЙ ВІДДІЛ ЛАННІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	6,4	0,05	-	6,45
6.	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ЛАННІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	1,4	0,0002	-	1,4
7.	СФГ «ДАРІЙ»	0,92	0,09	-	1,01
8.	СТОВ «НИВА»	0,82	-	-	0,82
9.	ТОВ «ВОЛЯ-ЛАН АГРО»	0,53	0,096	-	0,626
10.	СФГ «АПКС»	0,1	0,33	-	0,43
11.	ЛАННІВСЬКЕ ГСКП	0,4	-	-	0,4
12.	ТОВ «БАТЬКІВЩИНА»	0,001	0,33	0,01	0,34
13.	ГСКП «НИЖНЬОЛАННІВСЬКЕ»	0,3	-	-	0,3
14.	ТОВ «АГРО ЕЛ - СТРОЙ»	-	0,18	0,03	0,21
15.	ТОВ «ФЕДОРІВКА І К»	-	-	0,02	0,02
Всього:		46,431	5,0362	0,6	52,0

Джерело: Ланнівська сільська територіальна громада

Видатки. Видатки бюджету громади у 2022 році склали 99,4 млн грн. Основна частина видатків бюджету Ланнівської громади спрямовується на фінансування освітньої сфери – 52,3% які покриваються за рахунок освітньої субвенції в державного бюджету, видатки на управління і утримання апарату управління (27,56%), житлово-комунальне господарство (19,7%). (мал. 10.6).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

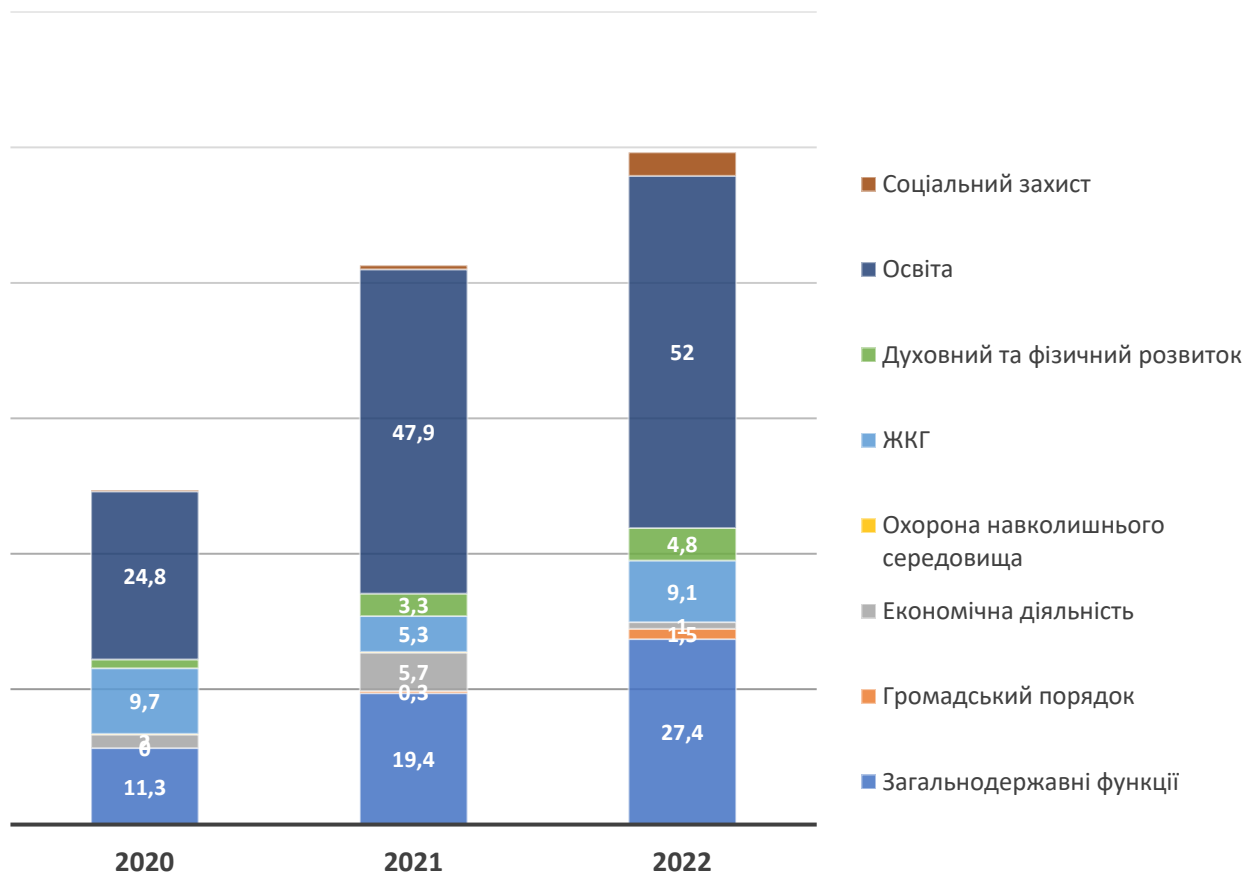

Мал. 10.6. Структура видатків місцевого бюджету Ланнівської сільської територіальної громади у 2022 р.

Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/07522000000/info>

За період 2020-2022 відбулось збільшення видаткової частини бюджету громади, у т.ч. зросли видатки на управління (+16%), освіту (+25%), соціальний захист (+3%), духовний та фізичний розвиток (+2%), натомість зменшились видатки на економічну діяльність до 1%, а також житлово-комунальне господарство (-10%).

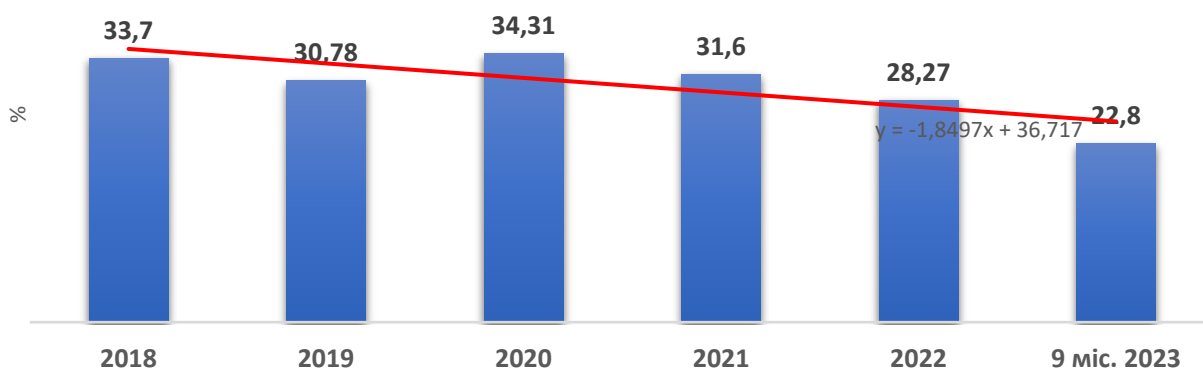
Надалі ефективність використання коштів бюджету неминуче пов'язана з обґрунтованим вибором пріоритетів розвитку громади, що впливають із особливостей території з точки зору важливості, перспективи, реальних фінансових, технічних та інституційних (правових) можливостей їх реалізації. Відсутність стратегії розвитку і комплексного плану просторого розвитку території громади відбивається і на формуванні та реалізації бюджетної політики, зокрема, у відсутності системного бачення майбутнього розвитку громади, невизначеності векторів розвитку та пріоритетів економічної політики.

Мал. 10.7. Динаміка видатків бюджету Ланнівської територіальної громади, 2021-2022 роки

Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/1652200000/info/indicators?year=2022&month>

Міжбюджетні трансферти та інші джерела фінансування бюджету. У 2022 році міжбюджетні трансферти до бюджету Ланнівської ТГ склали 237,7 млн. грн. (41,2% доходів бюджету), у т. ч. освітня субвенція – 192,6 млн грн (81% від загального обсягу трансфертів).

Мал. 10.8. Динаміка міжбюджетних трансфертів до бюджету Ланнівської територіальної громади

Джерело: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/1652200000/info/indicators?year=2022&month>

Висновки

Попри складну ситуацію в країні і дію воєнного стану, зниження рівня макроекономічної стабільності в країні в цілому, громада в цілому змогла адаптуватися до функціональних завдань тилу в умовах воєнного стану в державі, зберегти економічний потенціал громади і стратегічно важливі виробництва і робочі місця, забезпечити умови для релокації підприємств із територій активних бойових дій. Разом з тим аналіз фінансового стану і бюджету Ланнівської громади дав змогу виділити низку характерних проблем, притаманних їй економіці. Серед них варто виділити такі:

- незбалансованість доходів і витрат бюджету громади, обмежені бюджетні можливості, що унеможлиблює належне фінансування заходів з модернізації місцевого житлово-комунального господарства. Ситуацію ускладнює несприятлива демографічна ситуація, спричинена передусім наслідками воєнного стану (частина населення може бути мобілізованою до ЗСУ, а також виїжджати у пошуках праці в міста і за кордон), що знижує трудовий потенціал громади в контексті його потенційного залучення в активну господарську діяльність;
- залежність доходів бюджету громади від рентних платежів та низька фіскальна віддача території громади. Надходження до бюджету суттєвого залежатимуть від ефективності використання земельного ресурсу в господарському обігу;
- низький рівень капітальних видатків бюджету громади, зокрема, це стосується фінансування об'єктів житлово-комунального господарства, інфраструктури, структурної перебудови господарства, тобто тих видатків, що є фундаментом подальшого розвитку і спрямовані, у першу чергу, на розширення та відтворення капіталу. Значний резерв вирішення таких завдань можливий на основі залучення коштів приватних інвесторів, змішаних форм фінансування, коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів. Окремо слід виділити необхідність розроблення взаємовигідних механізмів реалізації спільних проектів з сусідніми громадами для вирішення окремих інфраструктурних проектів, що становлять спільний інтерес;
- враховуючи специфіку потенціалу природних ресурсів території громади постає низка завдань, які вимагають пошуку механізмів залучення додаткових джерел фінансування на екологічну безпеку та природоохоронні заходи.

РОЗДІЛ 11

УПРАВЛІННЯ ТА СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ

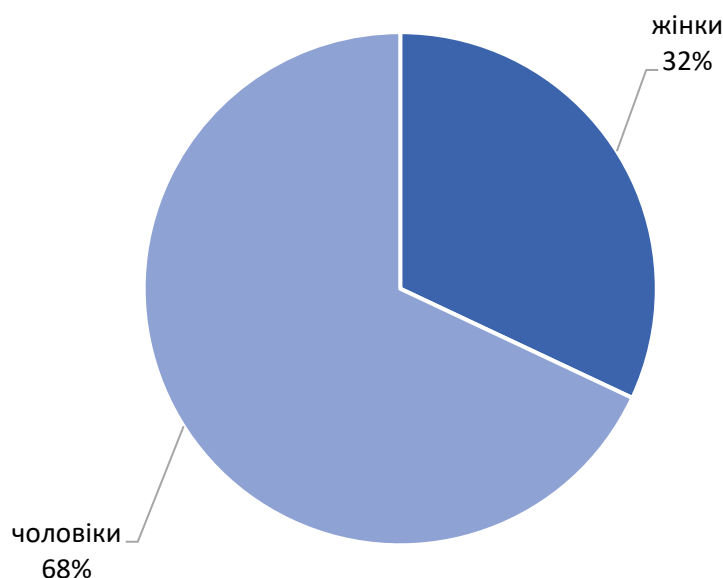
Ланнівська сільська рада представлена 22 депутатами та сільським головою. На сьогоднішній день троє депутатів склали свої повноваження.

У складі Ланнівської сільської ради восьмого скликання 2020-2025 рр. утворено такі постійні депутатські комісії:

- комісія з питань бюджету, фінансів соціально-економічного розвитку та управління майном;
- комісія з питань земельних відносин, екології, охорони навколишнього природного середовища, паливно-енергетичного комплексу та використання надр;
- комісія з питань освіти, культури, спорту охорони здоров'я, соціального захисту населення, забезпечення законності, правопорядку, депутатської діяльності та протидії корупції;
- комісія з питань житлово-комунального господарства, благоустрою, енергозбереження, будівництва, транспорту та зв'язку.

Перелік, функціональна спрямованість і порядок організації роботи постійних комісій відповідає чинному законодавству, регламенту з урахуванням вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" щодо реалізації повноважень ради у здійсненні державної регуляторної політики постійними комісіями ради.

Гендерна і вікова структура депутатського складу Ланнівської сільської ради представлена на мал. 11.1.

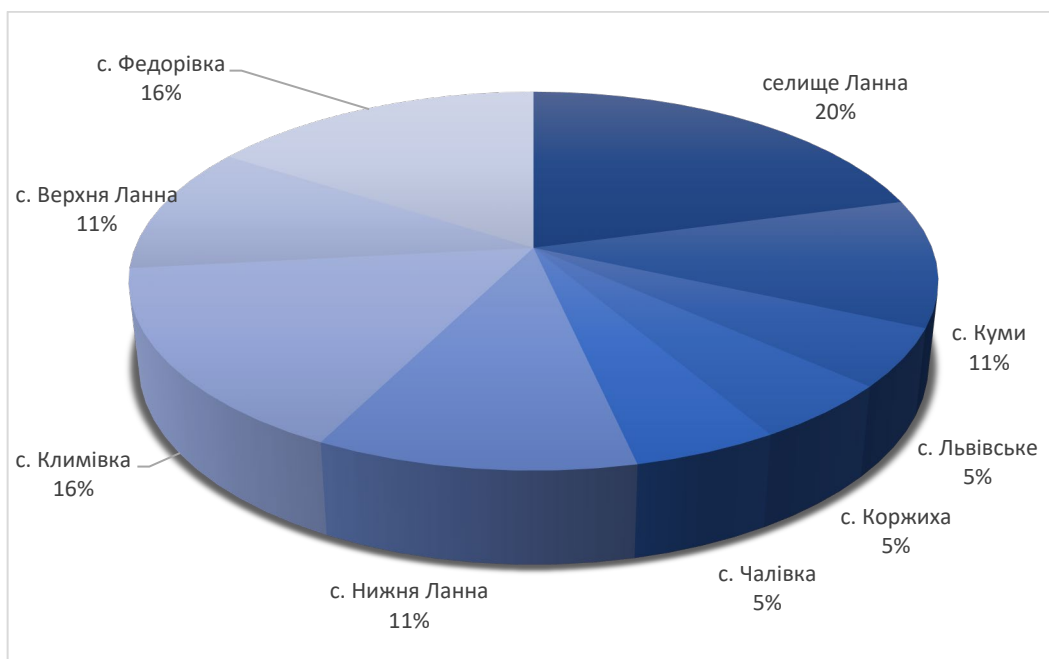

Мал. 11.1. Гендерна структура депутатського корпусу Ланнівської ТГ

Джерело: власне опрацювання, дані громади

Як видно з рисунка, найбільше в депутатському корпусі Ланнівської ТГ чоловіків (68%), відповідно трохи менше третини жінок-депутаток.

На рис 11.2 представлено структуру депутатського корпусу за місцем проживання депутатів Ланнівської ТГ.

Мал. 11.2. Структура депутатів Ланнівської територіальної громади за місцем проживання

Джерело: власне опрацювання, дані громади

Позитивною особливістю є те, що спостерігається рівномірний розподіл депутатів за місцем проживання. Навіть в адміністративному центрі громади, селищі Ланна, проживає лише п'ята частина обраних депутатів, хоч це є і найбільше значення. У Ланнівській сільській раді восьмого скликання представлені майже всі населенні пункти, крім с. Редути та с. Холодне Плесо, проте чисельність мешканців даних сіл надзвичайно мала – 54 і 4 особи відповідно.

Сільська рада ухвалила базові документи, які регламентують роботу відділів, старост і самої ради, зокрема й статут громади.

До складу виконавчого комітету входить 17 осіб у тому числі сільський голова, секретар сільської ради, заступник сільського голови, керуючий справами виконавчого комітету, 4 старости населених пунктів, представники підприємницького сектору, комунальних підприємств, закладів соціальної сфери, освіти, охорони здоров'я.

Виконавчому комітету підпорядковані чотирнадцять структурних підрозділів. Штатна чисельність – 57 штат. од. (табл. 11.1).

На місцях призначено 4 старост, що виконують низку базових адміністративних функцій та представляють інтереси населення округу. Старости уповноважені вчиняти нотаріальні дії, передбачені п. 1-5 ч.1 ст.37 Закону України «Про нотаріат» (табл. 11.1).

Таблиця 11.1

Структура та чисельність апарату виконавчого комітету Ланнівської територіальної громади

Назва посади	Кількість штатних одиниць
1. Керівний склад виконавчого комітету	8
1.1. Сільський голова	1
1.2. Секретар сільської ради	1
1.3. Перший заступник сільського голови	1
1.4. Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету	1
1.5. Старости	4
2. Відділ бухгалтерського обліку та звітності	3
2.1. Начальник відділу, головний бухгалтер	1
2.2. Головний спеціаліст	2
3. Земельний відділ	3
3.1. Начальник земельного відділу	1
3.2. Спеціаліст I-ї категорії	1
3.3. Діловод	1
4. Юридичний відділ	5
4.1. Начальник відділу	1
4.2. Спеціаліст I-ї категорії	1
4.3. Державний реєстратор	3
5. Загальний відділ	6
5.1. Начальник відділу	1
5.2. Провідний спеціаліст	1
5.3. Спеціаліст I-ї категорії	1
5.4. Інспектор	3
6. Відділ «Центр надання адміністративних послуг»	3
6.1. Начальник відділу	1
6.2. Адміністратор	2
7. Відділ соціального захисту	7
7.1. Начальник відділу	1
7.2. Спеціаліст I-ї категорії	1
7.3. Спеціаліст II-ї категорії	5
8. Обслуговуючий персонал	3
8.1. Прибиральниця службових приміщень	1
8.2. Водій	2
РАЗОМ	37
Інші виконавчі органи Ланнівської сільської ради	
9. Фінансовий відділ	3
9.1. Начальник відділу	1
9.2. Головний спеціаліст	2
10. Служба у справах дітей	1
10.1. Начальник служби	1
11. Гуманітарний відділ	4
11.1. Начальний відділу	1
11.2. Головний спеціаліст	3
12. Централізована бухгалтерія	5
12.1. Головний бухгалтер	1
12.2. Бухгалтер	3
12.3. Економіст	1
13. Група централізованого господарського обслуговування	3
13.1. Інженер-енергетик	1
13.2. Фахівець 1-ї категорії	1

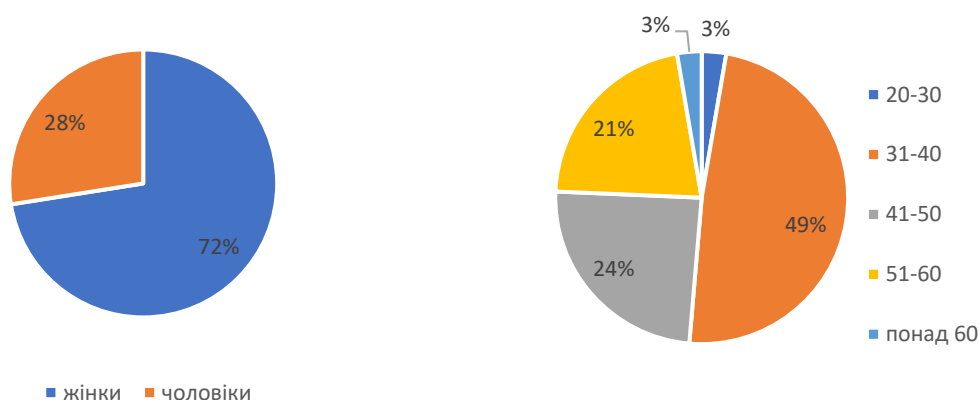
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

13.3. Фахівець 2-ї категорії	1
14. Юридичний відділ	3
14.1. Юристконсул	1
14.2. Фахівець 1-ї категорії	1
14.3. Фахівець 2-ї категорії	1
РАЗОМ	57

Джерело: власне опрацювання, дані громади

Відповідно до штатного розпису апарату виконкому Ланнівської громади всього 38 шт. од. вакантних - 2 од., серед них у фінансовому відділі - 3 шт. од. вакантні- 1 од.; начальник служби у справах дітей на сьогоднішній час мобілізований, проте інша особа виконує його обов'язки

Гендерна та вікова структури виконавчого комітету Ланнівської сільської ради представлена на мал. 11.2.

- а) Гендерна структура виконавчого комітету Ланнівської сільської ради б) Вікова структура виконкому Ланнівської сільської ради

Мал.11.2 Гендерна та вікова структури апарату Ланнівської сільської ради

Джерело: власне опрацювання, дані громади

Як видно з рисунка, у виконавчому комітеті переважають жінки (72%); стосовно вікової структури, майже всі працівники (97%) працездатного віку (до 60 років), найбільшу частку становлять працівники віком 31-40 років (49 %).

Висновки

- Депутати рівномірно представляють усі населенні пункти громади (крім двох сіл з найменшою чисельністю - с. Редути та с. Холодне Плесо), з адміністративного центру їх представництво не перевищує 20 %.
- Виконавчий комітет майже повністю укомплектований, лише у фінансовому відділі вакантна одна посада, а також призначено в.о. служби у справах дітей на період мобілізації керівника.
- У депутатському корпусі Ланнівської територіальної громади переважають чоловіки, проте у виконавчому апараті навпаки, чоловіків менше третини.

РОЗДІЛ 12**ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ**

Ланнівська громада характеризується низькою громадською активністю. На її території функціонують лише три громадські організації та формування:

1) в 2019 році на території Ланнівської Громади створено громадську організацію «Люди з інвалідністю» Ланна. Безмежність», яка займається питаннями людей з обмеженими можливостями;

2) громадське формування з охорони громадського порядку Ланнівської територіальної громади

3) ГО «Товариство мисливців «Ланнівське», яке об'єднує місцевих мисливців.

Зокрема це може бути пов'язано з тим, що громада є порівняно невеликою і всі активісти входять у депутатський корпус чи працюють у виконавчому комітеті. Опитування мешканців показало, що вони не байдужі до проблем громади і готові долучатися. Тому керівництву громади рекомендовано для підвищення громадської активності використовувати такі інструменти як громадські слухання, збори громадян за місцем проживання та публічні консультації. При зустрічі з молоддю також виявлено, що старшокласники та молоді люди дуже активні, мають багато ідей як покращити життя в громаді і готові долучатися, мають бажання створити молодіжну раду чи громадську організацію, проте не мають досвіду. Тому рекомендовано підготувати фахівців чи фахівчинь молодіжної політики Ланнівської громади, які посилили участь молоді та їх громадську активність. На це також буде впливати наявність зручного і комфортного місця перебування для молоді, які на сьогоднішній день є відсутні в громаді, де б молодь могла комунікувати між собою, корисно проводити час і навчалась новим і цікавим навичкам.

Висновки

- Загалом громадська активність на території громади слабо формалізована, не існує громадських організацій, на які місцева влада могла би опертися у реалізації проєктів з розвитку громади. Це можна вирішити завдяки молоді громаді, яка є активною, ініціативною і бажає долучатися, пороте немає досвіду здійснювати громадську діяльність.

РОЗДІЛ 13

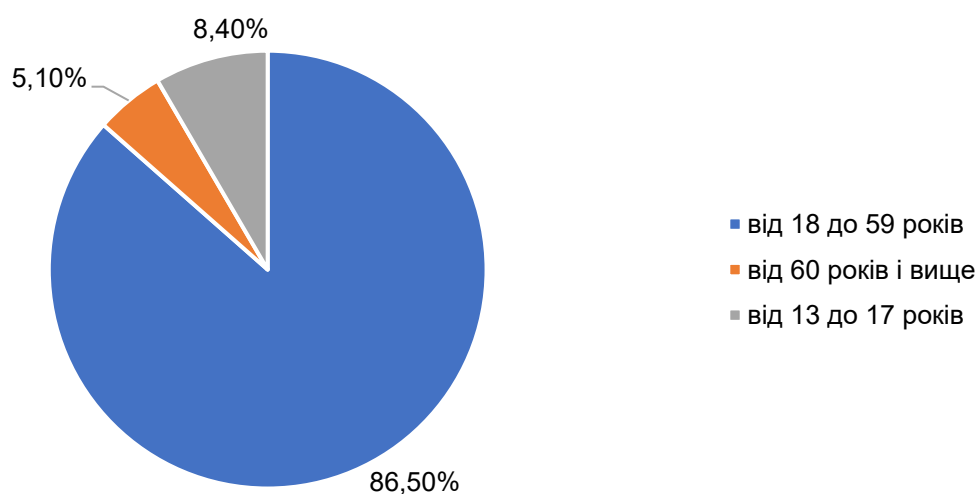
АНАЛІЗ ОПИТУВАННЯ ЩОДО УМОВ ЖИТТЯ ТА ЯКОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ПОСЛУГ У ЛАННІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

В рамках проекту актуалізації стратегії Ланнівської територіальної громади було проведене опитування населення громади з метою ознайомлення з їхніми поглядами, думками про умови життя та основні послуги.

Аналіз результатів анкетування допомагає виявити основні питання та перспективи, які потребують вдосконалення громадських послуг з боку сільської ради та інших установ. Також це дозволяє якісніше сформулювати можливості розвитку і плани реалізації важливих заходів у громаді.

Кількість опитаних мешканців – 274 з різних населених пунктів, що становить 3,9 % від населення громади (7 070 осіб).

Слід зазначити, що найбільша кількість громадян, які пройшли опитування, з с. Ланна (100 осіб) та с. Федорівка (76). Щодо активності в опитуванні, то відсоткове співвідношення кількості опитаних окремого населеного пункту до кількості мешканців в ньому є найбільшим також у с. Ланна (5,65%) та с. Федорівка (4,64%), також в с. Климівка (3,87%), а у с. Куми, с. Верхня Ланна, с. Нижня Ланна – близько 2-3% мешканців пройшли опитування від загальної кількості мешканців. Вікова структура опитаних подана на малюнку. Найбільше опитано громадян у віці 18-59 років - 86,5%, у віці від 13 до 17 років - 8,40%, у віці від 60 років і вище - 5,10% (мал. 13.1.).

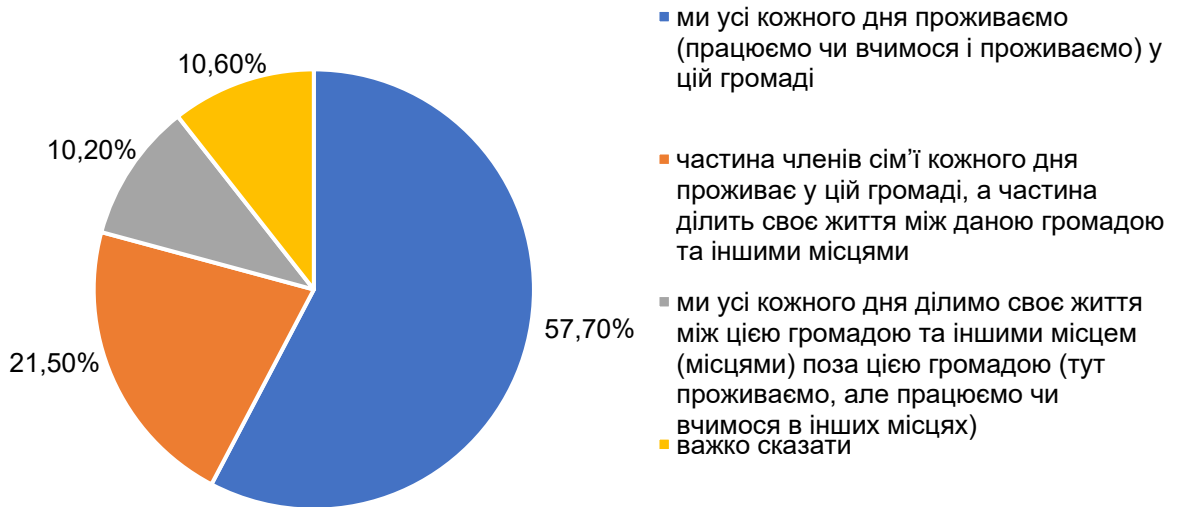
Мал. 13.1. Структура опитаних мешканців Ланнівської територіальної громади за віком, %

Щодо проживання та трудової активності у громаді, більшість опитаних проживають та працюють в громаді (мал. 13.2.). Зокрема, найбільша кількість громадян обрали таке твердження: ми усі кожного дня проживаємо (працюємо чи вчимося і проживаємо) у цій громаді – 57,7%, у 21,5% мешканців - частина членів сім'ї кожного дня проживає у цій громаді, а частина ділить своє життя між даною громадою та іншими.

Порівнюючи ці відповіді із опитуванням, яке проводилось до реорганізації громади, варто зазначити, що відсоток тих, які проживають і працюють тільки в цій громаді

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

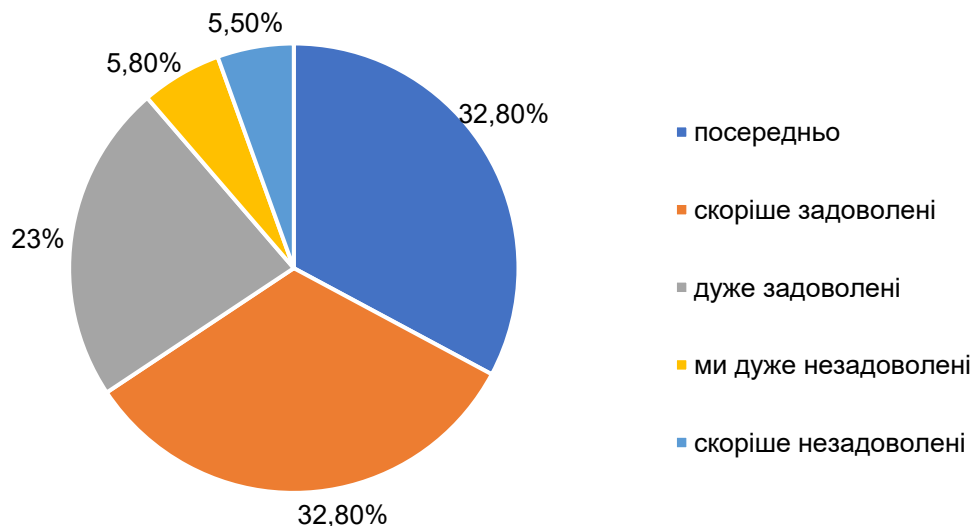
становив 72%, тобто тепер більша частина сімей мешканців (а це можуть бути мешканці приєднаних сіл) ділять своє життя між даною громадою та іншими.

Мал. 13.2. Структура опитуваних за місцем проживання та роботи, %

Більшість мешканців громади задоволена тим, що проживає в громаді: дуже задоволені (23%), скоріше задоволені (32,8%) – разом це становить 55,8%. Посередньо задоволені – 32,8%. Результати подані на мал. 13.3.

В дослідженні, яке проводилося 2 роки тому, % мешканців, які дуже задоволені проживанням в громаді становив 29%, тобто, на 6% більше. Проте цього року % дуже незадоволених та % скоріше незадоволених (у сумі 11,3%) – менший – на противагу попередньому аналогічному показнику – 14%.

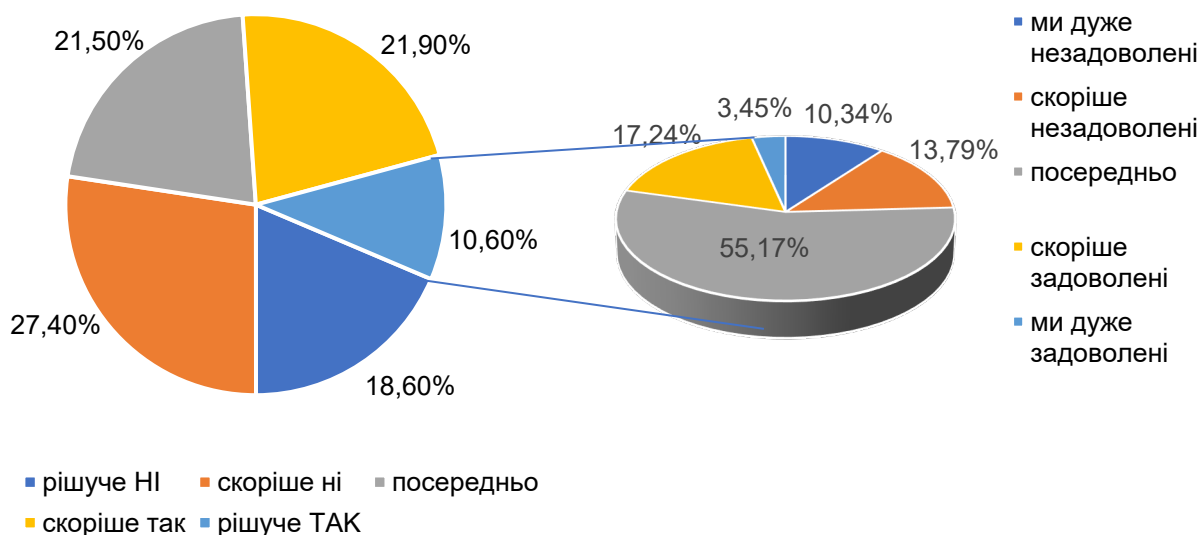

Мал. 13.3. Розподіл думок щодо рівня задоволеності мешканців громадами умовами проживання, %

На питання, чи хотіли б мешканці переїхати, якби була можливість, «рішуче так» вказали 10,6%, «скоріше так» – 21,9%. Сума тих, які відповіли «рішуче ні» на можливість переїзду та «скоріше ні» становить 46%.

В попередньому опитуванні мешканців громади – «рішуче так» вказували 11,6%, «скоріше так» - 16,0%, тобто, кількість таких громадян зросла. Поряд з цим, варто розуміти, що попереднє опитування проводилося до війни.

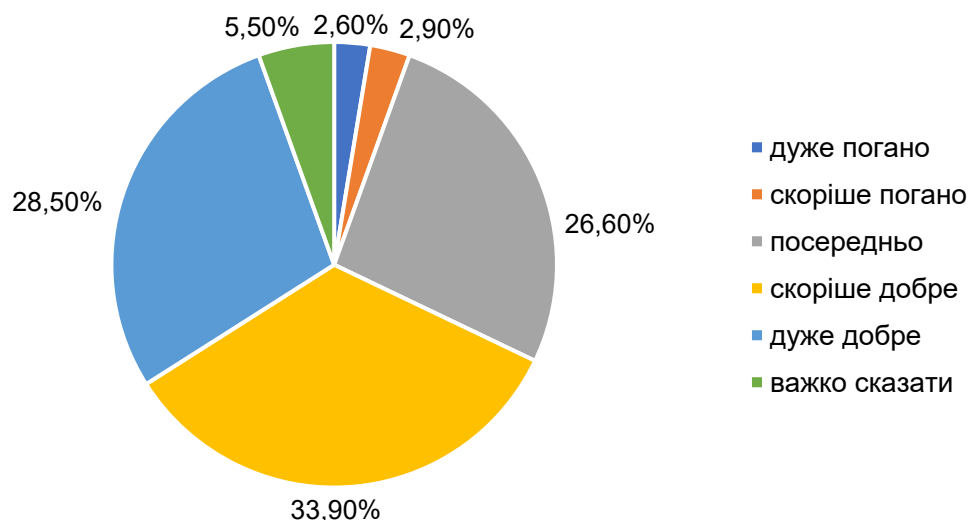
На другій діаграмі мал. 13.4 також деталізовано, як відповіли громадяни, які обрали відповідь «рішуче так» на можливість переїзду (10,6%) на попереднє питання - про задоволеність проживання в громаді. Більшість з них відповіли «посередньо» задоволені (55,17%), а сума тих, які відповіли «ми дуже задоволені» та «скоріше задоволені» становить 20,7%. Це свідчить про те, що громадяни, які в більшій мірі задоволені проживанням в громаді, також можуть розглядати можливість переїзду за певних додаткових умов.

Мал. 13.4. Розподіл думок серед мешканців громади щодо можливості переїзду та взаємозв'язок відповідей «рішуче так» з відповідями цих мешканців щодо задоволеності умовами проживання, %

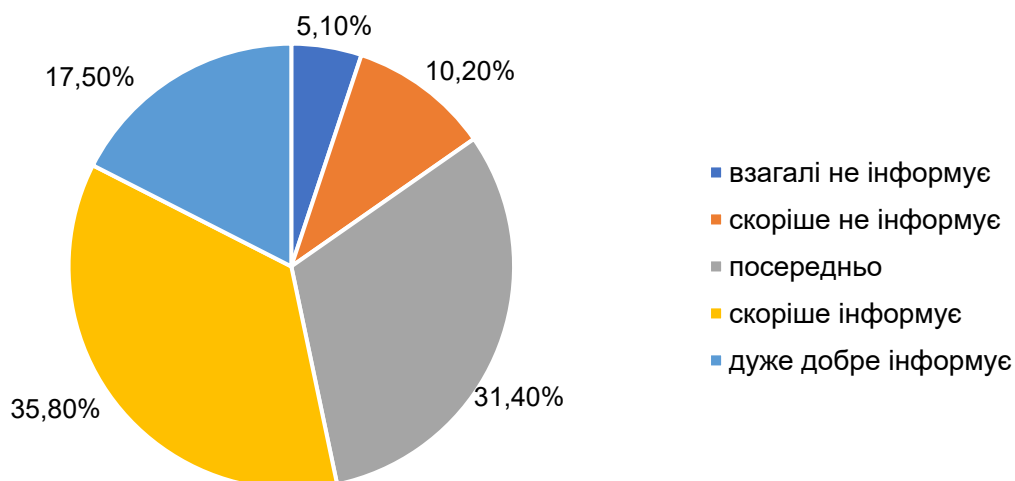
Щодо залежності між віком та відповіддю на питання «рішуче так» щодо можливості переїзду, то так відповіли мешканці віком від 13 до 17 років – 17,39% від загальної кількості опитаних цього віку, віком від 18 до 60 років – 10,13%, віком від 60 і старше – 7,14%.

Загалом громадяни задоволені фактом створення громади: «дуже добре» відповіли 28,5%, скоріше добре - 33,9%. 5,5% опитаних вказали варіант «важко відповісти» (мал. 13.5.).

Мал. 13.5. Розподіл думок серед мешканців Ланнівської територіальної громади щодо створення громади, %

На питання «чи влада територіальної громади інформує чи не інформує мешканців про свою діяльність», то більшість громадян вказують на хорошу проінформованість – 53,3 % (підсумок тих, які відповіли “дуже добре інформує” та “скоріше інформує”) (мал.11.6). Два роки тому на аналогічне питання на хорошу проінформованість вказали 70,0% мешканців громади. Відсоток знизився, оскільки більше респондентів обрали варіант «посередньо інформує» (31,4% проти 14% в минулому опитуванні).

Мал. 13.6. Розподіл респондентів щодо прозорості роботи влади, %

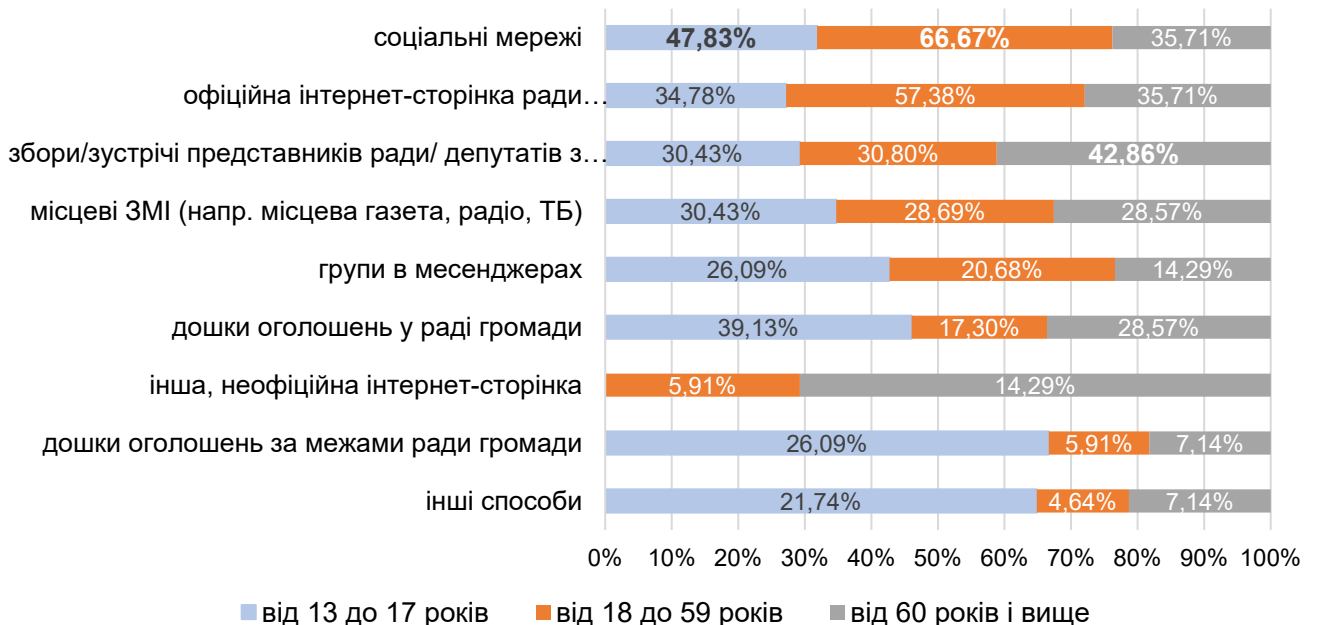
Громадяни вважають найкращими способами інформування громади такі канали (кожен респондент міг обрати кілька відповідей) – мал.11.7.: соціальні мережі (63,5%), офіційна сторінка ради (54,4%), збори/зустрічі представників ради/депутатів з мешканцями громади (31,4%), місцеві ЗМІ (28,8%). Інші способи набрали менше відсотків.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

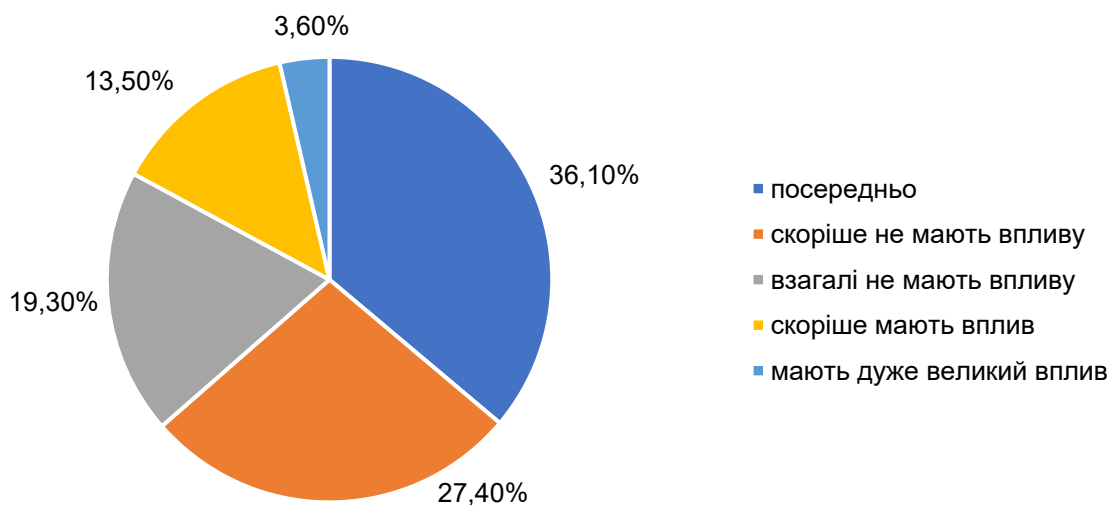
Мал. 13.7. Відсоток мешканців, які обирали той чи інший спосіб інформування громадою, %

Варто звернути також увагу на те, які способи інформування обирали громадяни в залежності від віку. По кожному способу інформування подано відсоток громадян певного віку, які обрали цей спосіб, від загальної кількості опитаних відповідного віку (мал. 13.8).

Мал.13.8. Частка мешканців, які обирали той чи інший спосіб інформування громадою в залежності від віку, %

На питання, чи громадяни мають вплив на рішення громади, найбільше мешканців обрали відповідь «посередньо» – 36,10% та «скоріше не мають впливу» – 27,4% (мал. 13.9.).

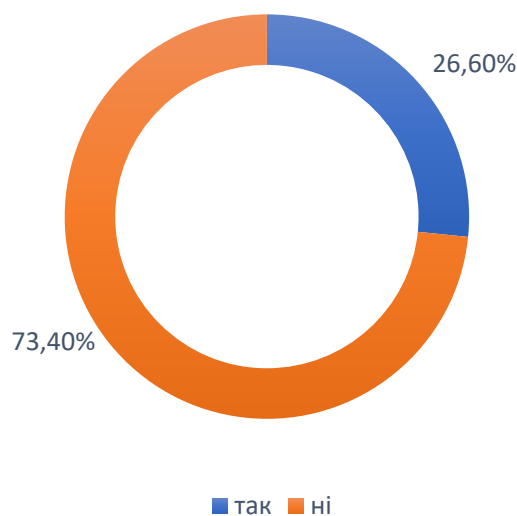
Мал. 13.9. Розподіл респондентів щодо відчуття свого впливу на рішення Ланнівської територіальної громади, %

Громадяни вказали, що влада територіальної громади сприяє громадській активності мешканців та підтримує їхні ініціативи (ідеї заходів) – 41%, не проявляє зацікавлення ідеями та ініціативами, що виходять від жителів – 17,5% і 41,2% відповіли «важко сказати» (мал. 13.10.). Тобто, тих громадян, які позитивно оцінили роль влади – менше, ніж тих, які не змогли оцінити та тих, які надали негативну оцінку.

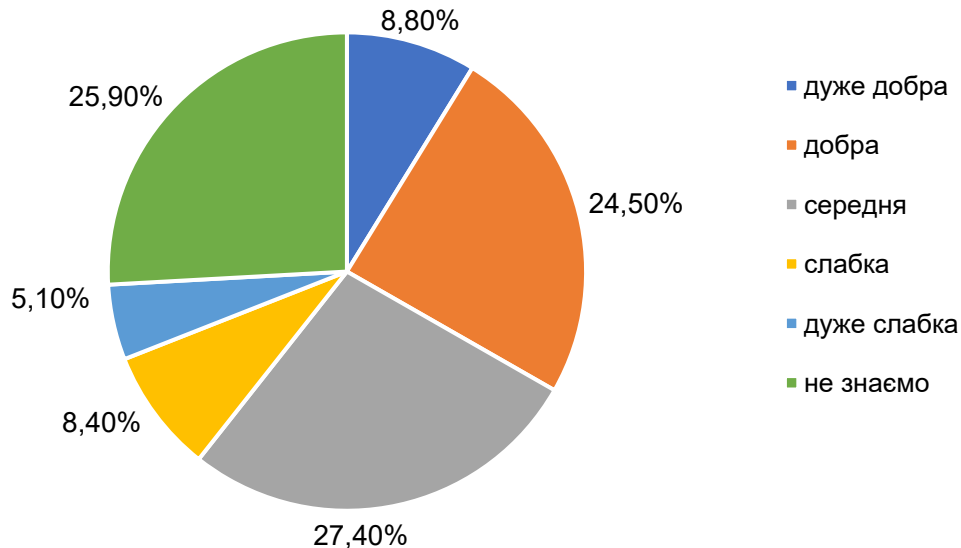
Мал. 13.10. Розподіл респондентів щодо що сприяння зі сторони влади громадській активності мешканців, %

На питання, «Чи ви берете участь у роботі якоїсь громадської організації?», відповіли «ні» 73,4% опитаних, «так» – 26,6% (мал. 13.11.). Позитивно, що хоч % відповідей «так» не дуже великий, а проте він зріс в порівнянні з % мешканців, які відповідали «так» в опитуванні в 2021 р. (становив 16,0%).

Мал. 13.11. Розподіл респондентів щодо їхньої участі в громадських організаціях, %

Більшість респондентів оцінюють співпрацю місцевої влади з громадськими організаціями позитивно (мал. 13.12.). Водночас 25,9% - не визначились із відповіддю на це питання, 8,4% - оцінюють рівень співпраці як слабкий, і 5,1% - як дуже слабкий.

Мал. 13.12. Розподіл респондентів щодо співпраці Ланнівської територіальної громади з громадськими організаціями, %

Громадяни оцінили природно-екологічні умови проживання в Ланнівській територіальній громаді (за шкалою від -2 (дуже погано) до 2 (дуже добре)) – результати подані на мал. 13.13. З-поміж наведених характеристик «найгірше оцінили чистоту річок, озер, водойм» – на середню оцінку – -0,4 (як «дуже погано» – 13,6% і «скоріше

погано» – 20,45% опитаних) та можливість сортування сміття – -0,17 (як «дуже погано» – 17,6% і «скоріше погано» – 15,2%).

Найкраще респонденти оцінили такі характеристики, як наявність природи в оточенні людини – 0,84 бали (як «дуже добре» – 34% і «скоріше добре» – 35,6%); чистоту громадських місць (як «дуже добре» – 32,4% і «скоріше добре» - 34%), вивіз сміття з домогосподарств (як «дуже добре» – 31,2% і «скоріше добре» - 34,8%).

Порівнюючи ці відповіді із тими, які мешканці надавали у попередньому опитуванні, варто зазначити, що позитивні та негативні оцінки знаходяться майже на тому ж рівні, за винятком чистоти громадських місць, оцінка якої покращилася та стану каналізаційних мереж, оцінка якого погіршилася.

Мал. 13.13. Середня оцінка респондентів щодо стану середовища проживання в громаді, бали

Загалом по кожній із характеристик транспортної мобільності більшість мешканців обирали оцінку «посередньо» (за шкалою від -2 (дуже погано) до 2 (дуже добре)) (мал. 13.14.). Мешканці найбільш негативно оцінили доступність велосипедних маршрутів (як «дуже погано» – 29% і «скоріше погано» – 22,1%) та якість / стан дорожнього покриття (як «дуже погано» – 28,3% і «скоріше погано» – 21,7%).

Найкраще оцінили (середня оцінка - посередня) таку з характеристик, як можливість скористатися послугами громадського транспорту на території громади (як «дуже добре» – 13,2% і «скоріше добре» – 23,9%).

В опитуванні 2021 р. оцінки по цьому блоку були вищими, зокрема, мешканці оцінювали трішки краще, ніж посередньо, якість громадського транспорту на території громади та наявність транспортного сполучення між населеними пунктами об'єднаної громади.

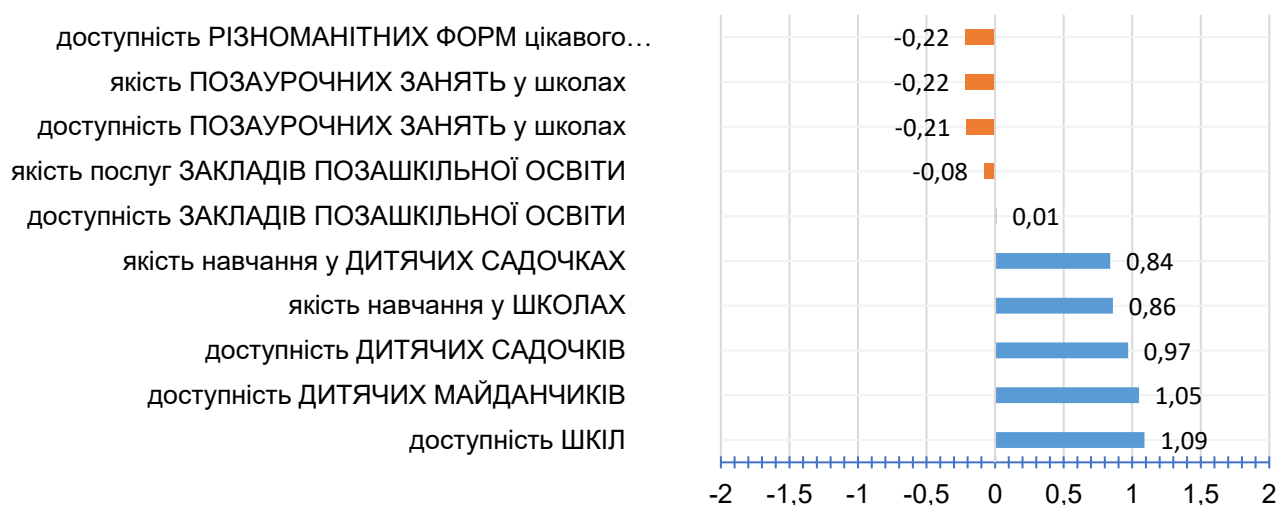

Мал. 13.14. Середня оцінка респондентів щодо розвитку транспортної мобільності, бали

Мешканці Ланнівської територіальної громади загалом позитивно оцінюють якість і доступність освітніх послуг в громаді, зокрема, найкраще (мал. 13.15.): доступність шкіл (як «дуже добре» – 41,5% і «скоріше добре» – 34,6%); доступність дитячих майданчиків (як «дуже добре» – 43,8% і «скоріше добре» – 29,8%); доступність дитячих садочків (як «дуже добре» – 40,8% і «скоріше добре» – 31,6%).

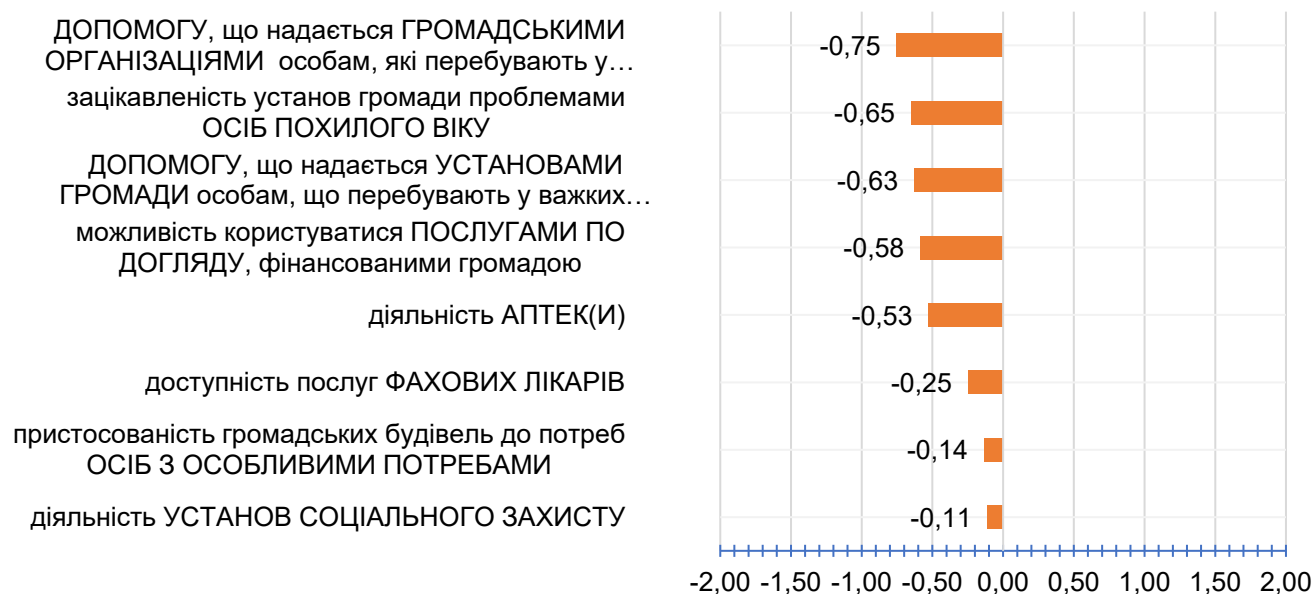
Щодо «доступність різноманітних форм цікавого дозвілля» та «якість позаурочних занять» мешканці обирають найчастіше оцінку «посередньо» (0 балів), що відобразилось на середньозваженій оцінці. Негативні оцінки переважають по характеристиках «доступність різноманітних форм цікавого дозвілля для дітей та молоді» та «якість позаурочних занять у школах».

В попередньому опитуванні щодо оцінювання якості та доступності освітніх послуг, оцінки усіх позицій були дещо вищі за середню оцінку (в балах від 0,01 до 1,05 максимум). З орієнтовно такою ж оцінкою лідирували пункти «доступність дитячих майданчиків», «доступність садочків» і «доступність шкіл». Позиції, які мали низьку оцінку, отримали в цьому році ще нижче оцінювання.

Мал. 13.15. Середня оцінка респондентів щодо їхньої оцінки доступності освітніх послуг в Ланнівській територіальній громаді, бали

По характеристиках, що пов'язані із рівнем соціальних послуг у громаді, то найчастіше опитані мешканці оцінювали ці послуги «посередньо», тому спостерігаємо, що середня оцінка наближається до «3». Лише по характеристиці «допомогу, що надається громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах» найбільший відсоток з-поміж інших варіантів має відповідь «не знаю» (27,9%). Мешканці подали наступні оцінки (мал. 13.16.):

Мал. 13.16. Середня оцінка респондентів щодо рівня надання соціальних послуг у громаді, бали

В попередньому анкетуванні мешканці також більше негативно, ніж позитивно оцінювали соціальні послуги в громаді (подані на мал. 13.16). Хоча на той час оцінка діяльності аптек оцінювалась в 0,76 бали, а тепер на -0,53 бали.

Мешканці Ланнівської територіальної громади позитивно оцінили якість і доступність послуг у сфері культури та дозвілля (мал. 13.17.). Зокрема, мешканці найбільш позитивно оцінили: діяльність бібліотек (як «дуже добре» – 24,3% і «скоріше добре» - 33,1%); доступність інтернету (як «дуже добре» – 25% і «скоріше добре» - 26,5%); можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті (як «дуже добре» – 21,7% і «скоріше добре» - 32,7%); діяльність будинків культури (як «дуже добре» – 19,7% і «скоріше добре» - 25,2%); можливість активно займатися спортом (як «дуже добре» – 17,3% і «скоріше добре» - 33,8%).

Найбільший відсоток негативної оцінки громадян з цього блоку отримала характеристика: доступність (існування) місць, в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом (як «дуже погано» - 20,1% і «скоріше погано» - 14,7%).

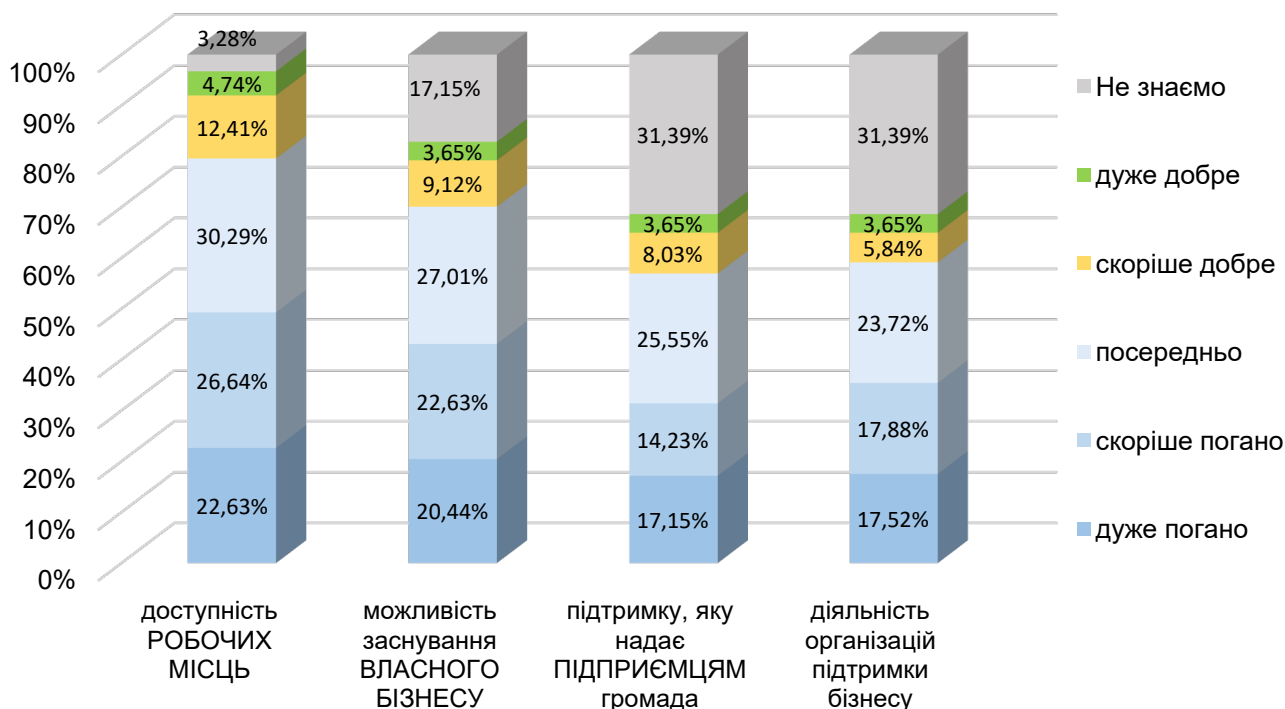
Ті позиції, які отримали менші за середні оцінки в цьому році, в минулому опитуванні ще мали дещо вищі бали, ніж середні. Оцінка діяльності будинків культури знизилася з 0,74 до 0,32, можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті – з 0,72 до 0,38.

Мал.13.17. Середня оцінка респондентів щодо культурного дозвілля в громаді, бали

Щодо умов економічного розвитку, бізнесу, то мешканці громади надали більше негативну, ніж позитивну оцінку (мал. 13.18.). Найбільш негативно громадяни оцінили «доступність робочих місць» (як «дуже погано» - 22,63% і «скоріше погано» - 26,64%); можливість заснування власного бізнесу (як «дуже погано» - 20,44% і «скоріше погано» - 22,63%). В анкетуванні 2 роки тому оцінювання доступності робочих місць було кращим (більшість відповідей більше посереднього рівня), відповіді щодо інших позицій також мали більш негативну оцінку, ніж позитивну.

Серед усіх відповідей більшість громадян обрали відповідь «не знаю» щодо оцінювання «підтримки, яку надає підприємцям громада» (31,39%) та «діяльності організацій підтримки бізнесу» (31,39%).

Мал. 13.18. Розподіл респондентів щодо оцінювання умов економічного розвитку, бізнесу у Ланнівській територіальній громаді, %

За підсумками відповідей на запитання «Які сфери, на Вашу думку, повинні мати особливу підтримку територіальною громадою?», люди найчастіше обирали наступні (мал. 11.39.): освіта і дошкільне виховання (44,2%), дорожня інфраструктура (43,1%), охорона та профілактика здоров'я (34,3%), позашкільні заняття для дітей (31%).

Натомість, в анкетуванні, яке проводилося раніше, мешканці виділяли такі 3 першочергові сфери, що потребують підтримки: дорожня інфраструктура (77%); вуличне освітлення (49,0%); освіта і дошкільне виховання (31%). В цьогорічному опитуванні «охорона та профілактика здоров'я» піднялася з 7 місця по важливості на 3, «водопостачання» опустилося з 4-го місця до 7-го місця.

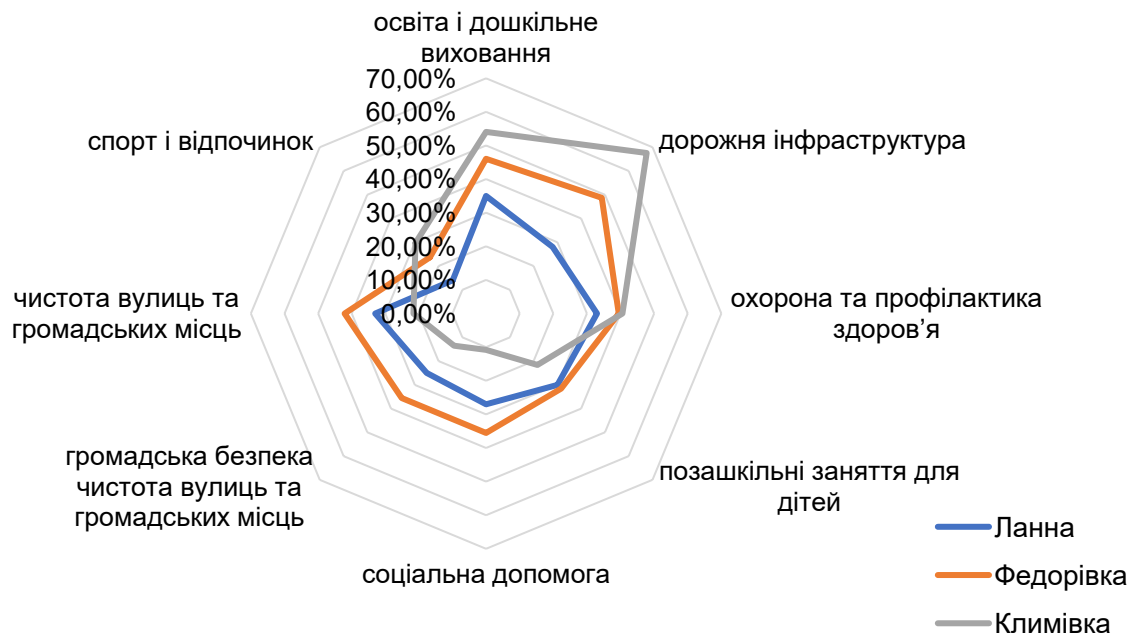
Для порівняння мешканці Карлівської міської ТГ відповідали в опитуванні (документ «Стратегія Карлівської міської ТГ»), що чинниками, які перешкоджають розвитку громади є наступні: низька якість дорожнього покриття, безробіття, зношеність інженерних мереж, відсутність можливості розвитку, недостатня громадська активність, недостатнє сприяння розвитку промислових підприємств.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 13.19. Розподіл думок респондентів щодо сфер, які вимагають найбільшої підтримки від Ланнівської сільської ради, %

Також варто звернути увагу на те, які сфери для підтримки громадою обирали мешканці в залежності від того, де вони проживають. Проаналізуємо детальніше відповіді опитаних в найбільших селах – колишніх центрах сільських рад - у с. Ланна, с. Федорівка та с. Климівка (мал. 13.20).

Мал. 13.20. Розподіл думок респондентів щодо сфер, які вимагають найбільшої підтримки від Ланнівської сільської ради, в залежності від місця проживання мешканців, %

Освіта і дошкільне виховання, охорона та профілактика здоров'я, чистота вулиць та громадських місць отримали найбільше оцінок, як ті сфери, які вимагають найбільшої підтримки. Проте, як видно з діаграми, вказані сфери займають різні позиції по пріоритетності у цих селах.

Найбільша кількість опитаних у с. Ланна обирали сферу «освіта і дошкільне виховання» (35%), «охорона та профілактика здоров'я» (33%), «чистота вулиць та громадських місць» (33%) та «позашкільні заняття для дітей» (30%).

У с. Федорівка найбільше голосів мешканці віддали сферам: «дорожня інфраструктура» (48,68%), «освіта і дошкільне виховання» (46,05%), «чистота вулиць та громадських місць» (42,11%), «охорона та профілактика здоров'я» (39,47%).

Мешканці с. Климівка обрали такі основні сфери для підтримки: дорожня інфраструктура (67,57%), «освіта і дошкільне виховання» (54,05%), «охорона та профілактика здоров'я» (40,54%), «спорт і відпочинок» (29,73%).

Підсумовуючи відповіді в анкетуванні, зазначимо наступне. Відповіді надали громадяни з різних населених пунктів та різного віку. Більшість опитаних мешканців позитивно оцінюють створення громади (підсумок тих, які відповіли «добре» і «дуже добре» становить 62,4% та проживанням в громаді («добре» і «дуже добре» – в сумі 55,8%). Поряд з цим, є громадяни, які на питання про можливість переїзду з громади, відповіли скоріше «так» – 21,9% і «так» - 10,6%.

Корисною інформацією для подальшої комунікації між керівництвом громади та мешканцями є найкращі канали для інформування, які обрали громадяни: соціальні мережі, офіційна сторінка ради, збори/зустрічі представників ради/ депутатів з мешканцями громади, місцеві ЗМІ. Також важливий той факт, що найбільше громадян вказали відповідь «посередньо» (36,10%) та «скоріше не мають впливу» (27,4%) на питання про те, чи мають вони вплив на рішення громади. Участь у громадських організаціях приймають лише 26,6% громадян.

На питання про доступність певних послуг та благ в громаді, мешканці в більшій мірі надавали середні або позитивні оцінки. При цьому варто звернути увагу на ті позиції, які мешканці оцінюють слабо та бажають їх покращити. Зокрема, це такі позиції по різних блоках:

- чистота річок, озер, водойм; можливість сортування сміття.
- доступність велосипедних маршрутів; якість / стан дорожнього покриття; придатність доріг для пішоходів.
- доступність різноманітних форм цікавого дозвілля для дітей та молоді; доступність позаурочних занять; якість позаурочних занять у школах.
- допомога, що надається громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ проблемами громадян.
- доступність місць, в яких в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом (напр. клубів, центрів, кав'ярень та ін.); доступ до місць відпочинку і відновлення (відпочинку на лоні природи) у безпосередній близькості від вашого місця проживання; можливість активної участі в різноманітній громадській діяльності (напр. у громадських організаціях).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- доступність робочих місць; можливість заснування власного бізнесу; підтримку, яку надає підприємцям громада; діяльність організацій підтримки бізнесу.

Окрім вищенаведеного, громадяни очікують підтримки таких сфер в громаді: освіта і дошкільне виховання, дорожня інфраструктура, охорона та профілактика здоров'я, позашкільні заняття для дітей, соціальна допомога.

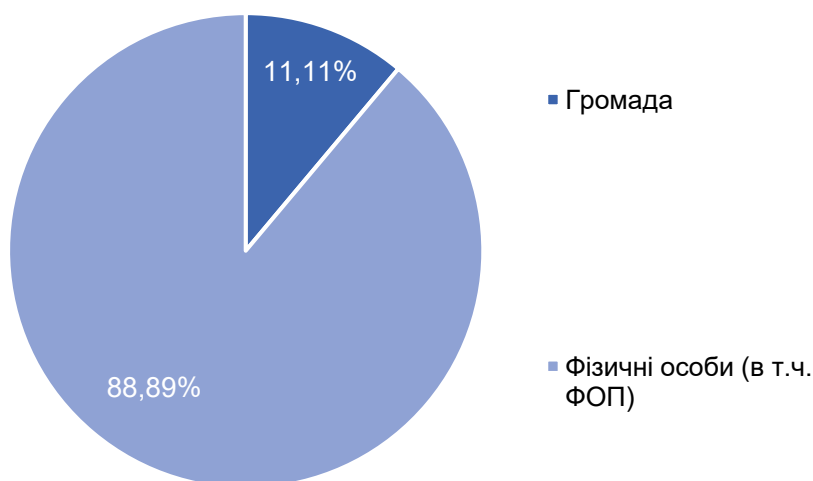
РОЗДІЛ 14

АНАЛІЗ ОПИТУВАННЯ БІЗНЕСУ

У рамках проекту актуалізації стратегії Ланнівської територіальної громади було проведено опитування представників бізнесу з метою ознайомлення з їхніми оцінками умов функціонування в громаді, співпраці з іншими організаціями, виявлення переваг та перешкод для розвитку їхньої діяльності.

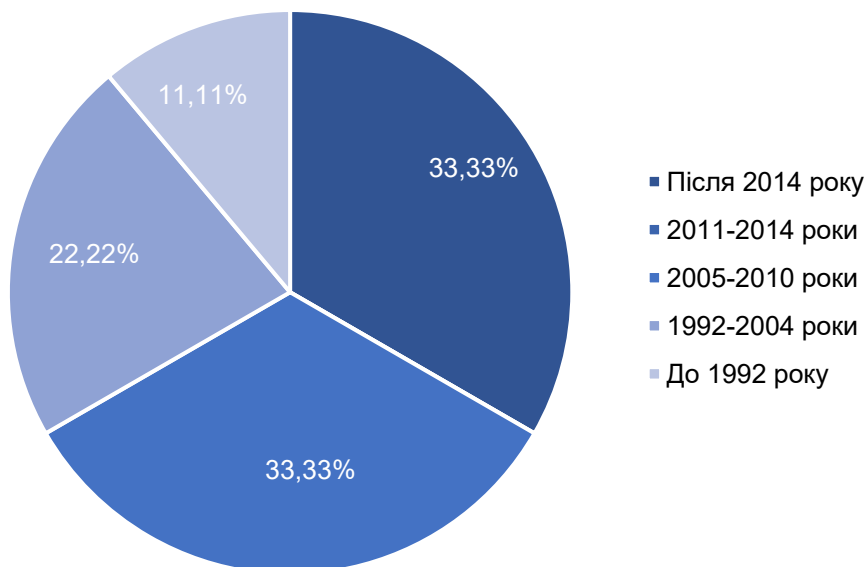
Аналіз результатів анкетування допоможе краще охарактеризувати основні проблемні питання та сформулювати перспективи не лише для бізнесу, а й економічного розвитку громади загалом.

Більшість із опитаних – це ФОП (88,89%) – мал. 14.1.

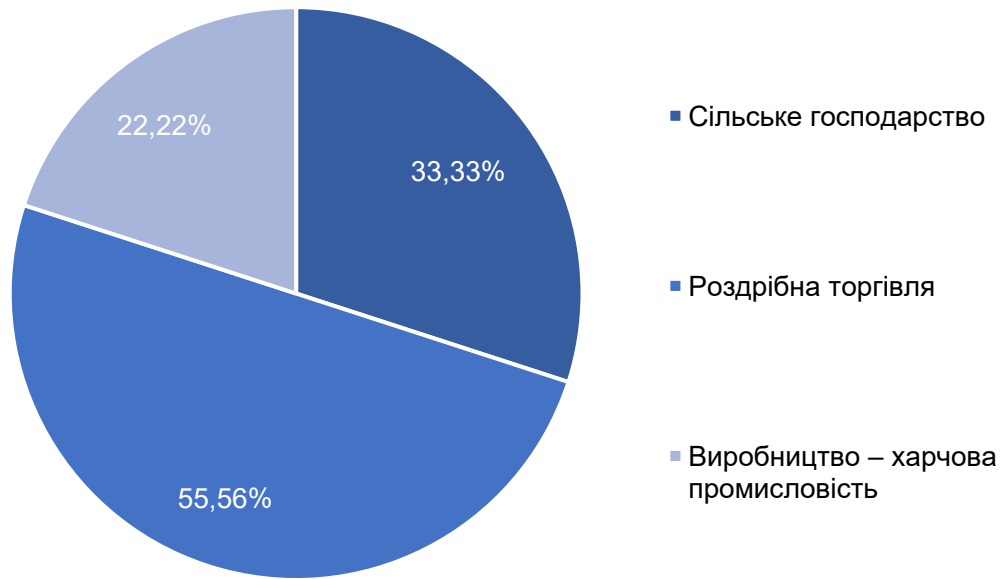
Мал. 14.21. Структура відповідей на питання про власність підприємств, %.

Опитування пройшли підприємства та ФОПи, які були створені у різні роки: після 2014 року (33,33%), 2005-2010 роки (33,33%) та інші подані на мал. 14.2.

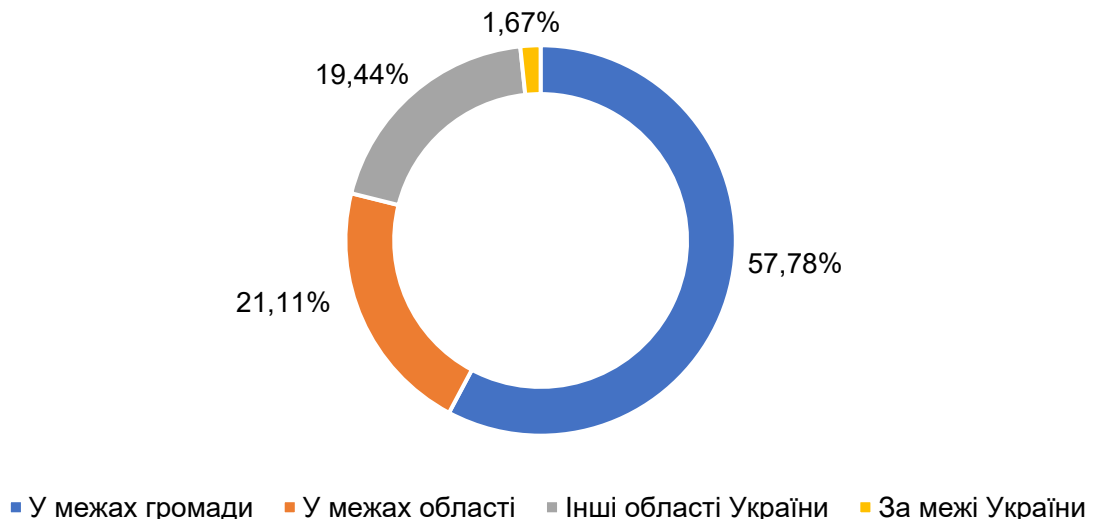
Мал. 14.2. Розподіл підприємств у Ланнівській територіальній громаді в залежності від періоду створення, %

Основними сферами своєї діяльності опитані представники СПД зазначили наступні (мал. 14.3):

Мал. 14.3. Розподіл опитаних підприємств за видами їхньої діяльності, %.

Підприємства збувають свою продукцію у різній місцевості: у межах громади, у межах області, в інших областях, за межами України. При розрахунку середньо-зваженого відсотка збуту по кожній із вказаних зон для опитаних підприємств, знаходимо, що найчастіше підприємства збувають продукцію у межах громади - 57,78%, а у межах області – 21,11%, в інших областях – 19,44%, і за межі України – 1,67% (мал. 14.4.).

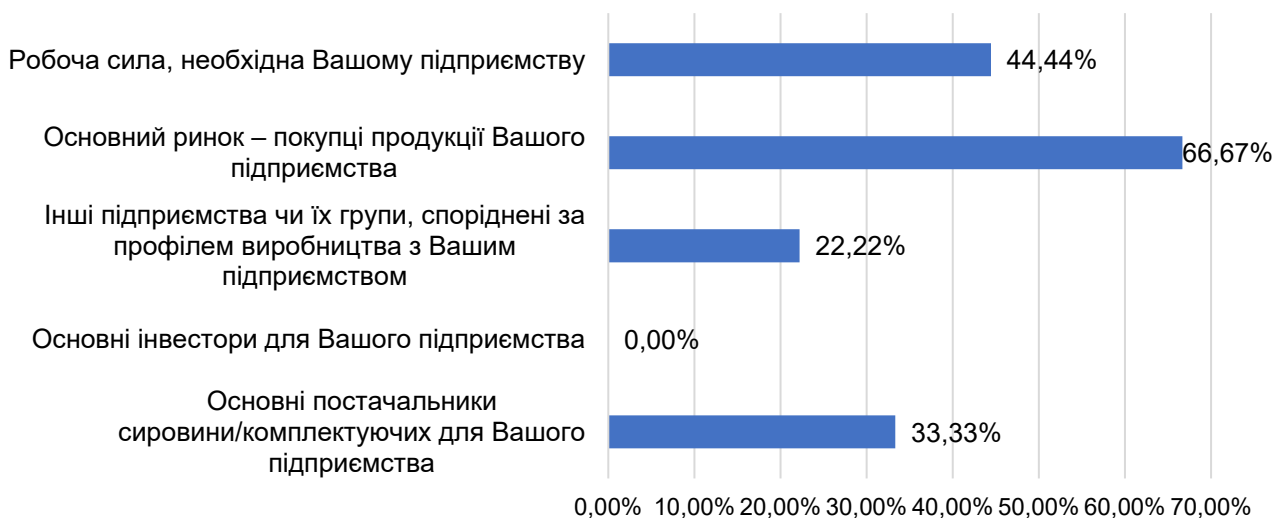

Мал. 14.4. Структура збуту за середньо-зваженою оцінкою опитаних підприємств, %

Місцевий бізнес в більшій мірі не очікує особливих змін у збуті в 2024 р. порівняно з 2023 р. (66,67%) та очікує зростання (33,33%).

Серед сприятливих чинників для розвитку їхнього бізнесу, що присутні в Ланнівській територіальній громаді, підприємства обрали «основний ринок – покупці

продукції підприємства» (66,67%) та «робоча сила, необхідна підприємству» (44,44%). Проте інші чинники, на думку опитаних підприємств, представлені в меншій мірі, а позиція «основні інвестори для підприємств» отримала 0 голосів. Деталі подані на мал. 14.5.

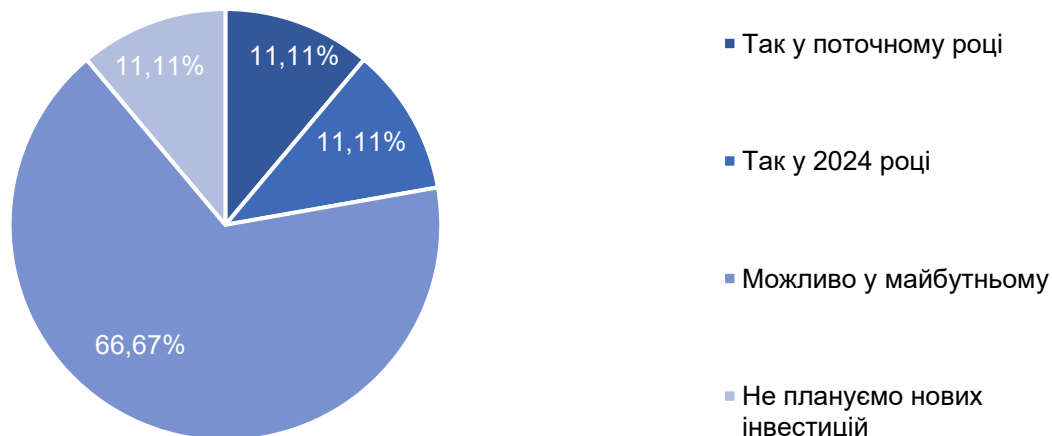

Мал. 14.5. Присутність сприятливих чинників для розвитку підприємств у Ланнівській територіальній громаді на думку СПД, %.

Щодо кількості працівників серед опитаних суб'єктів господарювання, в 44,4% підприємств спостерігається поступове зменшення кількості працівників за останні 5 років. Проте 66,7% прогнозують, що у 2024 р. кількість працівників буде така ж, як у 2023р; 22,2% - прогнозують зростання кількості працівників, 11,1% - незначне зменшення працівників.

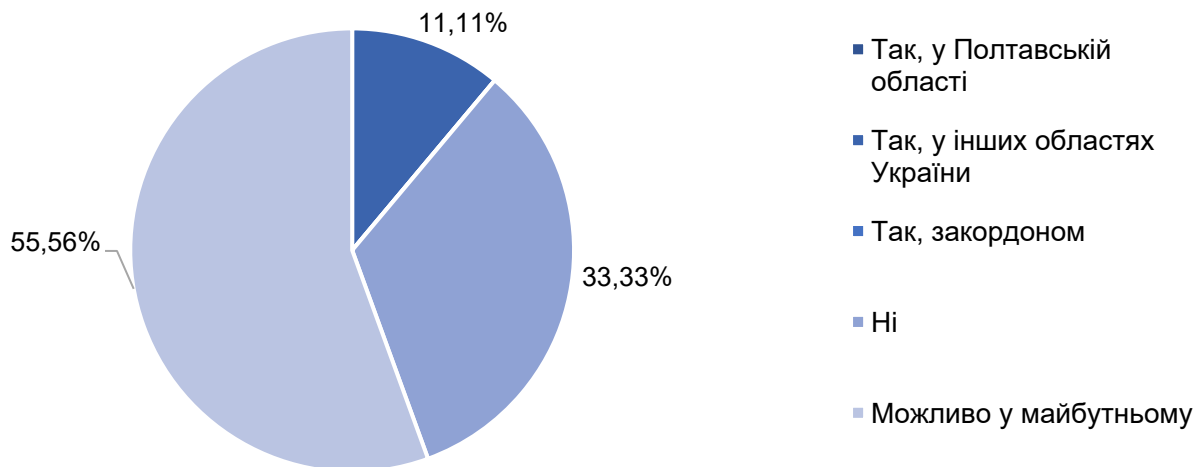
Більшість опитаних підприємств не відчують нестачу у спеціалістах певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку підприємства (55,56%), проте одночасно майже така сама кількість респондентів очікує таку нестачу в найближчому майбутньому (44,44%).

На питання «Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді?» більшість респондентів відповіли стримало оптимістично: можливо у майбутньому (мал. 14.6).

Мал. 14.6. Розподіл відповідей щодо планів інвестувати в розвиток свого бізнесу на території Ланнівської ТГ, %.

Щодо планування розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях, підприємства подали подібні відповіді, як і на попереднє питання: 55,56% планують можливо у майбутньому, 33,33% СПД не планують розширення, 11,11% планує в інших областях України (мал. 14.7.).

Мал. 14.7. Розподіл відповідей щодо планів на розширення діяльності підприємств за межами Ланнівської територіальної громади, %.

Варто зауважити, що 100% підприємств не планують переносити свою діяльність до іншої громади.

На питання «Що на Вашу думку, заважає розвитку громади?» найбільші відсотки відповідей отримали «значна частка населення старшого за працездатний вік» (66,67%) та «відсутність зовнішніх інвестицій» (33,33%) (мал. 14.8).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

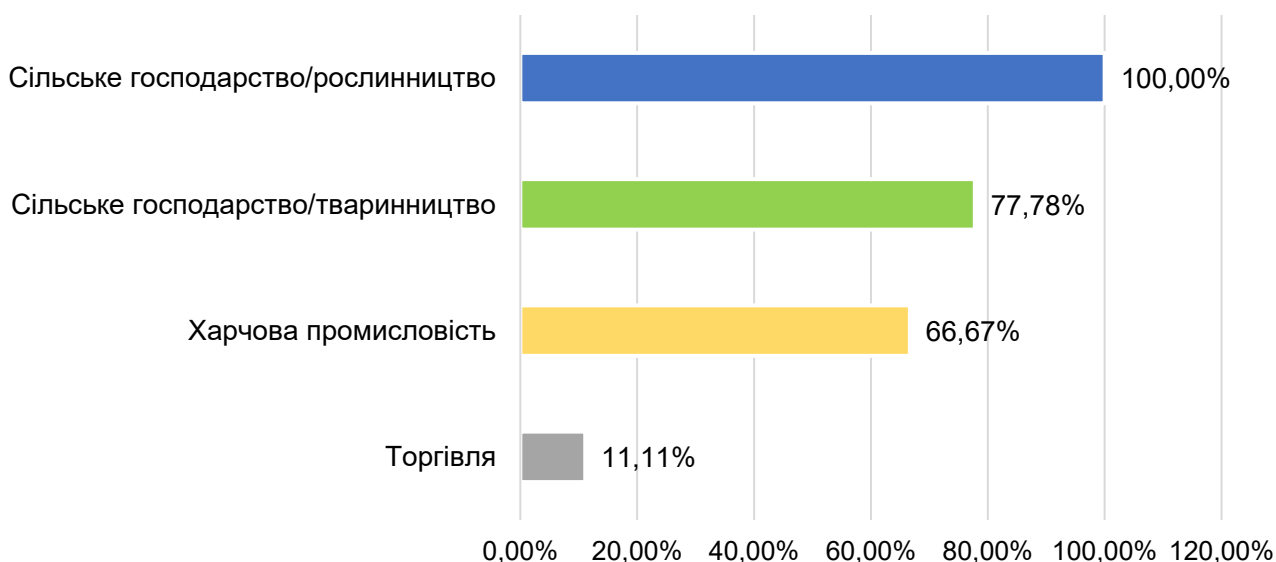
Мал. 14.8. Чинників, які можуть заважати розвитку Ланнівської територіальної громади на думку представників бізнесу, %

На думку підприємств, першочерговими завданнями для розвитку громади є:

- 1) зменшення рівня безробіття;
- 2) ремонт вулиць;
- 3) ремонт доріг між поселеннями громади;
- 4) розвиток малого і середнього бізнесу;
- 5) благоустрій населених пунктів громади.

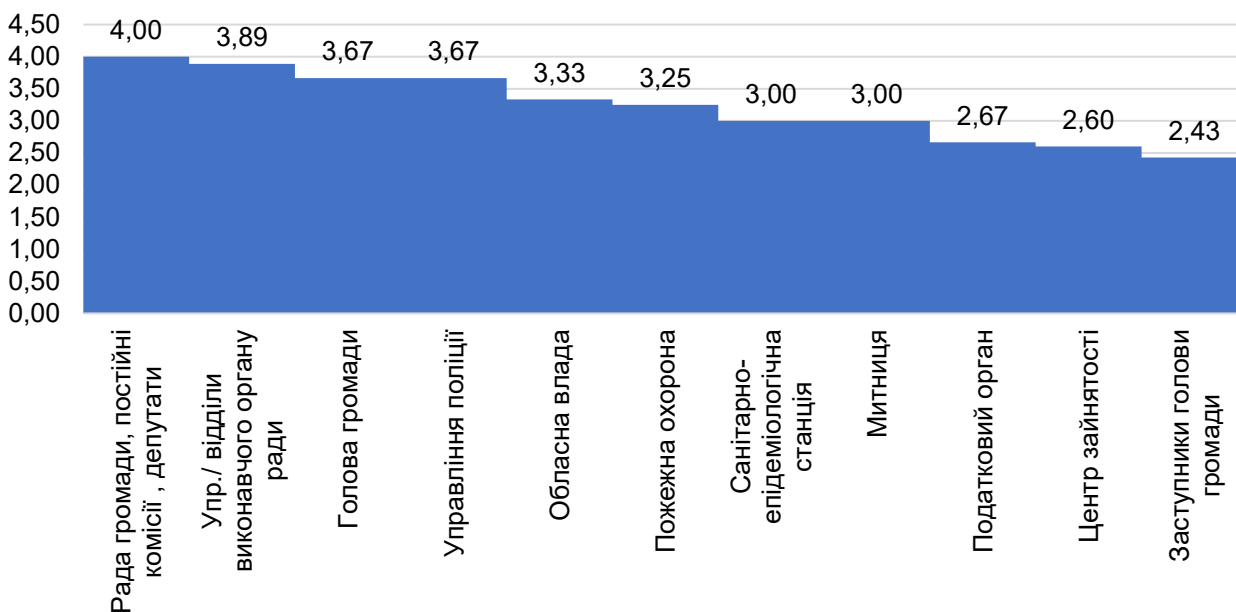
Пріоритетними для майбутнього розвитку громади, на думку суб'єктів господарювання є наступні види економічної діяльності: сільське господарство/рослинництво (100% підприємств вказали цю відповідь); сільське господарство/тваринництво (77,78%); харчова промисловість (66,67%) - мал. 14.9.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛАННІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Мал. 14.9. Пріоритетні види економічної діяльності в Ланнівській територіальній громаді на думку підприємств, %

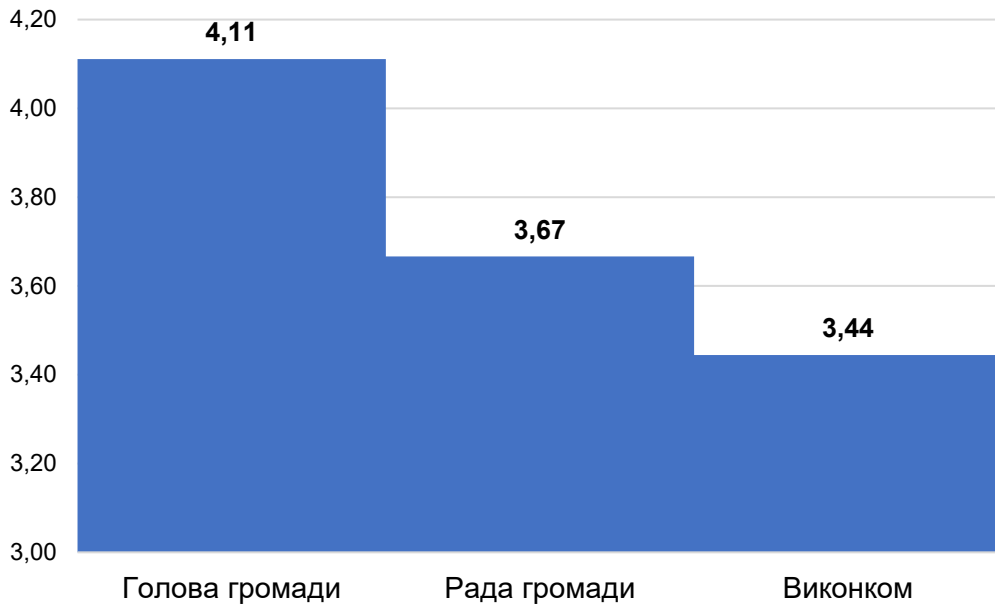
Представники підприємства оцінили співпрацю з різними організаціями за шкалою від 1 (дуже погана) до 5 (відмінна). Найвище оцінили свою співпрацю з «радою громади, постійними комісіями, депутатами» - середня оцінка 4,00, з «управліннями/відділами виконавчого органу влади» - середня оцінка 3,89, з «головою громади» - середня оцінка – 3,67 та з «управлінням поліцією» - 3,67. Найгірше було оцінено рівень співпраці з «заступником голови громади» - 2,43, «Центром зайнятості» - 2,6, «податковим органом» - середня оцінка 2,6 (мал. 14.10).

Мал. 14.10. Середня оцінка рівня співпраці бізнесу Ланнівської ТГ із різними організаціями, в балах

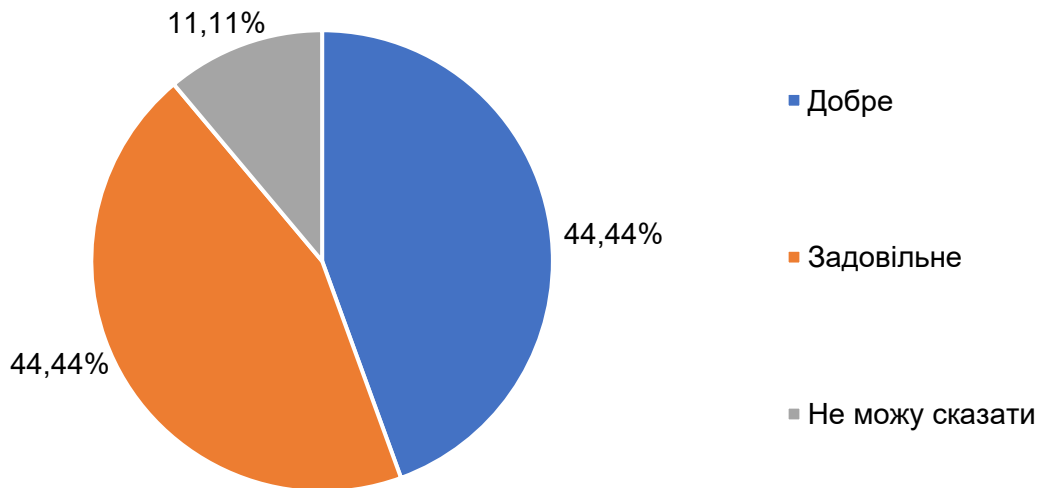
На питання «Як би Ви оцінили діяльність органів місцевого самоврядування з розвитку громади» (за шкалою 5 – відмінна оцінка, 4 – добра, 3 – задовільна, 2 – погана, 1 – дуже погана),

1 – не можу сказати) середні оцінки підприємств подані на мал. 14.11. Найвищі оцінки отримала діяльність голови громади.

Мал. 14.11. Середні оцінки діяльності органів місцевого самоврядування з розвитку громади, в балах

Суб'єкти господарювання оцінюють Ланнівську ТГ, як місце для ведення бізнесу, або позитивно, або нейтрально (мал. 14.12).

Мал. 14.12. Структура оцінок громади підприємствами, як місця для ведення бізнесу, %

На питання «Яка, на Ваш погляд, величина тіньового бізнесу у громаді, у відсотках?», представники бізнесу визначили в середньому на рівні 20,56%.

В опитуванні прийняли участь підприємства, які займаються різними видами діяльності та створені в різні роки.

Підсумовуючи відповіді підприємств, загалом помітні більше позитивні, ніж негативні настрої. Підприємства очікують, що чинники впливу на діяльність, ситуація із кількістю працівників та збутом продукції буде не на гіршому рівні, ніж є зараз. 66,67% підприємств вказують, що «Основний ринок – покупці продукції підприємства» є наявним в громаді. 44,4% з опитаних підприємств продають продукцію також за межі області, 11,11% – за межі України.

Поряд з цим, більшість підприємств не планують інвестицій та розширення потужності найближчим часом. Основними перешкодами для розвитку громади, представники підприємств вважають значну частку населення старшого працездатного віку (66,67%) і відсутність зовнішніх інвестицій (33,33%), також інші. Першочерговими завданнями для вирішення вважають: зменшення безробіття; ремонт вулиць; ремонт доріг між поселеннями громади та ін.

Рівень співпраці з різними організаціями громади підприємства в середньому оцінюють, як задовільний або добрий, також оцінюють громаду, як місце ведення бізнесу – на рівні «задовільно» або «добре».

Пріоритетними сферами діяльності для подальшого розвитку, підприємства зазначили наступні: сільське господарство/ рослинництво, сільське господарство/тваринництво, харчова промисловість.